Ազգ
Azg
1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2008 ՈՒՐԲԱԹ 19 (3913)

Կրակել են ՀՀ գլխավոր դատախազության պատուհանին

Յունվարի 30-ի լույս 31-ի գիշերը «Մակարով» տեսակի ատրճանակից Վ. Սարգսյան փողոցի կողմից կրակել են ՀՀ գլխավոր դատախազության երրորդ հարկում տեղակայված կոլեգիայի նիստերի մեծ դահլիճի պատուհանին, որը գլխավոր դատախազի աշխատասենյակի պատուհանների շարունակությունն է: Դեպքի առթիվ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 258-րդ հոդվածի 4-րդ մասի հատկանիշներով: Կատարվել է տեղազննություն, դեպքի վայրից առգրավվել է 1 գնդակ ու նշանակվել են քրեագիտական փորձաքննություններ: Դատախազության հաղորդագրությունը վստահեցնում է, թե հանցավոր արարքին չի հաջողվի խաթարել իր բնականոն աշխատանքը եւ ապակայունացնել իրավիճակը:

Մ. Մ.

«Իմ խնդիրն է լինել ջերմաչափ եւ պատվիրատուին ցույց տալ ռեալ ջերմությունը»

Ասում է սոցիոլոգ Ադիբեկյանը

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

«Սոցիոմետր» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն, սոցիոլոգ **Ահարոն Ադիբեկյանը** երեկ «Հայացք» ակումբում ներկայացրեց մարզերում իր կենտրոնի անցկացրած երկրորդ հարցման արդյունքները նախագահական ընտրությունների վերաբերյալ:

Մարզերից հարցմանը մասնակցել է 2000-ից ավելի մարդ: Ըստ այդմ, հարցվողների 5 տոկոսը չի մասնակցելու ընտրություններին, իսկ ընտրություններով չի հետաքրքրվում հարցվածների 20 տոկոսը: Ըստ Ադիբեկյանի, մարզերում 20 տոկոսը հրաժարվել է մասնակցել հարցմանը, քանի որ հասարակական-քաղաքական իրադարձությունները չեն հետաքրքրել: Նրանցից 75 տոկոսը պատրաստ է մասնակցել ընտրություններին, 5 տոկոսը հետեւում է իրադարձություններին, բայց չի մասնակցելու, որովհետեւ չի հավատում, որ ընտրությունները կլինեն ազատ ու արդար:

Նախագահական ընտրարշավում ՀՅԴ թեկնածու Վահան Յովհաննիսյանի թեկնածության առաջադրումը, ըստ Ադիբեկյանի հարցման, ուշագրավ փաստ է արձանագրել՝ մարզային հարցված բնակչության 40,7 տոկոսն է միայն տեղյակ եղել, որ ընտրարշավին մասնակցում է նաեւ այդպիսի թեկնածու: Վազգեն Մանուկյանի դեպքում տեղեկացվածությունը՝ 44,2, Տեր-Պետրոսյանի՝ 80,6 տոկոս է կազմել: Սերժ

Սարգսյանի թեկնածության մասին տեղյակ է եղել հարցվածների 97, 5, Արթուր Բաղդասարյանի՝ 56,8, Արտաշես Գեղամյանի՝ 55 տոկոսը: Իսկ Տիգրան Կարապետյան, Արամ Հարությունյան եւ Արման Մելիքյան եռյակը միասին կազմել են 51 տոկոս:

Տես էջ 8

ՀԱՄԱՌՈՏ

«The Wall Street Journal»-ը Ղարաբաղի մասին

«The Wall Street Journal Europe»-ը տպագրել է Ամերիկայի հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Բրայան Արդունիի նամակը ուղղված անմիջապես խմբագրին, ի պատասխան Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովի հեղինակած «Կասպյան դարպաս» հոդվածի: Նամակում Արդունին նշում է, որ թեեւ Մամեդյարովը հայտարարում է, թե «տարածաշրջանային ինտեգրվածությունը առաջնահերթ խնդիր է Ադրբեջանի համար», սակայն իրականում Բաքուն շարունակում է Հայաստանը մեկուսացնելու իր քաղաքականությունը: «Փոխանակ վիժեցնելու միջնորդների վերջերս ինտենսիվացած ջանքերը՝ խնդրի լուծմանը հասնելու ուղղությամբ, Ադրբեջանը պետք է լուրջ վերաբերվի այս բանակցություններին, վերջ տա շրջափակմանը, դադարեցնի իր ռազմատենչ հայտարարությունները եւ համաձայնի վստահության ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումներին եւ Լեռնային Ղարաբաղի հետ ուղղակի շփմանը», գրում է Ամերիկայի հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Բրայան Արդունին:

Մեսխեթցի թուրքերը վերադառնում են

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի վրացական ծառույթը հայտնել է, որ մեսխեթցի թուրքերի հայրենադարձությունը սկսվել է: Ըստ «Կովկասուրեն»-ի՝ փախստականների նախարարությունն ակնկալում է, որ մոտ 90 հազար մարդ ցանկություն կհայտնի վերադառնալու այն վայրերը, որտեղից մեսխեթցի թուրքերը տեղահանվել էին 1944 թվականին: Ըստ վրացական աղբյուրների՝ միջնորդները արդեն սկսել են ցածր գներով տներ գնել Ջավախքում՝ մեսխեթցի թուրքերին վերավաճառելու նպատակով: Ջավախքի հայ բնակչությունը ընդդիմանում է մեսխեթցի թուրքերի վերադարձին՝ հնարավոր ազգամիջյան հակամարտության վտանգի պատճառով:

Սեգեյ Փարաջանովի ցուցահանդեսը Կիեւում

ԱԳՆ մամուլի կենտրոնից հաղորդում են, որ հունվարի 30-ին Կիեւում, Ուկրաինայի գեղարվեստի ազգային թանգարանում կայացել է աշխարհահռչակ կինոռեժիսոր Սերգեյ Փարաջանովի ցուցահանդեսի բացման արարողությունը, որում ներկայացված են նրա երեւանյան թանգարանից բերված 55 աշխատանքներ: Ցուցահանդեսի բացման հանդիսավոր արարողությանը ելույթներով հանդես են եկել Սերգեյ Փարաջանովի երեւանյան թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը, Ուկրաինայի մշակույթի եւ զբոսաշրջության նախարար Վասիլի Վովկունը, քանդակագործներ Իվան Դրաչը եւ Իվան Ձյուբան, Փարաջանովի կինը՝ Սվետլանա Շչերբացյուկը, եւ որդին՝ Սուրեն Փարաջանովը:

Օկրուաշվիլին ազատության մեջ

Փարիզի դատարանը որոշում է կայացրել գրավի դիմաց ազատ արձակել Վրաստանի պաշտպանության նախկին նախարար Իրակլի Օկրուաշվիլուն: Գրավի չափը չի նշվում: Վրաստան նախկին նախարարին հայրենիք ուղարկելու կամ քաղաքական ապաստան տրամադրելու հարցը ֆրանսիական դատարանը քննության կառնի փետրվարի 27-ին:

Բլանկներ գործարարների համար

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը տարածել է հաղորդագրություն այն մասին, որ ԱԺ պատգամավոր Յովհաննես Մարգարյանը մամլո ասուլիսի ժամանակ լրագրողներին ներկայացրեց մի բլանկի պատճեն (A4), որը մի աղյուսակ է բովանդակում: Հաղորդվում է, որ աղյուսակը պարունակում է «ՀՀ ԿԱ ՀՊԾ Գյումրու հարկային տեսչություն» վերտառությունը եւ կոչված է ընտրողների անձնական եւ անձնագրային տվյալների հավաքագրման: Պատգամավորը չի ժխտել, թե այդ պատճենը փաստաթղթի պատճեն է, ասել, որ այն իրեն է տրամադրել մի ձեռնարկատեր, խնդրել է իր անձը չհրապարակել, եւ մեկնաբանել է, թե հարկայինի աշխատակիցները այդ թղթերը տալիս են իրենց, պահանջում են 20 հոգու անձնագրային տվյալներ լրացնել դրանցում, ապա դրա շնորհիվ իրենք հնարավորություն են ստանում աշխատելու պարզեցված հարկով:

Ինչ է մասնավորեցվել 2007-ին

Կառավարության երեկ հաստատած 2007-ի չորրորդ եռամսյակում մասնավորեցման վերաբերյալ հաշվետվությունը լրագրողներին ներկայացրեց պետական գույքի կառավարման վարչության պետի տեղակալ Աշոտ Մարկոսյանը: Նա տեղեկացրեց, որ այդ ընթացքում մասնավորեցվել են 5 ընկերության բաժնետոմսեր, 2 ընկերության առանձնացված գույք, 5 ընկերության լուծարումից հետո մնացած գույքային միավորներ եւ 1 փոքր օբյեկտ: 4 ընկերություն մասնավորեցվել է ուղղակի վաճառքի ձեւով: Իսկ ամբողջ տարվա ընթացքում մասնավորեցումից պետական բյուջեն ստացել է 13,3 մլրդ դրամ եւ միայն «Արմենտել»-ի 10 տոկոսի վաճառքից՝ 18 մլրդ դրամ: Աշոտ Մարկոսյանը, պատասխանելով լրագրողներից մեկի հարցին, թե ինչպե՞ս է կրկեսի նոր սեփականատերը կատարում իր պարտավորությունները, ասաց, որ նրա ներդրումային պարտավորությունների կատարման վերջնաժամկետն այս տարվա ապրիլ ամիսն է, որից հետո միայն ինքը կասի այդ մասին:

Ա. Մ.

Պետական կազմակերպությունները կինքնավերահսկվեն

Կներդրվի ներքին աուդիտի համակարգը

Ներքին աուդիտ կանցկացվի Հայաստանի բոլոր պետական կազմակերպություններում, երբ երեկ կառավարության հաստատած «Ներքին աուդիտի մասին» օրենքի նախագիծը ընդունվի խորհրդարանում: Ներկայացնելով այդ փաստաթուղթը լրագրողներին, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության գնումների գործընթացի կարգավորման եւ բյուջետային գործընթացի մեթոդաբանության վարչության պետ Կարեն Բրուտյանը նշեց, որ ներքին աուդիտի ներդրումը պետական կազմակերպություններում, ի տարբերություն արտաքին ֆինանսական աուդիտի, նպատակ ունի ոչ թե բացահայտել, այլ կանխարգելել սխալները: Այն կվերահսկի ոչ միայն ֆինանսական ոլորտը, այլեւ կազմակերպության գործունեության արդյունավետությունը: Աուդիտ իրականացնողները պետք է համապատասխանեն միջազգային չափանիշներին եւ հավաստագրեր ստանան ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունից: Վերջինս էլ պետք է ստուգի աուդիտորների գործունեության արդյունավետությունը:

Նախարարության վարչության պետը հայտնեց, որ ներքին աուդիտը կենթարկվի ուղղակի կազմակերպության ղեկավարին, քանի որ կազմակերպության աշխատակազմի ղեկավարը նույնպես ենթակա է աուդիտի: Յուրաքանչյուր կազմակերպության տարեկան գործունեությունը երկու տարվա ընթացքում պետք է ենթարկվի աուդիտի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայ արիները չեն սատարում

Հայ արիական միաբանությունը, «Ուխտ Արարատի» (ԱՍԱԼԱ-ի նախկին քաղբանտարկյալներ եւ ազատամարտիկներ) միությունը եւ «Յանուն Յայրենիքի» կազմակերպությունը տարածել են հաղորդագրություն, որ նախագահական ընտրություններում չեն սատարելու եւ ոչ մեկին: Իրենց որոշումը նրանք բացատրել են հետեւյալ կերպ. «Վերոնշյալ կազմակերպությունների ղեկավար խորհուրդները հայտնում են, որ բոլոր թեկնածուներն էլ իրարից ունեն լավ ու վատ կողմեր, կատարած գործեր ու սխալներ, սակայն բոլորն էլ հեռու են ինչպես հայ արիների դավանած, այնպես էլ ժամանակիս ազգայնական գաղափարախոսությունից»:

Փետրվարի 19 ոչ աշխատանքային

Կառավարության որոշմամբ Հայաստանի նախագահի ընտրությունների օրը՝ փետրվարի 19 հայտարարվել է ոչ աշխատանքային: Կառավարության մամուլի կենտրոնից հաղորդել են, որ որոշումն ընդունվել է՝ հիմք ընդունելով ընտրական օրենսգրքի համապատասխան դրույթը եւ «Իրավական ակտերի մասին» օրենքը:

Ստամբուլում հրատեխնիկայի անօրինական պահեստ է պայթել

Ստամբուլի շրջաններից մեկում երեկ հրատեխնիկայի անօրինական պահեստի պայթյունի հետեւանքով 20 մարդ է զոհվել, 68-ը վիրավորվել է: CNN Turk հեռուստաալիքի տվյալներով, եռահարկ շենքի փլատակներում մի քանի մարդ է մնացել: Այրված շենքում կային տեքստիլ ֆաբրիկա եւ զանազան ընկերությունների 130 գրասենյակներ:

Ականատեսները պատմում են տարբեր հարկերում տեղի ունեցած երկու պայթյունների մասին:

Յետմիջօրեին հայտնի դարձավ, որ պայթյունների պատճառը հրատեխնիկայի անօրինական պահեստի նյութերն են եղել: Այդ մասին հայտարարել է նահանգապետ Մուամմեր Գյուլերը: Նա չբացառեց, որ հրատեխնիկայի պայթյունը հարուցված լինի զգուշացման համակարգի անսարքությամբ:

Հայաստանում ոչ ներգաղթային վիզաների մերժման տոկոսը մնում է շատ բարձր

«Ազնվությունը լավագույն քաղաքականությունն է», ասում է ԱՄՆ հյուպատոսը

ԱՄՆ վիզայի ստացման ընթացակարգն ամբողջական դիտարկմամբ երեկ ներկայացվեց հայաստանյան լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին: Հայաստանում Միացյալ Նահանգների հյուպատոս Ռոբին Բուսենի ուղեկցությամբ հյուպատոսական բաժին հասնելու համար նախ անցանք անվտանգության ստուգումը: Մի փոքրիկ հրապարակը, որտեղ բարձրախոսներ են տեղադրված սպասողներին տեղեկացնելու համար, ամռանը ծառայում է նաեւ որպես սպասասրահ կամ ծխելու տեղ, իսկ ձմռանը նախընտրելի է միանգամից մտնել շենք:

Հյուպատոսի խոսքով, հայերին այնքան էլ հայտնի չէ վիզայի համար ընտանիքով հանդերձ դիմումատուն գնալը, ինչը շատ երկրների սովորական փուլն է: Դրա փոխարեն, որ երկրում էլ լինեն, հյուպատոսական շենքի մուտքի մոտ հավաքվում են, ստանում մի թիվ, որը հետագա գործընթացում օգտագործվող հիմնական սկզբն է՝ որոշ դեպքերում նաեւ անուն-ազգանունը:

Առաջին պատուհանի մոտ վիզայի համար դիմողները ներկայացնում են իրենց դիմումն ու անձնագիրը: Այստեղ հենց ստուգվում են դիմումի լրացման ամբողջականությունը եւ «Հայէկոնոմբանկում» վճարված միջնորդավճարի անդորրագիրը: Այստեղ ստուգվում է նաեւ դիմողի անձնագրի վավերականությունը, որի ժամկետը չպետք է պակաս լինի, քան վեց ամիս, հատուկ ուշադրություն է դարձվում դիմողի հետ ներկայացվող նկարի քանակությանը:

Դիմումը ներկայացնելիս շատերն, ըստ հյուպատոս Բուսենի, որպես հասցե լրացնում են գրանցման վայրը անգամ այն դեպքում, երբ այլ տեղում են բնակվում: Նման պարագայում, հյուպատոսի խորհրդով, ավելի նախընտրելի է կոնկրետ բնակության վայրը նշել, քան գրանցման: Բացի այդ, դժվարանում են հաճախ լրացնել գործատուի մասին տեղեկությունները, քանի որ պարզապես շատերը չունեն: Բուսենն առաջարկում է նման դեպքերում աշխատելու դեպքում լրացնել կամ որպես իրենց իր համար աշխատող կամ նշել այն կազմակերպության հասցեն, որի սեփականատերն է դիմողը:

Դիմումների լրացման ժամանակ, հյուպատոսի վկայությամբ, շատ են կեղծ տեղեկությունները, լինում են նաեւ դեպքեր, երբ ոստիկանություն է կանչվում: Վիզայի համար լրացվող դիմումներում ավելի հաճախ բաց են թողնվում ամերիկաբնակ հարազատների մասին տեղեկությունները, եւ որոշ դեպքերում դիմում լրացնող ինչ-որ կազմակերպություններ են «խորհուրդ տալիս» այդ տվյալներին չանդրադառնալ: Հյուպատոսը վստահեցնում է, որ նման դեպքերը բացահայտվում են, ուստի ամենից լավ տարբերակն անձամբ դիմումը լրացնելն է՝ առանց տվյալներ թաքցնելու: «Ազնվությունն ամենալավ քաղաքականությունն է», իր խոսքը հիմնավորում է Բուսենը:

Չնայած մեզ ավելի շատ հետաքրքրում է վիզաների ստացման բաժինը, բայց ԱՄՆ հյուպատոսական բաժնի աշխատանքի հիմնական նպատակն ԱՄՆ քաղաքացիների պաշտպանությունն ապահովելն է:

Այս դեպքում, դիմումը հանձնելուց հետո հարկ է նոր կարգով թողնել նաեւ տասը մատի մատնահետքերը: Դա անգամ մեկ րոպե չի տեւում եւ համապատասխան սարքի կանաչ լույսի դեպքում կարելի է շարունակել գործընթացը: Նույն տարածքում երկու նոր խուց է տեղադրվել վերջերս, որոնք հնարավորություն են տալիս վիզայի համար դիմողի հետ հարցազրույցն անցկացնել բացարձակապես առանձնացված: 2-5 րոպե տեւող հարցազրույցից հետո անմիջապես դիմողը տեղեկացվում է վիզա ստանալու կամ մերժվելու մասին:

Երեկվա մեր այցի ընթացքում հարցազրույցի ժամանակից մի պատառիկ հյուպատոսական բաժնի աշխատակիցը միայն նշեց, թե նա կինն ուսանողուհի է, իսկ հայրը թոշակառու, եւ որ նա Միացյալ Նահանգներում արդեն եղել է երկու անգամ: Դրանով հարցազրույցն ավարտվեց, եւ պատանուն հանձնվեց կարմիր մի տոմսակ, որ նշանակում է վիզա ստանալու հավաստում: Հարցազրույցից երկու օր անց վերադարձվում է նաեւ անձնագիրը՝ վիզայով:

Սա ուսանողական, տուրիստական եւ այլ, ընդհանուր անվանմամբ՝ ոչ ներգաղթային վիզաների ստացման կարգն է: ԱՄՆ ներգաղթային վիզաների ստացման համար այլ պատուհաններ են աշխատում, որոնց դիմողը կարող է մոտենալ մի քանի անգամ, քանի որ այս դեպքում պահանջվող փաստաթղթերը շատ են եւ դրանք հաճախ լրացնելու կարիք է զգացվում: Այս բաժնի աշխատակցի խոսքով, 2007 թվականին այս բաժին է ներկայացվել 1800 դիմում, որից 691-ը եղել են գրին-քարտ շահողներ:

Լրատվամիջոցների համար չհրապարակվեց, թե քանիսն են ներգաղթային վիզա ստանում կամ մերժվում: Բայց հյուպատոս Բուսենը հավաստեց, որ այս դեպքում մերժումների հիմքը պետք է բավականին լուրջ լինի՝ դատապարտվածություն, հանցագործություն, թմրամոլություն եւ այլն: Իսկ մերժումների թիվը բավականին փոքր է, ինչը չի կարելի ասել ոչ ներգաղթային վիզաների առնչությամբ:

Վերջինների դեպքում անցյալ տարի եղել է 10400 դիմում, որոնց մերժումն անցյալ տարի կազմել է գրեթե 61 տոկոս, ինչը բարձր ցուցանիշ է համարվում եւ առանձնապես չի տարբերվում նախորդ տարիների համապատասխան տվյալներից: Ընդ որում, այս տեսակի վիզաների ստացման մերժման դեպքում տրվում է ընդհանրական բացատրություն, իսկ հարցազրույցի ժամանակից՝ թե ավելին բանավոր հենց հարցազրույցի ավարտին: Ընդհանուր է այն, որ մերժումը հիմնավորվում է Հայաստանի հետ կապերի ամրությունը բավարար կերպով չապացուցելու հանգամանքով:

Արդեն հարցազրույցների պատուհանների մյուս կողմում կատարվում է հիմնական աշխատանքը՝ ստուգումներ, հարցումներ, մուտքագրվում են դիմողի տվյալները եւ այլն: Դիմողի համար բարեհաջող ընթացքի դեպքում տպագրված վիզաները հյուպատոսական բաժնի աշխատակիցը փակցնում է անձնագրերում:

Հյուպատոսի բացատրության համաձայն, ուսանողական վիզայի ստացման դիմումների ճնշող մեծամասնությունը ստանում է վիզա, խնդիրը՝ սպորտի, երգի, պարի եւ այլ դեպքերում դա ավելի դժվար գործընթաց է: Եվ եթե այդ մասնագիտական խմբերում ներգրավվում են դրսից մարդիկ, ինչը բացահայտվում է, ապա կազմակերպիչը ընդմիշտ զրկվում է մուտքի վիզա ստանալու հնարավորությունից, մերժում են նաեւ ողջ խմբին:

ՄԱՆԱՆԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ.Գ. մոտ երկու տարի առաջ ԱՄՆ դեսպանատան փոխդեսպանը մեղադրվեց կեղծարարությունների մեջ հենց վիզաների առնչությամբ: Այդ մասին հարցմանը հյուպատոս Բուսենը պատասխանեց, որ ԱՄՆ քաղաքացի փոխհյուպատոսը կրում է իր պատիժը:

Լեհ դիվանագետի համար կարեւորը Հայաստանի ապագա նախագահի դեմոկրատ լինելն է

Հայաստանում Լեհաստանի դեսպան Տոմաշ Կնոթհեն դիվանագիտական երկարամյա կյանքով երեկ իրեն հեռու պահեց ներհայաստանյան հարցերի մեջ ներխառնվելուց ու մեր նախագահական թեկնածուներից որեւէ մեկի անունը տալուց: Որքան էլ նրա հետ հանդիպման եկած լրագրողները փորձեցին հեռու ու մոտ անցյալից ակնարկներ անելով նրանից գոնե մի խոսք հանել, ոչինչ դուրս չեկավ, մինչեւ «Հայքի» ակումբից հեռանալը դեսպանը կրկնեց գրեթե նույն խոսքերը. «Ինձ համար կարեւոր չէ, թե ով կլինի Հայաստանի նախագահը: Ինձ չի հետաքրքրում ով կհաղթի, ով կպարտվի: Ինձ հետաքրքրում է միայն այն, որ ընտրված նախագահը լինի դեմոկրատ ղեկավար»:

Հայ-լեհական հարաբերություններին անդրադառնալով նա նշեց, որ այս տարի առանձնապես նշանակալի իրադարձություններ չեն սպասվում: Անցած տարի կարեւոր էր հատկապես Վարշավայի պետական համալսարանում հայոց լեզվի ամբիոնի բացումը, ինչը, դեսպանի ասելով, էական դեր կունենա երկու ժողովուրդների մշակութային կապերի զարգացման համար: Լեհական մշակույթի հանդեպ հայաստանցիների ուշադրությունից նա բավականին գոհ է, նրան հաճելի է մեծանում դրսեւորված ջերմ վերաբերմունքը: Թե ինչ մակարդակով է հայկական մշակույթը ներկայացվում Լեհաստանում, Տոմաշ Կնոթհեն տեղյակ չէ, որովհետեւ դրանով զբաղվում է մեր դեսպանը: Իհարկե, լավ կլիներ, եթե երկու դեսպանատների կապն այնքան սերտ լիներ, որ մեկը մյուսի գործերից անտեղյակ չլիներ:

Մեր երկրում լեհական համայնքի կյանքը, դեսպանի ասելով, հագեցած է մշակութային միջոցառումներով, գործում են լեհերենի դասընթացներ: Իհարկե, նյութական միջոցները թույլ չեն տալիս մշակութային մեծ ծրագրեր իրականացնել, բայց եղածը բավարար է ու գոհացուցիչ:

Վերջին 15 տարիներին Լեհաստան գաղթած հայաստանցիներին քաղաքացիություն շնորհելու մասին երկրի նախագահի հայտարարության վերաբերյալ դեսպանը կոնկրետ ոչինչ չասաց, միայն նշեց, որ Լեհաստանում գործում է երկքաղաքացիության օրենքը եւ այդուհետ հնարավորության դեպքում հայաստանցիներն իրենց երկրի քաղաքացիությունից հրաժարվելու խնդիր չեն ունենա:

Լեհաստանում այսօր ապրող հայերի ստույգ թիվը, ըստ դեսպանի, ոչ մեկին հայտնի չէ. տարբեր աղբյուրների հրապարակած տվյալներով, Լեհաստանում ապրում է 30-50 հազար հայ: Իր երկրի քաղաքական ու մշակութային պատմության մեջ հայերի ներկայությունը դարերի պատմություն ունի, սակայն նրանց թիվը խիստ ընկել է երկրորդ համաշխարհայինից հետո: Որպես երկրի իրական քաղաքացիներ հայերը լեհերի պես կռվել են ու զոհվել նրա ազատության համար: Նրանք եղել են նվիրյալ քաղաքացիներ, ունեցել ամենակարեւորը՝ բարի անուն, եւ այսօր Լեհաստանում պատվաբեր է ծագումով հայ ազգանուն կամ պապիկ ունենալը: Դեսպանը կարծում է, որ դարերի ընթացքում հայերի թիվը նվազել է ամենից առաջ ուծացման պատճառով: Լեհերը վաղուց են համոզվել, որ հայերը բավականին հեշտ են ենթարկվում ուծացման:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՊԵԳՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐ

Բեռը թողել են ԼՏՊ-ի նախընտրական շտաբի ուսերի՞ն

Ընտրակեղծիքներից խուսափելու նպատակներ ու ձեռնարկումներ ունեցողներ են եղել դեռ ամիսներ առաջ: Երեկ այդ տրամադրության հեղինակը՝ ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական շտաբի մոնիտորինգի խումբը Ռուբեն Թորոսյանի գլխավորությամբ ներկայացրեց սեփական գործունեության արդյունքները: Այն է՝ եզրակացություն՝ առաջիկա նախագահական ընտրությունների նախապատրաստական շրջանի մասին: Այդ շրջանն էլ ընդգրկում է նախորդ տարվա նոյեմբերի 9-ից այս տարվա հունվարի 20-ն ընկած ժամանակահատվածը: Եզրակացության «Ընտրական իրավունքի դեմ ... ինչից երբեք չեն խուսափել» խորագիրն արդեն փաստում է բովանդակությունը ներկայացնելու անհրաժեշտությունը: Ի սկզբանե խախտումների հեղինակությունից իրենց զերծ տեսնելով են գործել ԼՏՊ-ի նախընտրական շտաբի մոնիտորինգի խմբի ներկայացուցիչները՝ 38 էջանոց եզրակացությունում չեն տեղավորել սեփական թեկնածուի թույլ տված խախտումները: Փոխարենը բարեխղճորեն արձանագրել են նախագահի եւ վարչապետի կամ հանուն վերջինիս շահերկանորեն ներկայացնելու թույլ տրված խախտումներն ու առավել բարեխղճորեն արձանագրել ՀՀ առաջին նախագահի դեմ իրականացված հակաքարոզչության դեպքերը:

Նշված ժամանակահատվածում կատարած դիտարկումների արդյունքները, ընտրական փուլի օրինականության չափ ու ձեւը քննարկելու հրավեր է արել ԼՏՊ-ի նախընտրական շտաբի մոնիտորինգի խումբը: Չնայած դրան 80 հրավիրյալներից շատ քչերն էին ներկայացել: ՀՀ նախագահի 8 թեկնածուների նախընտրական շտաբներից հրավերն անպատասխան չի թողել եւ ոչ մեկը՝ Արտաշես Գեղամյանի եւ Վազգեն Մանուկյանի շտաբներից անհարիր են համարել քննարկմանը մասնակցելը, քանի որ նախաձեռնողը ԼՏՊ-ի նախընտրական շտաբն է, Արամ Հարությունյանը չի բացատրել իր ներկայությունը, Արթուր Բաղդասարյանի շտաբից հավաստիացմամբ խոստացել են ներկա գտնվել ու չեն եկել, Արման Մելիքյանի շտաբի ղեկավարին էլ անձնական խնդիրներով զբաղվածությունն է խանգարել ներկայանալու: Սերժ Սարգսյանի նախընտրական շտաբի պատասխանն էլ Ռուբեն Թորոսյանը պարզ ու բացատրված համարեց: Փաստելով ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի տեղեկացված լինելն ու չներկայանալը՝ Ռուբեն Թորոսյանը զարմանք հայտնեց շահագրգիռ միջազգային կազմակերպությունների անտարբերության առնչությամբ: Մինչդեռ, բանախոսի կարծիքով, «Ընտրական օրինականության հարցում կարեւորագույն խնդիրներ ունենք, որոնց լուծումը միայն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական շտաբի ուսերին չպետք է մնա: Մենք պատրաստ ենք յուրաքանչյուր նախընտրական շտաբի հետ բանակցել»:

Ն. Պ.

«Ինչքան մոտենում են ընտրությունները, այնքան նոր «մեխանիզմներ» ենք իմանում»

Ասում է ՕԵԿ-ական պատգամավոր Հովհաննես Մարգարյանը

«Շուրջ երկու շաբաթ է,- երեկ «Ասպարեզ» լրագրողական ակումբում հրավիրված մամուլի ասուլիսում ասաց ԱԺ պատգամավոր, ՕԵԿ-ական Հովհաննես Մարգարյանը,- Գյումրու մեր գրասենյակում կար ինֆորմացիա, որ դպրոցներում, բուհերում եւ բյուջետային մի շարք այլ հիմնարկներում աշխատակիցներին պարտադրաբար բաժանում են ցուցակներ (խոսքը դատարկ ձեւաթերթերի մասին է - Գ. Մ), որոնցում լրացնեն եւ բերեն, թե ով քանի ձայն կարող է ապահովել: Բնական է՝ իշխանության թեկնածուի համար: Ես հետաքրքրվեցի, թե ինչ սկզբունքով է այս ամենը տեղի ունենում»: Ներկայացնելով ցուցակից մինչեւ ընտրություն այդ «մեխանիզմը», պատգամավորը նշեց, թե օրինակ, ուսանողներին այս գործի մեջ ներգրավում են՝ օգտագործելով քննությունների ու ստուգարքների լծակները: Կամ, ասենք, բոլոր դպրոցների տնօրեններին հրահանգ է եղել, նրանք էլ այդ ցուցակների ձեւաթերթերը ստիպված տալիս ու հանձնարարում են ուսուցիչներին, վերջիններս էլ հարկադրված դիմում են իրենց հարազատներին... «Մարդն ասում է՝ այստեղ իմ աշխատանքի հարցն է դրված»,- հավաստեց բանախոսը:

Հ. Մարգարյանը օրեր առաջ տեղեկություն է ստացել, որ Գյումրու հարկային տեսչության կողմից համապատասխան ձեւաթերթեր (բլանկներ) են բաժանվում տնտեսվարող սուբյեկտներին, փոքր ու միջին ձեռնարկատերերին՝ պահանջելով, որ նրանք հարկային հաշվետվության հետ նաեւ ներկայացնեն 20 եւ ավելի ընտրողների ցուցակ: Մարգարյանը լրագրողներին ցույց տվեց մի գործարարի իրեն տրամադրած տպագիր դատարկ ձեւաթերթի պատճենը, որի վերեւում գրված էր՝ Ցանկ, ՀՀ ԿԱ ՀՊԾ Գյումրու հարկային տեսչություն, 2008 թ. փետրվարի 19-ի նախագահական ընտրություններին ապահովելի ձայների (կին) եւ այլն: Ցուցակում նախատեսված տվյալներն էին՝ յուրաքանչյուր ընտրողի անուն-ազգանուն-հայրանունը, հաշվառման հասցեն, անձնագրային տվյալները, աշխատավայրը, ընտրատարածքի եւ ընտրատեղամասի համարը, ընտրատեղամասում ընտրողի համարը, ընտրողի ստորագրությունը: Հ. Մարգարյանը որպես իրավաբան սա փաստաթուղթ չի համարում, այլ ասում է թուղթ, եւ չի կարող ասել՝ միայն Շիրակում է այս ձեւը կիրառվում, թե նաեւ այլուր: Սակայն, ըստ նրա, եթե իշխանությունները ցանկանում են, կարող են համապատասխան օղակների միջոցով ստուգել իրողությունը:

Խոսելով նաեւ անձնագրեր հավաքելու փորձերի եւ այլ ընտրական «մեխանիզմների» մասին, պատգամավորը նշեց նման երեւույթների դեմ միասնական ուժերով պայքարելու անհրաժեշտությունը:

Գ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր [illegible] ՅԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) /հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
[illegible] ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք «Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ տառով յոթնակները գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ընթացիկ

«Բոլորը կարող են նախագահի աշխատել, բայց ոչ բոլորը կարող են նախագահի դառնալ»

Գալուստ Սահակյանի բնութագրումները նախագահի 9 թեկնածուներին

Հանրապետական կուսակցության փոխնախագահ, ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցության անդամ Գալուստ Սահակյանը երեկ «Ազդակ» ակումբում ոչ միայն անդրադարձավ առաջիկա նախագահական ընտրություններին, այլեւ մի շարք հակադարձումներ արեց առաջին նախագահի, նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հայտարարությունների կապակցությամբ: Գալուստ Սահակյանը հայտարարեց, որ առաջիկա ընտրություններում իրենց կուսակցությունը երկու կարեւոր անելիք ունի՝ պետք է ապահովի մեծ հաջողություն, ինչին արդեն կուսակցությունը պատրաստվել է իր 1600 շտաբներով, եւ հետո՝ կազմակերպի լավ ընտրություններ: ՀՀԿ-ական պատգամավորի խոսքով, լավ ընտրությունների անցկացումը խիստ կարեւոր է, որովհետեւ վատ ընտրությունների դեպքում այլեւս կարեւոր չի լինի, ով է նախագահ ընտրվել, փոխարենը հօդս կցնդեն երկրի զարգացմանը նպաստող գործոնները:

Գալուստ Սահակյանը զարմացած է, որ մյուս թեկնածուները ժողովրդին 5 անգամ ավելի լավ ապրելու, մեքենա եւ բնակարան տալու խոստումներ են բաշխում: Իսկ հիշեցմանը, թե, օրինակ, մեքենայի եւ բնակարանի խոստում տվել է հենց ՀՀԿ թեկնածու Սերժ Սարգսյանը, Գալուստ Սահակյանն արձագանքեց, որ իրենց թեկնածուի դեպքում այդ խոստումները իրականանալի են. «Մեր թեկնածուն հաղթական մեծամասնության առաջնորդ է, տիրապետում է 100 պատգամավորի եւ այդ թիմը կորովի արժեք ունի: Բոլորը կարող են նախագահ աշխատել, բայց ոչ բոլորը կարող են նախագահ դառնալ»: Նա նշեց, թե իշխանություններին կարելի է քննադատել, պահանջել ավելին, քան արվել է, բայց ոչ ստահոդ լուրով գրոհել: ՀՀԿ փոխնախագահը զարմացած է նաեւ, որ բանակի արժեքը որոշ թեկնածուներ չեն կարեւորում, հետո էլ նշեց, թե բանակի մասին առհասարակ բաները չպետք է խոսեն. «Իմ կարծիքով, բանակի մասին կարող են խոսել միայն Սերժ Սարգսյանն ու Վազգեն Մանուկյանը, մյուսները այդ շինելի հոտն անգամ չեն առել»:

Հոկտեմբերի 27-ը հաղթահարման առարկա դարձնելը, ՀՀԿ փոխնախագահի կարծիքով, անբարոյականություն է, քանի որ հոկտեմբերի 27-ին կատարվածն ուղղորդված սպանություն էր՝ բոլորի աչքի առաջ, իսկ մնացածը գտնելու համար հարկավոր է երկիրն ուժեղացնել եւ չթուլացնել, ինչպես փորձում են: «Առաջին անգամ Արեւմուտքը, Ռուսաստանը եւ Միացյալ Նահանգները իրենց մոտեցումները տալիս են մեր թեկնածուի նկատմամբ շատ դրական: Բայց միեւնույն ժամանակ որեւէ մեկին ձեռ չի տալիս Հարավային Կովկասում ուժեղ նախագահ ունենալ: Մեր ընդդիմության նավը հիմնականում խորտակվեց խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ, դրա համար անհրաժեշտ էր դիմակներ հագցնել, եւ հագցրին դիմակները, բայց, կարծում եմ, նպատակին չեն հասնելու, ունենալու ենք լավ ընտրություններ, ունենալու ենք արժանի նախագահ», ասաց Գալուստ Սահակյանը: Նրա կարծիքով, առաջին նախագահը հասկանալով է թիրախ դարձել. «Չեմ կարծում, որ նա չհասկանալով թիրախ դարձավ, պարզապես անհրաժեշտ էր, այդպես են աշխարհի կառույցները, որոնք բոլորին էլ կարող են օգտագործել»:

Հոկտեմբերի 27-ի դեպքերը հիշելիս եւ լրագրողի հարցին պատասխանելիս, թե ինքն ում էր կասկածում այդ պահին, Գալուստ Սահակյանն ասաց, որ այդ պահին ինքը բոլորին էլ կասկածում էր, եւ այսօր էլ մեղադրում է. «Իհարկե, այսօր էլ մեղադրում եմ, եթե մենք ունենայինք ուժեղ համակարգ, այդպես չէր լինի»:

Դաշնակցության պահվածքին անդրադառնալիս ՀՀԿ-ական պատգամավորն ընդգծեց, թե ՀՅԴ-ն չի փորձում այն տարիներին իր ժամանակին անվանարկողներին բան ասել, բայց ասում է՝ սոցիալական, գյուղատնտեսական բաներ ենք արել. «Սա էլ դաշնակցական խաղն է, որը, կարծում եմ, անկեղծ չէ»: ՀՅԴ-ից հանրապետականները 2-րդ փուլում օգնություն չեն ակնկալում, քանի որ, Գալուստ Սահակյանի ասելով, 2-րդ փուլի խոսակցություն չի եղել, նման հարց չի քննարկվել:

Իրենց թեկնածուի մասին բարձր արտահայտվելով՝ Գալուստ Սահակյանը, իր կարծիքով, դրական որակումներ տվեց նաեւ նախագահի մյուս թեկնածուներին: Ըստ նրա, Սերժ Սարգսյանն անձնագիր է, Վազգեն Մանուկյանը՝ հեռատես, Արթուր Բաղդասարյանը՝ պոպուլիստ (Գ. Սահակյանի խոսքով, դրական պոպուլիզմի մասին է ինքն ասում), Տիգրան Կարապետյանն ու Արամ Հարությունյանը բարության սերմեր ցանողներ են, Վահան Հովհաննիսյանը՝ ազգային, Արտաշես Գեղամյանը՝ հետեւողականորեն պայքարող, Արման Մելիքյանը՝ անաչառ, իսկ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը՝ [illegible] վճռական:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Նախընտրական փուլում հարուցվել է քրեական գործ

Հունվարի 28-ին ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թիմակիցները մի քանի հարյուր ավտոմեքենաներով երթ էին կազմակերպել Երեւանի փողոցներով՝ խախտելով երթեւեկության բնականոն ընթացքը: Հունվարի 28-ին ոստիկանության Երեւանի վարչությունում ճանապարհային ոստիկաններից զեկուցագրեր են ստացվել, որտեղ նշված է, որ նույն օրը «ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ավտոմեքենան ուղեկցող մոտավորապես 150-200 ավտոմեքենաների վարորդները Բաղրամյան պողոտայի եւ Դեմիրճյան փողոցի խաչմերուկում չեն ենթարկվել «կանգ առ» ազդանշանին եւ իրենց նկատմամբ բռնություն գործադրելու սպառնալիքով՝ շարունակել են երթեւեկությունը Բաղրամյան պողոտայով՝ դուրս գալով հանդիպակաց ուղեմաս, որով իրական վտանգ են ստեղծել ինչպես տեսուչների, այնպես էլ փողոցային երթեւեկության մյուս մասնակիցների կյանքի համար»: Նշված փաստի կապակցությամբ Երեւանի քննչական վարչությունում նախապատրաստված նյութերով հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 258 եւ 316 հոդվածների հատկանիշներով եւ նախաքննությունը շարունակվում է: ՀՀ քր. օր.-ի 258 հոդվածի երրորդ մասի առաջին կետով (խուլիգանություն, որ կատարվել է մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից) պատժվում է տուգանքով՝ նվազագույն աշխատավարձի 200-500-ապատիկի չափով, կամ ազատազրկմամբ՝ առավելագույնը հինգ տարի կամ մինչեւ հինգ տարի ժամկետով, իսկ 316 հոդվածի առաջին մասը նախատեսում է ազատազրկում առավելագույնը հինգ տարի ժամկետով կամ պատժվում է տուգանքով՝ նվազագույն աշխատավարձի 300-500-ապատիկի չափով, կամ կալանքով՝ առավելագույնը մեկ ամիս ժամկետով:

Առայժմ դեռ նախնական տվյալներ են, քանի որ նախաքննությունը շարունակվում է եւ չի բացառվում, որ որոշ փոփոխություններ լինեն:

«Ազգը» փորձեց ՀՀ նախագահի թեկնածու Լ. Տեր-Պետրոսյանի մամուլի քարտուղար **Արման Մուսինյանից** ճշտել, թե այսօրվա դրությամբ քանի՞ մեքենա է տարվել ոստիկանության տուգանային հրապարակ՝ ավտոերթի ժամանակ, եւ նախապես դիմե՞լ էին արդյոք Երեւանի քաղաքապետարան՝ ավտոերթի թույլտվություն ստանալու համար: Պրն Մուսինյանն ասաց. «Երթի համար քաղաքապետարան դիմելու կարիք ո՞րն է»: Իսկ երբ ես ճշտեցի՝ թույլտվություն ստանալու համար, եղավ նման պատասխան. «Եթե հանրահավաք ենք անում... դրա համար դիմում ենք քաղաքապետարան ու թույլտվություն ենք ստանում մի քանի տասնյակ մեքենաների համար... Քաղաքապետարան չենք դիմել, որովհետեւ դրա կարիքը չկար ու մեքենաները քաղաքի մի ծայրից գնացել են մյուսը (ինչպես երեւաց, պրն Մուսինյանը չուզեց տարբերություն տեսնել 10-15 եւ 150-200 մեքենաների քանակի միջեւ): Այս պահին մոտ 10 ավտոմեքենաներ գտնվում են տուգանային հրապարակում...»:

Իսկ այն հարցին, թե երթեւեկության կանոնների խախտման վերաբերյալ համապատասխան ակտեր գրվե՞լ են, պրն Մուսինյանն ասաց. «Քրեական գործի նյութեր են նախապատրաստվում 316 հոդվածի հատկանիշներով՝ իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրել: Եթե գործը շինծու է, որ ուզեն, բոլորի նկատմամբ կկիրառեն»: «Ինչ միջոցներ եք ձեռնարկում այդ ուղղությամբ», հարցին եղավ պատասխան. «Փորձում ենք ապացուցել, որ դա շինծու քաղաքական գործ է»:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Այսօր

- 9.30-ին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կմեկնի հյուսիսային Լոռու եւ Տավուշի մարզեր, հանդիպումներ տեղի կունենան Կողբում, Նոյեմբերյանում, Ալավերդիում, Օձունում, Վանաձորում եւ Սպիտակում: Մեկնումը Կոնսերվատորիայի դիմացից:
- Ժամը 11.00-ին մարդու իրավունքների պաշտպանի գրասենյակում (Պուշկինի 56Ա) տեղի կունենա հանդիպում ԶԼՄ ներկայացուցիչների հետ:
- Ժամը 12.00-ին «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է ՀՀ նախագահի թեկնածու Արման Մելիքյանը:
- Ժամը 12.00-ին «Տեսակետ» ակումբի հյուրն է Արամ Հարությունյանը:
- Ժամը 12.00-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում կկազմակերպվի Հանրապետություն շարժման համակարգող Սարգիս Ավետիսյանի մամուլի ասուլիսը:
- Ժամը 12.45-ին՝ Սերժ Սարգսյանի հանդիպումը Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի բնակիչների հետ Ձորավար Անդրանիկ հրապարակում:
- Ժամը 13.00-ին «Տեսակետ» ակումբին կհյուրընկալվի ՀՅԴ անդամ Ալվարդ Պետրոսյանը:
- Ժամը 13.00-ին ՄԱԱ-ում տեղի կունենա «Կադրային քաղաքականության իրականացման սկզբունքները եւ նոր կառավարության կազմի ձեւավորումը» թեմայով քննարկում:
- Նույն ժամին ժուռնալիստների միությունում տեղի կունենա «Մեր ձորը» մշակութային գրքի շնորհանդեսը: Խմբագիրն է Ֆելիքս Բախչինյանը:
- Ժամը 13.00-ին «Ոսքար» ակումբի հյուրն է «Ազգային միաբանություն» կուսակցության փոխնախագահ, Արտաշես Գեղամյանի նախընտրական շտաբի աշխատանքները Երեւանում համակարգող Սարգիս Մուրադխանյանը:
- Ժամը 14.00-ին տեղի կունենա Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական շտաբի պետ Ալեքսանդր Արզումանյանի մամուլի ասուլիսը (Եկմալյան 16):
- Ժամը 15.30-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում տեղի կունենա Միավորված աշխատանքային կուսակցության հերթական համագումարը:
- Ժամը 15.30-ին ժողարվեստի թանգարանում կբացվի Իրանի իսլամական հեղափոխության 29-րդ տարեդարձին նվիրված ցուցահանդեսը:

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԵՌՈՒՅԹ

«ՀՀ լավագույն քաղաք» Արմավիրը բարեկարգվում է

Այնհայտ է, որ ՀՀ-ի բոլոր մարզերում ու քաղաքներում նախընտրական եռուզեռ է տիրում: Արմավիր քաղաքում նույնպես աշխուժություն է: Իսկ ինչպես նկատում է Արմավիրի քաղաքապետ Ռուբեն Խլղաթյանը. «Ես վստահ եմ, որ այս նախագահական ընտրությունները բոլորից ազնիվ եւ թափանցիկ են լինելու: Եվ պետք է նշեմ, որ մեր ազգի արժանի թեկնածուն ՀՀԿ նախագահ Սերժ Սարգսյանն է, քանի որ նա մեծ կենսափորձ ունի, շատ լավ կազմակերպիչ է եւ լավ ղեկավար: Օգտվելով առիթից տեղեկացնեմ, որ Ս. Սարգսյանը Արմավիրի պատվավոր քաղաքացի է, իսկ ինչ վերաբերում է արմավիրցիների մասնակցությանը ընտրություններին, ապա նրանց ակտիվությունը ակնհայտ կլինի:

- Պ. Խլղաթյան, բացի ընտրություններից, եթե ամփոփելու լինենք 2007-ը, ինչ դժվարություններ եւ ձեռքբերումներ ունեցաք:

- Նախ, 2007-ին, Արմավիրը ճանաչվեց ՀՀ լավագույն քաղաք: Նախորդ տարին Արմավիրի համար բեկումնային էր քաղաքաշինության առումով. խորհրդային տարիներից ի վեր անտեսված Բաղրամյան պողոտան 2007-ին վերանորոգվեց պետբյուջեի տրամադրած գումարով՝ 280 մլն դրամ: Պողոտայի բացմանը ներկա էր նաեւ ՀՀ վարչապետ Սերժ Սարգսյանը: Պողոտայից բացի վերանորոգվել են նաեւ թիվ 1 մարզադպրոցը, ըմբշամարտի դպրոցը եւ արվեստի դպրոցը, ինչը նույնպես շատ կարեւոր ձեռքբերում էր քաղաքի համար:

Քաղաքապետարանի բյուջեի հաշվին վերանորոգվել է ոռոգման ներքին ցանցը, շուրջ 1,5 կմ, որը կապահովի 800 հա հողատարածքների ոռոգումը: Լուսավորվել է 5 փողոց, տեղադրվել են լուսամփոփիչներ: «Բարեկարգում» ընկերության համար ձեռք է բերվել 2 նոր տեխնիկա, տեղադրվել են 60 նոր աղբարկղեր:

Դարձյալ քաղաքապետարանի բյուջեի հաշվին 2006-ին տեղադրվել են 134 բազմաբնակարան շենքերի մուտքի դռները, իսկ 2007-ին տեղադրվել են դրանց պատուհանները:

2002-2007 թթ. ՀՀ կառավարության եւ KFW բանկի միջեւ կնքված պայմանագրի համաձայն, Արմավիր քաղաքին տրամադրվել է 5 մլն եվրո խմելու ջրագծերի կապիտալ վերանորոգման համար, որի շնորհիվ արմավիրցիներն այսօր ունեն շուրջօրյա խմելու ջուր: Ի դեպ, վերանորոգվել են նաեւ Արմավիրի 12 մանկապարտեզների ջրագծերն ու կոյուղագծերը եւ ամենակարեւորը՝ մեր քաղաքը եզակիներից է, ուր ոչ մի մանկապարտեզ չի սեփականաշնորհվել:

Իսկ ՄՍՀ եւ քաղաքապետարանի 10 տոկոս ներդրմամբ՝ 110 մլն դրամ, լրիվին վերանորոգվել է քաղաքային այգին, ինչպես նաեւ այգու սանհանգույցը՝ եվրոպական ստանդարտներին համապատասխան:

Այնպես որ, 2007-ի բյուջեն մենք 100 տոկոսով կատարել ենք եւ քաղաքապետարանը ոչ մի պարտք չունի:

- Պրն Խլղաթյան, ինչ ծրագրեր եք նախատեսում իրականացնել 2008-ի բյուջեով:

- Նախատեսվում է գազաֆիկացնել 110 թաղամաս, քաղաքի փողոցների ասֆալտապատման համար տրամադրվելու է 47 մլն դրամ, 37 մլն դրամով տեղադրվելու են մշակույթի տան եւ քաղաքապետարանի ջեռուցման համակարգերը, լուսավորվելու է եւս 3 փողոց, «Բարեկարգում» ընկերության համար ձեռք են բերվելու 1 նոր տեխնիկա եւ լուսամփոփիչներ: Կապիտալ վերանորոգվելու է թիվ 10 մանկապարտեզը, իսկ պետբյուջեի հաշվին վերանորոգվելու են 10 դպրոցների տանիքները եւ տեղադրվելու են ջեռուցման նոր համակարգեր: Սա դեռ ամենը չէ. ես գործի մարդ եմ, սիրում եմ Արմավիրն ու արմավիրցիներին եւ իմ գործելակերպն է՝ խոսքը՝ քիչ, գործը՝ շատ:

Գ

Գ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Ծեծել է ԱՄՆ քաղաքացուն

Ոստիկանության Էրեբունու բաժնում հաղորդում է ստացվել, որ Նուբարաշեն փողոցում գտնվող այգու մոտ անհայտ անձը ծեծել է ԱՄՆ քաղաքացի Անդրանիկ Մ.-ին, որը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է հիվանդանոց: Պարզվել է, որ հանցագործությունը կատարել է 1982-ին ծնված Հայկազ Կ.-ն: Կատարվում է նախաքննություն:

Մ. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Հայ առաքելական եկեղեցու ջրօրհնյաց խաչքավորություն

Հարցազրույց Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ եպիսկոպոս Չուլջյանի հետ

- Սրբազան հայր, ինչպե՞ս կբնութագրեք Հայ առաքելական եկեղեցու ջրօրհնյաց խաչքավորությունը: Ի՞նչ ավանդություններ կան կապված խաչքավորության հետ:

- Խաչքավորությունը վաղ քրիստոնեական ժամանակներից բանավոր ավանդությամբ մեզ հասած եւ օրինականացված պատվո պաշտոն է կամ հանգամանք, որ ընծայվում է Սուրբ Ծննդի տոնի ջրօրհնյաց արարողության առիթով մեկ տարվա համար: Սակայն խաչքավորի խնդրանքին ընդառաջ, համաձայն իր ուխտին, առաջնորդի հավանությամբ խաչքավորությունը երբեմն կարող է եւ կրկնվել:

Ի պատիվ խաչքավորի՝ ջրօրհնյաց արարողության ավարտին խաչը խաչքավորի տուն է տարվում եւ նույն խաչով առաջին անօրհնեքի արարողությունը կատարվում,ապա խաչը տան պատվավոր տեղում թողնվում է մինչեւ անվանակոչություն (ութ օր): Թեեւ բնական առաջնորդի օրհնությամբ եւ հավանությամբ, ընդառաջելով խաչքավորի խնդրանքին, որ պայմանավորված է նրա հավատով ու բարեպաշտությամբ, խաչը կարող է թողնվել նրա տանը մինչեւ Սուրբ Զատկական տոները: Ի դեպ, համաձայն ավանդության, խաչքավորին մոտ կանգնած բարեկամները, հարեւանները եւ բարեպաշտ հավատացյալները գնում են խաչքավորի տուն՝ խաչը համբուրելու եւ շնորհավորելու համար:

- **Ո՞վ կարող է ստանձնել խաչքավորության պատվավոր պաշտոնը եւ ինչպե՞ս:**

- Խաչքավորության պարտականությունը կարող է ստանձնել Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու զավակ, արական սեռի ծնողահայ, նախաձեռնողներ ու բարեպաշտ յուրաքանչյուր ոք՝ անկախ ճանաչվածությունից: Թեմական առաջնորդները կամ ծխատեր հոգեւորները տարվա խաչքավորներին ընտրում են տվյալ համայնքում հայտնի բարեպաշտ, աստվածավախ, ազնիվ, սիրված ու գործունյա անձանցից:

Համաձայն ավանդության՝ նախախորհրդից՝ ընտրանում առաջնորդները կամ ծխատեր քահանաները նույն տարում մեկից ավելի խաչքավորության հավակնորդների միջեւ կատարել են ընտրություն կամ մրցույթ, թե ով առավել հնարավորությամբ եւ ջանասիրությամբ կարող է իր նյութական ու բարոյական մասնակցությունը բերել տվյալ եկեղեցու շինության, նորոգության, կահավորման, բարեգործության, ծխական դպրոցի, եթե կա՝ մանուկների մանկավարժական գործունեության ծախսերը հոգալու, համայնքի աղքատ խավին օգնելու համար:

Խաչքավորության համար երբեք նախապայման չէ նյութական աջակցությունը: Բացառիկ սրբակենցաղ ու բարոյական բարձր գիտակցության տեր բարեպաշտ, քրիստոնեական վարդապետությամբ կենցաղավարող արժանավոր անձը փնտրված եւ առավել ընդունելի է:

- **Ի՞նչ պարտավորություններ է ստանձնում ջրօրհնյաց խաչքավորը եւ ինչո՞վ է պայմանավորված նրա նվիրումը եկեղեցուն:**

- Խաչքավորների նվիրումը եկեղեցուն պայմանավորված է նրանց անկեղծորեն գիտակցված հավատով, որ ուխտադրությամբ է պայմանավորված եւ որը դրսեւորվում է բարեգործությամբ ու մարդասիրական արդար գործերով:

Խաչքավորներն իրենց օրինակելի վարքով հասարակության մեջ նպաստում եւ խաչակերում են անշահախնդիր ու անկողմնակալ բարեգործությունը՝ անսակարկելի ու առանց ակնկալիքի: Այս հանգամանքը խաչքավորներն իրենց եկեղեցական պարտականությունից դուրս չեն համարում կամ ծառայեցնում այլ նպատակների համար: Խաչքավորները պարտավոր ներկա են գտնվում հինգ տաղավար տոներին՝ եկեղեցու դասում իրենց հատկացված պատվավոր տեղում, խոստովանությամբ հաղորդություն են ստանում եւ նախաձեռնում բոլոր բարեգործական ծրագրերը՝ դրամահավաքից սկսյալ ընդհուպ զատկական հավկիթի, օրհնված ջրի, ծաղկազարդի մյուռոնի, մասերի բաշխման կազմակերպումը:

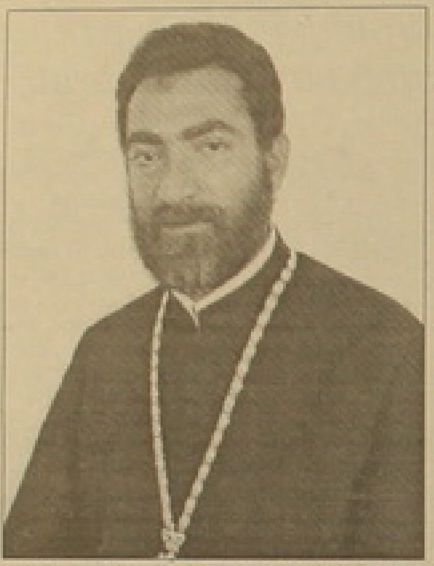

- **Անցած տարիներին Ձեր սկզբունքայնության շնորհիվ խաչքավորի գրեթե մոռացված հանգամանքը, ինչպես նաեւ այլ կրոնական-եկեղեցական ծես ավանդույթներ կրկին վերարժեւորվեցին եւ արդիական ու սիրելի դարձան: Ի՞նչ նշանակություն ունի այդ ամենը մեր ժողովրդի ու եկեղեցու համար:**

- Խաչքավորության եւ եկեղեցական այլ կարգ ու կանոնին վերաբերող հարցերում սկզբունքայնությունը պայմանավորված է եկեղեցու պահանջներով: Թեմում հոգեւոր կյանքին նպաստող կանոնական, ծիսական, վարչական ավանդությունները եկեղեցու հզորացմանը նպաստող կարեւորագույն նախապայմաններն են: Խաչքավորության այս հնամենի ու գեղեցիկ ավանդությունը մեր թեմում կյանքի է կոչվում նորակառույց կամ վերականգնված եկեղեցիների շուրջ համախմբված համայնքներում եւս:

Նկատի ունենալով այն կարեւոր հանգամանքը, որ եկեղեցին բոլորիս սրբության սրբոց հավատքի բնօրրանն է եւ մեր հոգու ծննդավայրը, յուրաքանչյուր ոք պետք է նախանձախնդիր լինի դրա պահպանմանն ու զորացմանը:

- **Սրբազան հայր, պարտադի՞ր է խաչքավորությամբ պայմանավորել եկեղեցուն աջակցելը:**

- Բոլորովին նախապայման չէ եկեղեցուն եւ կամ նրա ծրագրերին օգնելու, աջակցելու համար խաչքավոր լինել: Մենք մեր թեմում ունենք գիտակից ու եկեղեցասեր շինարարներ, իշխանավորներ, գործարարներ, գիտության ու մշակույթի, առողջապահության, իրավապահ եւ այլ ոլորտներից հայորդիներ, ովքեր, ըստ հնարավորության, իմնապրուխ նվիրումով իրենց աջակցությունն ու մասնակցությունն են բերում մեր բոլոր ծրագրերին: Հատկապես հիշատակության արժանի են մեր հոգեւոր, մարդկային, մանկավարժական ծրագրերին նրանց համեստ, սակայն ի սրտե ցուցաբերվող աջակցությունները:

- **Ձեր խոսքը եւ գնահատականը մեր խաչքավորներին:**

- Հանուն հոգեւոր դասի եւ մեր հավատացյալների՝ իմ խորին երախտագիտությունն եմ հայտնում մեր բոլոր խաչքավորներին անցած տարիներին իրենց ազնիվ, անմնացորդ ու բարի աջակցությունների համար: Անկախ աջակցության չափից, ձեւից ու ժամանակից, խաչքավոր, բարերար, թե պարզ ու համեստ բարեպաշտ աղոթող՝ անգնահատելի է նրանց վերաբերմունքը: Ես հարգում, գնահատում եւ օրհնում եմ բոլորին ու աղոթում, որ յուրաքանչյուր հայ մարդու մեջ արմատավորվի եկեղեցուն եւ միմյանց փոխօգնության աստվածահաճո կենցաղավարությունը: Եթե ուզում ենք ազգովին լավ ապրել ու հզորանալ, միմյանց ու մեր եկեղեցիներին պետք է օգնենք եւ սիրով շաղկապվենք:

Հարցազրույցը՝
ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆԸ

Քարոզարշավ. առանց սխալվելու իրավունքի

2008-ի հունվարի 21-ին ՀՀ-ում սկսվեց պաշտոնական քարոզարշավը: Սինչ թեկնածուների քարոզարշավի ժամանակ, մեր կարծիքով, թույլ տված սխալները նշելը, ներկայացնենք էլեկտորատի կառուցվածքային պատկերը քարոզարշավի մեկնարկին:

Չնայած քարոզարշավը պաշտոնապես մեկնարկեց հունվարի 21-ին, սակայն նախագահական ընտրարշավը փաստացի սկսվել էր նախորդ տարվա սեպտեմբերի 21-ին: Անցած չորս ամիսների (21.09.07-21.01.08) ընթացքում թեկնածուներից միայն մեկին՝ Լ. Տեր-Պետրոսյանին հաջողվեց ձեւավորել էլեկտորալ բազա ունեցող նոծինացիոն կորպուս, իսկ մյուսներին՝ ոչ: Այս հանգամանքի պատճառով էլեկտորատի կառուցվածքում գերակշռող դարձավ «շարժուն» (տատանվող-չկողմնորոշված) էլեկտորալ խումբը, որն էլ հենց որոշելու է հաղթողին: Սույն խմբի ընտրողները հակված են պատճառաբանելու. 1) նոր գործիչներին՝ այն թեկնածուներին, ովքեր նախկինում չեն մասնակցել նախագահական ընտրություններին կամ էլ ներկայումս հանդես են գալիս նոր կերպարով, 2) այն թեկնածուին, ով ունի վարկանիշի աճի առավելագույն դրական դինամիկա, 3) նրանք առավել հետաքրքրությամբ են նկարագրում վառ եւ տոնայնացված քարոզարշավի ազդեցությանը: Փորձենք գնահատել նախագահի, մեր կարծիքով, երկու հիմնական թեկնածուների՝ Լ. Տեր-Պետրոսյանի ու Ս. Սարգսյանի, ապա նաեւ նրանց ընտրարշավները բավարարող են արդյոք վերոշարադրյալ երեք կետերի պայմաններին:

1. Երկու թեկնածուներն էլ բավարարում են այս կետի պայմաններին. Լ. Տեր-Պետրոսյանը ընտրարշավին մասնակցում է նորացված կերպարով, իսկ Ս. Սարգսյանը՝ նախկինում չի մասնակցել նախագահական ընտրություններին:

2. Հաշվի առնելով հասարակությանը կեսարողություն չներշնչող սոցհարցումները, դժվար է կանխատեսել, թե ով ունի վարկանիշի աճի առավելագույն դրական դինամիկա, առավել եւս, որ երկու թեկնածուների կողմնակիցներն էլ պնդում են, թե իրենք հաղթելու են առաջին փուլում: Այս իսկ պատճառով սույն հարցի պատասխանը թողնում ենք ընթերցողին. թող ընթերցողը, հետեւելով ընտրական զարգացումներին, ինքը որոշի, թե այս երկու թեկնածուներից ում վարկանիշն է կտրուկ աճում:

3. Ինչ վերաբերում է վառ եւ տոնայնացված քարոզարշավ անցկացնելու խնդրին, ապա այս հարցում երկու թեկնածուներն էլ սխալներ են թույլ տալիս: Նշենք դրանցից երկուսը:

I. Սլոգան (քարոզարշավի գլխավոր կարգախոս)

Սլոգանը վառ եւ լավ հիշվող արտահայտություն է, որը սեղմ կերպով արտահայտում է քարոզարշավի հիմնական գաղափարը: Քարոզարշավի ժամանակ այն կատարում է «տեղեկատվական մեխի» դեր, եւ թեկնածուների նպատակն է ամեն գնով դա մեխել էլեկտորատի գիտակցության մեջ (խիստ ցանկալի է՝ թեկնածուի անվան հետ): Տվյալ դաշտում մեր աչքեւ նպատակ չենք դնում մանրամասնելու սլոգանների ստեղծման սկզբունքները, սակայն կցանկանայինք շեշտադրել մի կարեւոր հանգամանք: Սլոգանը, որպես էլեկտորատի գիտակցության մեջ առավել հեշտ ներդրվող քարոզչանյութ, ունի մեկ պարտադիր սկզբունք. պետք է լինի միայն մեկ հատ, հակառակ դեպքում սլոգանը կորցնում է իր բուն՝ վերոնշյալ իմաստը: Ելնելով վերոշարադրյալից նշենք, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանն իր քարոզարշավում օգտագործում է 2 սլոգան՝ «Իմաստավորելով անցյալը՝ դեպի ապագա» եւ «Հաղթելու ենք»: Սա կոպիտ սխալ է եւ ընտրական կանոններով կտրականապես արգելվում է. պետք է ընտրել կամ առաջինը, կամ երկրորդը: Ինչ վերաբերում է Ս. Սարգսյանի՝ «Առաջ, Հայաստան» սլոգանին, ապա ցանկանում ենք նշել, որ սա արդեն երկրներում ծես դարձած, հատկապես չեզոք եւ շաբլոն լոզունգներից է, որը չունի ընդգծված գաղափար: Մասնավորապես նմանատիպ՝ «Առաջ, Ռուսաստան» սլոգանն է օգտագործել Առաջ Ռուսաստան կուսակցությունը (նախագահ՝ Բ. Ֆյոդորով) Պետդումայի 1995-ի ընտրությունների ժամանակ: Նմանատիպ լոզունգներ են օգտագործվել նաեւ այլ երկրներում («Առաջ, Ֆրանսիա», «Առաջ, Իտալիա» եւ այլն): Իսկ եթե վերոնշյալին ավելացնենք այն հանգամանքը, որ «Առաջ, Հայաստան» սլոգանը, իր հերթին, բաժանվում է 7 տարբերակի («Առաջ, դեպի պաշտպանված եւ հզոր Հայաստան» եւ այլն), ապա կարող ենք միայն փաստել, որ Ս. Սարգսյանի քարոզարշավի կազմակերպիչները գնացել են ջանք թափել կոնկրետ գաղափար ունեցող սլոգան ստեղծելու գործում:

II. Թեկնածուների քարոզչանյութերի վրա պատկերված լուսանկարները

Թեկնածուների լուսանկարները կարեւոր դեր են խաղում ընտրարշավի ժամանակ: Գաղտնիք չէ, որ տատանվող էլեկտորատի մի որոշ խումբ այս կամ այն թեկնածուին ընտրելու իր վերջնական որոշումը կայացնում է հենց ընտրական տեղամասում՝ դիտելով այնտեղ պաշտոնապես փակցված թեկնածուների լուսանկարները: Այս իսկ պատճառով խիստ անհրաժեշտ է անհնայն լրջությամբ մոտենալ լուսանկարի խնդրին: Դիտարկենք 2 թեկնածուների քարոզչանյութերի վրա պատկերված լուսանկարները: Մասնավորապես Լ. Տեր-Պետրոսյանի «Նախընտրական ծրագիր կամ հանդարտ խոհեր» բրոշյուրի վրա տպագրված լուսանկարը մեզ ցույց է տալիս մի մարդու, ով նստած լինելով գրեթե, այդ թվում նաեւ՝ հանրագիտարաններով հարուստ պահարանի առջեւ, խորասուզված ինչ-որ մի փաստաթուղթ է կարդում: Տվյալ դեպքում կարող ենք փաստել, որ այս եւ նմանատիպ լուսանկարները էլեկտորատի գիտակցության մեջ ամրագրվում են թեկնածուի ընտրած «ամենախելոք» նոմինացիոն կերպարը: Ընտրական տեղամասում նմանատիպ (բայց ոչ այս) լուսանկարի առկայությունը լրացուցիչ տոկոսներ է բերելու թեկնածուին:

Ինչ վերաբերում է Ս. Սարգսյանի քարոզչանյութերի վրա տպագրված լուսանկարներին, ապա կցանկանայինք նշել մի հանգամանք. ԱՄՆ երկրներում տեղի ունեցող ընտրարշավների ժամանակ բազմաթիվ թեկնածուներ, չկարեւորելով լուսանկարի դերը քարոզարշավի ժամանակ, բավարարվում են այնտիպի լուսանկարով, որը կարելի է փակցնել անձնագրում, բայց ոչ երբեք օգտագործել քարոզչանյութերի վրա: Միշտ պետք է հիշել, որ քարոզչանյութի լուսանկարը ոչ թե անձի ինքնությունը հաստատող, այլ՝ կերպար ստեղծող հանգամանք է:

Թերթի հնարավորությունները մեզ թույլ չեն տալիս առավել մանրամասն նշելու այս թեկնածուների քարոզարշավի ժամանակ թույլ տված այլ սխալները. դրանք մենք կներկայացնենք մեր հետագա հրապարակումներում:

Որպես վերջաբան, ցանկանում ենք անդրադառնալ մի կարեւոր հանգամանքի եւս՝ քարոզարշավի տոնայնացված բնույթի պահպանմանը: Իրականացնել տոնայնացված քարոզարշավ նշանակում է, որ թեկնածուն պետք է երեւա ամեն պահի, ամեն տեղ եւ յուրաքանչյուր հնարավոր ձեւով՝ մեծ, թռուցիկներ (հիմնական, հիմքային, կենսագրական, տեղեկատվական, օրերական, հակաքարոզչական, վերջին օրվա եւ այլն), պաստառներ, պլակատներ, բուկլետներ, բրոշյուրներ, սկավառակներ, հուշանվերներ, հոլովակներ, տեսաֆիլմեր, «դռնից դուռ» հանդիպումներ ընտրողների հետ, ծրագրված հարցերով հեռախոսային ազդեցիկ, քարոզչանյութերի հասցեավորված (դիրեկտ-մեյլ) եւ անհասցե առաքում եւ այլն: Երկու թեկնածուներն էլ գլանում են կիրառել ընտրական այս տեխնոլոգիաների ողջ զինանոցը եւ բավարարվում են դրանց մի մասի իրականացմամբ: Սա այս թեկնածուների ընդհանուր սխալն է, քանզի, ինչպես արդեն նշել ենք, էլեկտորատի զգալի մասն այսօր դեռեւս չի կողմնորոշվել եւ կընտրի այն թեկնածուի կողմը, ով իր քարոզարշավի ժամանակ վերոնշյալ տեխնոլոգիաներով ցույց կտա, որ հաջողությունն իր կողմն է եւ ինքն է անհնահարող թեկնածուն:

Այնպես որ, թեկնածուները պետք է գործեն առանց սխալվելու իրավունքի:

Առայժմ այսքանը:

ԱՐՄԵՆ ԲԱԳՐԱՏԵԱՆ

1 ՓԵՏՐՎԱՐ 2008 ԷՋ Ա

Ազգ
ՀԱՎԵԼՎԱԾ
unicef
Մանկապատանեկան

Բարով մնացեք, մինչև վերադառնանք

Ընթերցո՛ղ բարեկամներ,
Այս ինն ամսվա ընթացքում
Սովորում էինք անդադրում
Արվեստը լրագրության,
Կանոնները հմտության:
Վեր հանեցինք խնդիրներ,
Փորձեցինք տալ լուծումներ,
Գրեցինք լուրջ թեմաներից,
Մեր կյանքից, առօրյայից:
Բայց չկորան մեր պարզությունը,
Ժպիտը և ուրախությունը,
«Ազգիկը» մեր լցրինք սիրով,
Անկեղծությամբ, հումորով:
Այս ամենի համար պարտական
Ու ողջ սրտով շնորհակալ ենք
Տիկին Մարգարյանին,
«Ազգ»-ին, ՄԱԿ-ին, բոլորին,
Իսկ այս վերջին համարով
Ասում ենք՝ մնաք բարով:
Թե գտնենք մենք հովանավոր,
Հանդես կգանք նոր համարով:

ՄԻԼԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
17 տ.

ԽԻՂՃՈՒԽ ՓՈՔՐԻԿԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

2007 թվականի հուլիսի 18-ին ծնվեց մի փոքրիկ: Մեկ օրական հասակում կնքվեց, ստացավ «Մանկապատանեկան ազգ» անունը, բայց մտերիմները նրան Ազգիկ կոչեցին: Փոքրիկը բնակվեց «ԱԶԳ»-ի տաքուկ գրկում, իսկ կնքահայրը դարձավ պարոն UNICEF-ը: Պուճուրը ծննդյան առաջին իսկ օրից եղավ լրագրողիկների ուշադրության կենտրոնում, քանի որ կնքահայրը կազմակերպել էր մի շատ հիասքանչ ընտրանք: Այդ օրը նրան տեսության և շնորհավորելու էին եկել շատ հանրաճանաչ մարդիկ: Մինչ նրա ծնունդը պատանի լրագրողները երկու ամիս չարչարվել էին և գեղեցիկ «հագուստներ» էին կարել: Այդ օրը նա այնքան գեղեցիկ լուսանկարներով ու հոդվածներով էր հարդարված, որ հյուրերը հիանում էին նրանով: Պատանի լրագրողների օգնությամբ նա շուրջ յոթ ամիս կրեց «երեխաներին հուզող թեմաներ» ֆիրմային հագուստը:

Ինչպես տեսաք, նա արդեն յոթ ամսական է և որոշել է իր ընկերների հետ գնալ հանգստանալու՝ վերադառնալու ակնկալիքով:

ՄԱՐԻ ԱԼԻԽԱՆՅԱՆ, 14 տ.

Թեժ հանդիպում թեժ թեմայով

Հունվարի տասնութին մենք՝ «Ազգ»-ականներս, հանդիպում ունեցանք «Թեժ անկյուն» հաղորդման վարող Պիմանայի հետ: Հանդիպման թեման էր «Ծեծը՝ որպես դաստիարակության միջոց»: Հիմնականում խոսք գնաց ուսուցիչների և աշակերտների միմյանց հարվածելու մասին: Մեր կողմից հնչեցին բազմաթիվ պատմություններ, որտեղ մեղավոր էին և ուսուցիչը, և աշակերտը: Օրինակ, մի անգամ աշխարհագրության ժամին 14-ամյա Անին վեր կացավ և սկսեց երգել դասարանում, ուսուցիչը պահանջեց նստել, Անին կոպտորեն պատասխանեց՝ արժանանալով ուսուցչի ապտակին: Պատասխան հարվածը իրեն սպասեցնել չտվեց, և սաստիկ ուսուցիչը Անիի հարվածից մի քանի մետր հետ գնաց: Բանը վերջացավ նրանով, որ Անին հեռացվեց դպրոցից:

Այս դեպքում ակնհայտորեն մեղավոր էր աշակերտը, բայց քիչ չեն նաև դեպքերը, երբ լինում է միչև հակառակը: Կան ուսուցիչներ, ովքեր դեռ չեն հրաժարվել աշակերտին պատժելու ստր-թողիկյան մեթոդից՝ ծիմոտից, որը այժմ վերափոխվել է հաստ փայտի, երկաթե ձողի կամ էլ ռետինե խողովակի: Քանի որ այս թեման ինձնից շատ թեժ էր, ապա ես մեկ անգամ կմնահավեի նաև «Թեժ անկյուն» հաղորդաշարի հանդիպումներից մեկի ընթացքում, որի հյուրերը կլինեին մենք և ծեծի այլ վկաներ: Այնպես որ, մենք հրաժեշտ ենք տալիս կարճ ժամանակով: Փնտրեք մեզ ամենաթեժ անկյուններում:

Լ. Ս.

Իմ խնդրանքն Աստծուն

Տեր Աստված, ես Քեզանից խնդրում եմ, որ չլինեն պատերազմներ, բոլոր մարդիկ լինեն բարի: Շնորհակալ եմ Քեզանից, որ այսքան լավ բաներ ես անում մարդկանց համար, սակայն եթե այդ երկու բանն էլ անես, ես անչափ երջանիկ կլինեմ: Հավատում եմ, որ մի գեղեցիկ օր, բոլոր մարդիկ կսիրեն միայն Քեզ՝ մեր խնկական Տիրոջը:

Թող բոլորն աղոթեն, հավատան Քեզ և լինեն ՔՐԻՍՏՈՆՅԱ:
Ով, մեծ Աստված,
Որ սխել ես մեզ բարի հայր ու սիրող մայր,
Տուր մեզ շնորհք, անենք աղոթք, չլինենք անհոգ, պարենք խելոք,
պարկեշտ ու հեզ,
Ու սիրենք Քեզ:
ԱՄԵՆ:

ՄԱՐԻ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ, 10 տ.

ՑՈՒՐՏ Է, ՑՈՒՐՏ Է ՄԵՐ ԲԱԿՈՒՄ, ՏԱՆԸ, ԴՐՍՈՒՄ, ԴՊՐՈՑՈՒՄ

Դպրոցներում տիրող ցուրտը պատճառ է, որ աշակերտները դասին պատշաճաձև չհամախմբեն: Ջեռուցման հարցը ծառացել է հատկապես մարզերի դպրոցներում: Ճիշտ է, որոշ դպրոցներում վառարաններ են տեղադրված, սակայն դրանք չեն ապահովում դասարանի լիարժեք ջեռուցումը, և աշակերտները ստիպված վերարկուներով են նստում դասի: «Ես սկսել եմ հաճախ

բացակայել դպրոցից, քանի որ մրսածության հետևանքով ստիպված մնում եմ տանը՝ փոքր-ինչ առողջանալու համար, իսկ հետո կրկին գնում դպրոց և հիվանդանում»,- ասում է 14-ամյա Էլենը:

Ցրտի պատճառով Արմավիրի մարզի շատ դպրոցներում դասերը հետաձգվեցին մեկ շաբաթով: Բայց այդում դասերը հետաձգվեցին մեկ շաբաթով: Բայց այնուամենայնիվ, Երևանի դպրոցներից մի քանիսում (թիվ 27, 67 ... դպրոցներ) ապահովված է դասասենյակների ջեռուցումը: Մարզերի շատ դպրոցներում ծնողներից դրամ են հավաքել, որ ջեռուցվեն դասասենյակները, քանի որ պետության տրամադրած վառելանյութը բավականացնում է ընդամենը 3 դասաժամ: «Ես դասընկերներիս հետ միասին նստում եմ վառարանի կողքին, որպեսզի փոքր-ինչ ջերմություն զգամ»,-ասում է 16-ամյա Նարինեն: Չնայած 2006 թ-ին Արմավիրի մարզի Փարաքար գյուղի միջնակարգ դպրոցի աշակերտներից 5000-ական դրամ գանձվեց էլեկտրական վառարաններ տեղադրելու համար, սակայն դրանց թվաքանակը շատ քիչ էր, ապրանակի ավելի մեջ է: զոյական, դրա համար էլ դպրոցում նույն ցուրտն է: Ինչպես կարող ենք ունենալ առողջ ու կիրթ սերունդ, եթե ստեղծված պայմանները չեն ապահովում նրա առողջությունը:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ, 16 տ.

ԻՆՉԻ՞Ն ԵՄ ԵՍ ԾՆՎԵԼ

Մի օր այս թեման դարձավ մեր քննարկման առարկան: Հարցեց ՄԱՐԻ ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԸ (14 տ.), որի պատասխանն առավել անկեղծ և դիպուկ գնահատվեց: Նա գրել էր. «Ես ծնվել եմ տեսնելու, ժպտալու, լացելու, քայլելու, խոսելու, խաղալու, սովորելու, աճելու, կյանքի դժվարությունները հաղթահարելու և, վերջապես, ես ծնվել եմ ծնելու համար»:

Որ աստղերը մոտից ժպտան մեզ

Պարզվում է, որ Բյուրականի աստղադիտարանը չի կորցրել իր այժմեականությունը: Այս մասին հայտնեց աստղադիտարանի գիտաշխատող տիկին Մարինա Գյուլզադյանը: «Աստղադիտարանն ունենում է բազմաթիվ այցելուներ, նույնիսկ երրորդ դասարանի աշակերտներ: Նրանք այնպիսի խելացի հարցեր են տալիս, որ անգամ ավագ դասարանի աշակերտը դժվար թե մտածի», ասում է նա:

Մենք իմացանք, որ աստղադիտարանը հրատարակում է «Աստղաֆիզիկա» հանդեսը, որի մեջ նկարագրվում են հայ աստղագետների փորձնական նվաճումները: Աստղադիտարանն ունի «Աստղադիտական օլիմպիական թիմ», որն անցյալ տարանը մեկնել էր Ղրիմ և թիմի ներկայացուցիչ Հրանտ Ղարիբյանի շնորհիվ վաստակել բրոնզե մեդալ:

Բյուրականի աստղադիտարանի և ողջ հայ ժողովրդի համար ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն մի մեծ անակնկալ է պատրաստել՝ հայ նշանավոր աստղագետ Վիկտոր Համբարձումյանի 100-ամյակի առթիվ 2008-ը հայտարարելով համբարձումյանական տարի:

ՄԱՐԻ ԳԱԶԱՐՅԱՆ, 16 տ.

Արվեստը աշխատասիրություն է պահանջում

Պարարվեստը Հայաստանում շատ ժամանակակից է: Գոյություն ունեն բազմաթիվ մանկապատանեկան խմբեր: Դրանցից մեկն էլ «Ռենեսանս» համույթն է, որի գեղարվեստական ղեկավարը պարուսույց Մարիանա Հովհաննիսյանն է: Համույթը բաղկացած է 4-15 տարեկան 55 երեխաներից: խմբերի փորձերն անցկացվում են Ս. Շահումյանի անվան թիվ 1 դպրոցում: «Ռենեսանսի» երկացանկը շատ բազմազան է: Այս խմբին հատուկ է կենդանությունը: Մարիանա Հովհաննիսյանն անձնայն նվիրվածությամբ երեխաներին սովորեցնում է պարարվեստի գաղտնիքները: երեխաները հաճույքով են մասնակցում թե՛ փորձերին, թե՛ համերգներին: Քրիստինե Հակոբջանյանը գտնում է, որ պարը նրպաստում է գեղեցիկ կազմվածքին: Իսկ Մարինեն և Զոյիկեան ասում են, որ իրենց համար պարզապես շատ հաճելի է պարելը:

«Ռենեսանսը» 2007 թվականի գարնանը համերգներով հանդես է եկել Գերմանիայում: Իսկ առաջնը նշվեց համույթի հնգամյա հոբելյանը Արամ Խաչատրյանի անվան համերգասրահում:

Ահա վառվում են բեմի լույսերը, բացվում է վարագույրը, և բեմում հայտնվում են բազմաթիվ երեխաներ, ովքեր վարժ ու սահուն կատարում են բազմաթիվ համարներ: Այս ամենը տրվում է մեծ ջանքերի շնորհիվ: Չէ՞ որ արվեստը աշխատասիրություն է պահանջում:

ՏԱԹԵՎԻԿ ՄԻՐԶՈՅԱՆ, 13 տ.

ՆԱՄԱԿ ԴԱՍ ՉՍՈՎՈՐՈՂ ԵՐԵԽԱՅԻՆ

Շատ երեխաներ երազում են ամենաարագ մասնագիտությունների մասին: Օրինակ՝ բժիշկ, բայց ոչինչ չգիտեն բժշկության մասին, իրավաբան, բայց ոչինչ չգիտեն երկրաչափությունից: Կամ երեխաներ էլ, որ ասում են «ամեն հայրիկիս գործն եմ շարունակելու», կամ. «Իմ հայրը շատ հարուստ է և հաստատ ինձ մի տեղ կընդունի» ու չեն սովորում: Սիրելի չսովորող երեխա, դու երբևէ մտածե՞լ ես այդպես չսովորելով ինչպիսի՞ մասնագետ ու մարդ ես դառնալու: Իսկ եթե, Աստված չանի, հայրիկդ չկարողանա քո կողքին լինել կամ նա կորցնի իր աշխատանքը, ինչ է լինելու քո վերջը:

Հիմա հազարավոր մասնագետներ բանվորություն են անում և շատ քիչ գումար վաստակում, որովհետև համապատասխան չեն: Դրանք մտածեին մեր ապագայի մասին, քանի դեռ ուշ չէ: Եթե ուզում ենք արժել հարգանքների մեջ, ապա պետք է սովորենք:

Սովորելով այսօր, ապագայում կարողանանք պատասխանել մեր երեխաների և թոռների հարցերին: Իսկ դա պակաս կարևոր չէ:

ԱՐՄԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, 12 տ.

ԱԶԳ-ՆԵՐԴԻՐ

Մանկապատանեկան

Սէր, սէր, սէր

Յուռաւանցյուր ով սէր երեւույթը յուրովի է հասկանում: Այս թեմային անդրադարձել են շատերը: Չեստերֆիլդն է իմաստով, թե ինչ են մտածում մեր տարեկիցները սիրո մասին:

Սյուզին, ով 14 տարեկան է, այսպես մեկնաբանեց. «Ես 10 տարի սիրել եմ մի տղայի եւ նրան կսիրեմ մինչեւ կյանքիս վերջ: Ինձ ոչինչ եւ ոչ մեկ չի կարող խանգարել»:

Իսկ ահա Մանեն, ով նույնպես 14 տարեկան է, լրիվ այլ կարծիքի է: Սէրը նրա համար հանելուկ է: «Այդ անբացատրելի զգացմունքը ինձ վրա շատ վաս ազդեց: Ես սկսեցի հաճախ բացակայել դասերից: Տնային աշխատանքները մինչեւ վերջ չէի կարողանում պատրաստել, նաեւ ծնողներս էին դեմ իմ սիրուն: Չլսելով ծնողներիս, ես շատ բան կորցրեցի: Հիմա զղջում եմ արարքներիս համար եւ խորհուրդ եմ տալիս բոլոր սիրահարվածներին առաջին հերթին խորհրդակցել իրենց ծնողների հետ, քանի որ նրանք սխալ խորհուրդ չեն տա»:

ԱՐՓԻՆԵ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ, 14 տ.

ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍ՝ երիտասարդների եւ սիրո բարեխօս

Սուրբ Սարգիս զորավարն իր որդու եւ 14 հոգի ծառաների հետ նահատակվել է հանուն քրիստոնեական հավատի: Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսի տնօրինությամբ Սուրբ Սարգիս զորավարի տոնը հռչակվել է երիտասարդների օրհնության օր: Այս տարի այն նշվեց հունվարի 21-ին: Այդ օրը Սուրբ Սարգիս զորավարի անունը կրող եկեղեցիներում մատուցվեց սուրբ պատարագ, որից հետո կատարվեց երիտասարդների օրհնության կարգ:

Սուրբ Սարգիս զորավարի տոնը Հայաստանում ընդունված է նշել ոչ միայն եկեղեցական ծեսով եւ արարողությամբ, այլեւ ժողովրդական սովորույթներով: Այդ օրը երիտասարդները չորեքանդրեն աղանդում են ուտում, որ իրենց երազներում հայտնվի ապագա կողակից: Ժողովրդական սովորույթներից է նաեւ այն, որ Սուրբ Սարգսի տոնին նախորդող գիշերը երիտասարդները աղի բլիթ են ուտում, որի հետ կապված են իրենց փեսացուի կամ հարսնացուի երազահայտնությունը:

16-ամյա Մարինան նշում է. «Ես չեմ կարծում, որ աղի բլիթի երազահայտնությանը հավատալը սնոտիապաշտություն է: Դա մի գեղեցիկ սովորույթ է, որ տարածված է ժողովրդի մեջ: Եթե ժողովուրդն արել է, ուրեմն մի բան գիտի»:

28-ամյա Արտյոմն ասում է. «Մի քանի տարի առաջ, երբ աղի բլիթ կերա, երազումս տեսա իմ ապագա կնոջը: Ես աղի բլիթի խորհրդին հավատում եմ»:

15-ամյա Անահիտը նշում է. «Գուցե տոնին նախորդող գիշերն իսկապես ինչ-որ խորհուրդ ունի, բայց համոզված եմ, որ աղի բլիթը ոչ մի նշանակություն չունի»:

Սուրբ Սարգիս եկեղեցու Գեւորգյանը նշում է. «Երիտասարդների մեծ մասը, ովքեր գանգահարում են եկեղեցի, հետաքրքրվում են ոչ թե տոնի խորհրդով, այլ նրանով, թե երբ պետք է աղի բլիթ ուտեն: Աղի բլիթը պարզապես սովորույթ է, եւ մենք կատակով ասում ենք, որ դրա փոխարեն կարող են քաղցրահամ ու համեղ որեւէ բան ուտել»:

Սուրբ Սարգիս եկեղեցու Գեւորգյանը նաեւ նշեց. «Առաքելական եկեղեցու նպատակն է, որ երիտասարդները հասկանան իրենց տոնն ու դերը եկեղեցում: Լավ կլինի, որ նրանք եկեղեցի հաճախեն ոչ միայն տոների ժամանակ, այլեւ ամեն օր»:

Իսկ եկեղեցիների բակերում այդ ժամանակ տատիկները վաճառում էին փաթեթավորված աղի բլիթներ եւ համոզում երիտասարդներին, որ գնեն դրանք:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԲԱԲԱՅԱՆ, 16 տ.

ՍԻՍՕ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ, 15 տ.

ՀԻՄԱ ԲՈԼՈՐԸ «ԱՍՏՂԵՐ» ԵՆ

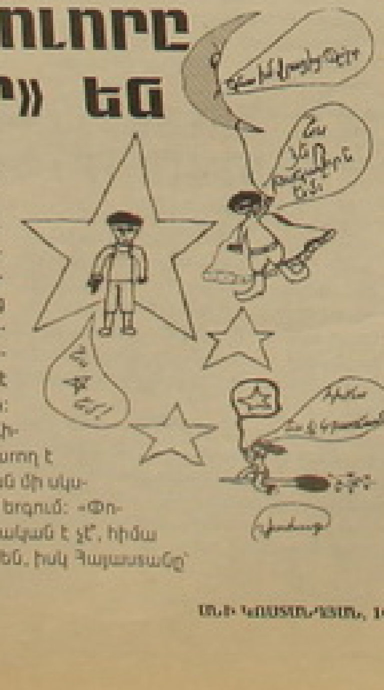

Երգում են հեռուստացույցով: Իսկ ո՞վ է երգում: Մի անծանոթ աղջիկ: Նա իրեն հռչակել է երգչուհի եւ համարում է «աստղ»: Հիմա յուրաքանչյուր մարդ կարող է ինչ արքանալ եւ ռոռոցել տեսահոլովակ նկարահանել: Նա վստահորեն իրեն համարում է սիրված երգիչ, կամ երգչուհի: Սակայն հարյուր տարվա երգիչը, որը շատ լավ է երգում, կարող է այդքան հայտնի չլինել, ինչքան մի սկսնակ, որն այնքան էլ լավ չի երգում: «Փողին մնում»: Շատ հետաքրքական է չէ՞, հիմա գրեթե բոլոր հայերն աստղեր են, իսկ Հայաստանը՝ «Ծիր կաթին»:

ԱՆԻ ԿԱՍՊԱՐՅԱՆ, 10 տ.

Կինոյի նոր դարաշրջան

«Լավն է այն ֆիլմը, որը հուզմունք է առաջացնում հանդիսատեսի մոտ», ասել է լավագույն ռեժիսորներից մեկը: Կարծում, որ նա նկատի ուներ դրական զգացմունքներից ծնված հուզմունքը: Սակայն, ինչպես ամեն բան, այնպես էլ կինոն, մեծ փոփոխություններ է կրել: Ներկայիս դարաշրջանի համեմատ՝ լավ ֆիլմերի թիվը բավականին պակասել է: Գեղեցիկ մարդիկ փոխարինվել են դիակներով, պարահանդեսները՝ կռիվներով, իսկ ֆիլմի երջանիկ ավարտը՝ աշխարհի վերջով: Մոդայիկ են դարձել մարդասպանությունները ու ֆանտաստիկաները, որոնք ոչ մի լավ բանի չեն հանգեցնում: Ինձ արդեն սկսել է թվալ, որ նոր սցենարիստների գլխում ոչ մի լավ ու բարի միտք չի ծնվում:

Եթե անգամ հազվադեպ, կինոթատրոններում լավ ֆիլմ է ցուցադրվում, ապա կինոդահլիճը դատարկ է լինում: Ինչո՞ւ են այդքան հաճախ վատն ու սարսափը պահանջում եւ առաջարկում: Չէ՞ որ աշխարհում լավն ու գեղեցիկն էլ կա, որոնք առավել ազդեցիկ են:

ԲՈՒՍԻՆԵ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ, 14 տ.

Սերիալ, սերիալ մինչեւ վերջ

Մեր օրերում աճում է հեռուստասերիալի նկատմամբ մոլուցքը: Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում բնակվող Մարինե, Նարինե զույգ քույրիկները եւս սիրում են հեռուստասերիալներ: Այն հարցին, թե որական քանի՞ հեռուստասերիալ են դիտում, Նարինեն պատասխանեց. «3-4 տարի առաջ, երբ դեռ փոքր էի եւ շատ ժամանակ ունեի, օրական դիտում էի 5-6 սերիալ: Հիմա սովորում եմ 11-րդ դասարանում ու չնայած զբաղվածությանս՝ ժամանակ եմ գտնում իմ սիրած 2-3 սերիալները դիտելու համար»: Տիկին Մարիամն էլ իր կարծիքն է հայտնում. «Կինոն արվեստ է: Այն միշտ պետք է բարձր կանգնած լինի մարդկային մտագռումակությունից, սովորեցնի եւ կատարելագործվելու օրինակ դառնա նրա համար: Մինչդեռ նույնը չենք կարող ասել լատինական հեռուստասերիալների մասին: Այժմ հայկական ընտանիքներում գրեթե բոլորը սերիալ են նայում: Իմ կարծիքով այդ սերիալները ոչ միայն չեն արտահովում մարդու հոգեւոր սնունդը, այլեւ նրա մեջ սերմանում են անճաշակություն, թթացնում միտքն ու հոգին՝ մատուցելով անընդհատ կրկնվող սյուժեները»,- կարծում է տիկին Մարիամը:

ԱՆԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ, 17 տ.

SMS-ը մարդկանց թալանելու միջոց

Այսօրվա գրեթե բոլոր հեռուստաալիքները տարբեր միջոցների են դիմում, որպեսզի խաբեն ժողովրդին: Խաբեության միջոցներից ամենատարածվածը «Ուղարկիր SMS եւ ...» արտահայտությունն է: Մեկն այդպիսով գովազդում է իր ծանոթությունների կայքը, մյուսն առաջարկում է անեկդոտներ, երրորդը՝ աստղագուշակություն, չորրորդը՝ ուղարկում է Ռուբայ եւ այլն: Բայց SMS գովազդների հիմնական պահանջը հիթ-երգերը ճեպավորելն է եւ մի շարք «աստղերի» օգտին քվեարկելը: Պակաս կարեւոր չեն SMS-ների գները՝ 200, 240, 320, 540 դրամ: Եթե հաշվի առնենք պայմանը, ըստ որի, պետք է ուղարկել առավելագույն քանակով SMS-ներ, որոնց շնորհիվ գուցե «աստղերից» որեւէ մեկը դառնա հիթ-երգերի առաջատար, ապա հասկանալի կդառնա, որ խոսքը գնում է հազարավոր դրամների մասին: Բայց դա դեռ ոչինչ: Կան ավելի վատ SMS գովազդներ, որտեղ երեխաներին են շահագրգռում, որպեսզի համոզեն իրենց ծնողներին ուղարկել SMS՝ առավելագույն քանակի դիմաց նվեր ստանալու ակնկալիքով:

Իսկ ընդհանուր առմամբ SMS-ները գովազդվում են ոչ միայն հեռուստատեսությամբ, այլեւ որոշ ամսագրերի եւ թերթերի վերջին էջերում: Փաստորեն, մեկ անգամ էլ տարածվում է ժողովրդին թալանելու գործին: Եթե գները լինեն ավելի մատչելի՝ օրինակ 20-50 դրամ, այդ ծառայությունները կունենան ավելի շատ շահույթ եւ ժողովուրդը հաճախ կօգտվի նմանատիպ առաջարկներից:

ԱՆԱՀԻՏ ՍԱՀԱԿՅԱՆ, 14 տ.

Ֆանատներ

Կուռքեր իրենց համար ստեղծում են գրեթե բոլոր դեռահասները: Վերջիններս, իրենց անվանելով ֆանատներ, ձգտում են նմանվել այս կամ այն երգչին, դերասանին կամ հաղորդավարին: Այս ամենից տուժում է նաեւ նրանց առաջադիմությունը: 15-ամյա Կարինեն ասում է. «Ինձ համար ամենապաշտելի անձն է երգիչ Արամեն: Պարզապես խենթանում եմ նրա երգերի համար: Ճիշտ է չեմ շփվել նրա հետ, սակայն ունեմ նրա ստորագրությունը, նկարները, տեսահոլովակները: Նույնիսկ դաս անելիս նրա մասին եմ մտածում»: 16-ամյա Սիլվան էլ է իր համար կուռքեր ստեղծել՝ «Հայ տղեր» խմբի Հայկը եւ Արմենչիկը: Վերջինիս համերգին այս օրիորդը նույնիսկ արտասվել է: Ի հակադրություն սրան, նշեմ որ շատերն այսպիսի պահվածքը անլուրջ են համարում: 17-ամյա Հայկն ասում է. «Ինչպես կարելի է սիրել մեկին, ում չես ճանաչում: Նրանք չեն սիրում, այլ կուռքերն երկրպագում են: Սիրել էլ պետք է ոչ միայն գեղեցիկ աչքերի համար, այլեւ մարդու արած լավ գործերի»: Ինչեւէ, մեր հասակակիցները շարունակում են երազել բազմաթիվ աստղերի կողքին հայտնվել, իսկ նրանց ծնողները՝ անհանգստանալ իրենց զավակների նման երազանքներից: 15-ամյա Արմինեի մայրն ասում է. «Աղջիկս նույնիսկ հրաժարվում է դպրոցի ճաշարանից օգտվել: Նա այդ գումարով իր սիրելի երգչի՝ Անդրեի լուսանկարներն է գնում, իսկ երբ կշտամբում եմ նրան, կողպում է իր սենյակի դուռը եւ լաց լինում այնտեղ»: «Ցավալին այն է, որ դեռահասների կուռքերի ցուցակում չկան ոչ Անտոնիո Վիվալդին, ոչ Բարի Ռուայը: Շատերը չգիտեն, թե ովքեր են նրանք», ասում է տիկին Լիանան:

Ֆանատներն այժմ շատ են: Նույնիսկ ականատես եմ եղել, թե ինչպես մի աղջիկ պատրաստվում էր իրեն պատուհանից ցած գցել: Ճիշտ է հետո նա ասաց, որ դա պարզապես կատակ էր...

Շատ աստղեր կնախընտրեին չունենալ երկրպագուներ, քանի որ վերջիններս պատրաստ են նույնիսկ գիշերել իրենց կուռքի պատշգամբի տակ: «Ես իմ կյանքով այլեւս չեմ ապրում: Չէ՞ որ ամեն վայրկյան իմ սիրելի երգչուհուն եմ ուզում նմանվել: Դժվար է այդ «կապանքներից» ազատվել», ասում է 16-ամյա Նաիրան:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԲԱԲԱՅԱՆ, 15 տ.

Հեռու մնանք ՕՐԹՈՊԵԴԻԿՅԻՑ

Նոր տարին մեզ անակնկալ մատուցեց: Հայաստանում նման ցրտաշունչ ձմեռ հազվադեպ է լինում: Տեղացող ձյունը գեղագիտական հաճույք պատճառեց մեզ: Բայց մի քանի օր հետո այն դարձավ սառույց եւ սկսեց վախեցնել անցորդներին: Երեւանի փողոցները վերածվեցին սահադաշտի: Ինչ խոսք, դժվար է մաքրել մեծ քաղաքի բոլոր փողոցները, բայց գոնե կենտրոնը կարելի է: Աչքերդ գետնին հառած զգուշորեն քայլում ես փողոցում, աշխատելով ոտքդ մի մաքուր տեղ դնել եւ ի՞նչ ես նկատում: Ամեն խանութ կամ օբյեկտ մաքրել է իր տարածքը եւ ոչ մի սանտիմետր՝ այս կամ այն կողմ:

Ինչ հետաքրքրական է մարդկային բնությունը: Ամեն ինչում սեփականատիրության բնազդն է տիրում: Դրա համար զգույշ լինենք, որ բարեհաջող անցկացնենք ձմեռը, առանց օրթոպեդիկ բաժանմունք դիմելու:

ԱՐՓԻՆԵ ՍԻՄՈՆՅԱՆ, 13 տ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

19 փետրվարի 2008թ.

Ստուգեք ընտրողների ցուցակները

Հունվարի 10-ից այցելեք Ձեր տեղամասային կենտրոն, որտեղ փակցված կլինեն ընտրողների ցուցակները

Այցելեք **www.elections.am**, ապա ընտրողների ռեգիստր բաժնում մուտքագրեք Ձեր տվյալները

Զանգահարեք Անձնագրային և վիզաների վարչության **թեժ գիծ** **8220 կամ 8221**

Եթե Ձեր տվյալները բացակայում են կամ ճիշտ չեն

- Մինչև *փետրվարի 12-ը* գրավոր դիմեք համայնքի ղեկավարին
- Մինչև *փետրվարի 14-ը* գրավոր դիմեք ըստ բնակության վայրի հաշվառումն իրականացնող ՀՀ ոստիկանության տարածքային ստորաբաժանում
- Եթե քվեարկության օրը Ձեր անունը չկա հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակում, ապա այցելեք՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառումն իրականացնող ՀՀ ոստիկանության անձնագրային ծառայություն կամ առաջին ատյանի դատարան:

Ուշադրություն

Այսուհետ Դուք կարող եք քվեարկել ըստ Ձեր գտնվելու վայրի:

Մինչև *փետրվարի 12-ը* անձնագրային բաժանմունք ներկայացրեք դիմում՝ ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից ժամանակավորապես դուրս գալու մասին՝ նշելով քվեարկության օրը գտնվելու վայրի հասցեն: Եռօրյա ժամկետում Ձեզ կտրամադրվի տեղեկանք:

ՀՀ Սահմանադրությամբ և Ընտրական օրենսգրքով սահմանված է յուրաքանչյուր քաղաքացու ընտրելու և ընտրվելու իրավունքը:

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IFES

Սույն պաստառը հրատարակվել է DSRO/USAID/ Հայաստանի, E&E, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ՝ թիվ 111-A-00-05-00080-00 համագործակցության պայմանագրի հիման վրա:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Նախագահին ընտրվա՞ծ է

Մոտենում է ՀՀ նախագահական ընտրությունների օրը, և յուրաքանչյուր թեկնածու իր պարտքն է համարում հեռուստաեթերներում խոստումներ տալ ժողովրդին, որոնց արդյունքները, որպես կանոն, ընտրություններից հետո չեն երևալու:

Մինչ ընտրությունները թեկնածուները դառնում են «լավ ապացույցի ընտիր վարպետներ», այսինքն՝ ապացուցապաշտում են խաղաղի որևէ փողոց կամ դրա մի մասը: Սակայն դա այնքան էլ տրամադրող հանգամանք չէ, քանի որ շատերը որոշել են չմասնակցել այս տարվա ընտրություններին, արտահայտելով տարբեր կարծիքներ:

«Նախագահական ընտրություններին չեմ մասնակցելու, որովհետև կարծում եմ՝ նախագահին արդեն ընտրված է, - ասում է 30-ամյա Աննան ու հավելում,- Հայաստանում երբեք չեն եղել ու կարծում եմ՝ չեն էլ լինի արդար ու թափանցիկ ընտրություններ:

38-ամյա Մարինեն որոշել է չմասնակցել ընտրություններին, որովհետև մտածում է, որ իր ձայնը ոչինչ չի փոխի:

Ես դեռ ընտրելու հնարավորություն չունեմ, բայց կարծում եմ՝ եթե ունենայի, չէի մասնակցի ընտրությանը, քանի որ Հայաստանում ընդունված է մինչեւ նախագահական ընտրությունների կայացումը «լցնել» նախագահի ընտրելը:

ԱՆԱՀԻՏ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ, 13 տ.

Կնճռահարցերը՝ խաղախակաճությաճ գերիներ

2008 թվականի հունվարի 21-ին տրվեց ՀՀ նախագահական երրորդ ընտրությունների քարոզարշավի մեկնարկը: Բայց մեկնարկից դեռ մեկ ամիս առաջ ամբողջ հանրապետությունն, անկախ տարիից, ակամայից սկսեց զբաղվել քաղաքականությամբ: Բոլոր հեռուստաընկերությունները զբաղված էին իրենց ֆինանսավորող թեկնածուին գովաբանելով եւ հակառակորդ թեկնածուին ոչ բարեհաջող ներկայացնելով:

«Քաղաքականությունը անչափահասների խելքի բանը չի: Եթե մենք չենք կարող ինչ-որ ձեւով սատարել մեր նախընտրած թեկնածուին, այդ դեպքում անիմաստ է դառնում քաղաքականությամբ զբաղվելը», ասում է 15-ամյա մի տղա: Կարծիք է հայտնում նաեւ 15-ամյա Անասրը. «Փորձում եմ չզբաղվել քաղաքականությամբ, բայց տեսնելով ակնհայտ կեղծիքները, կարծում եմ, որ կընտրվի Սերժ Սարգսյանը»: «Բոլորովին անտարբեր եմ,- ասում է 16-ամյա մի աղջիկ,- բայց 100 տոկոսով համոզված եմ, որ կընտրվի Սերժ Սարգսյանը»:

Պատասխանողների մեծ մասը կարծում է, որ ընտրվելու է կամ Սերժ Սարգսյանը, կամ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, բայց հենց ասում ես՝ Սերժ, պատկերացնում են 1000 դրամանոց ձեռք, հենց ասում ես՝ Լեւոն, հիշում են մութ ու ցուրտ տարիները: Իսկապես անհասկանալի է: Այս ամենի վերջը կերեւա փետրվարի 19-ի ընտրություններից հետո, եւ բոլոր պատանիներն ու մանուկները կարող են խաղաղության փոխարեն դիտել իրենց սիրելի գեղարվեստական ֆիլմերը եւ մուլտֆիլմերը, չմտածելով քաղաքականության մասին:

ԷՐԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, 15 տ.

☆ ☆ ☆

Հունվարի քսանութը բանակի օրն է

Մենք՝ պատանի «Ազգ»-ականներս
Եվ միասին բոլոր հայերս,
Հայոց բանակին ենք շնորհավորում,
Մաղթում եռանդ, կամք անկոտրում,
Համբերություն ու հույսեր,
Բազմաթիվ հաղթանակներ:
Բանակը հիմնաքարն է երկրի,
Պաշտպանը իր ժողովրդի,
Բանակով ենք խաղաղ ապրում,
Մեր ապառ կյանքը վայելում:
Ուրեմն թող հնչի մարտական
Հայոց երգը հաղթական,
Թող եռագույնը ծփա,
Ու բանակը հզորանա:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, 17 տ.

ԴՊՐՈՑ-ԴՊՐՈՑ

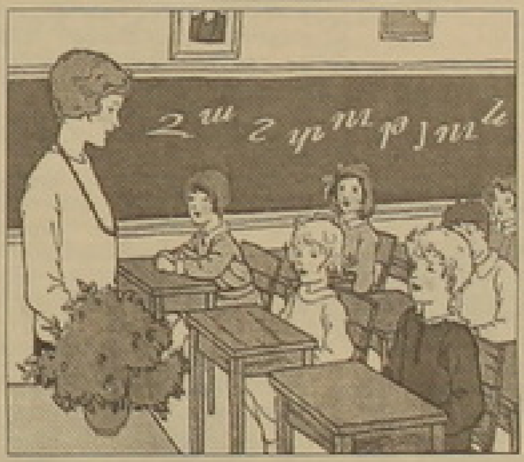

Արձագանք կատառակերության մասին մեր հրապարակմանը

Մեր թերթի երրորդ համարում տպագրել էինք «Ամենակարող կաշառքը» վերնագրով հոդված, որին երեւի այդպես էլ արձագանք չէինք սպասի, եթե անձնապես չխնդրեինք ուսուցիչներից մեկին ոչ միայն բանավոր, այլեւ գրավոր արձագանքել դրան: Տպագրում ենք այդ ճան սպասված արձագանքը:

«Համաձայն եմ պատանի հոդվածագրի հետ: Ցավոք, վերջին տարիներին կաշառակերությունը մուտք է գործել նաեւ դպրոց: Իմ կողմից անընդունելի է կաշառքը: Ինչքան էլ վատ պայմաններում մարդն ապրի, չպիտի անվանարկի ուսուցչի սուրբ անունը: Գտնում եմ, որ հասարակությունը պիտի մաքրի դպրոցը նման «վաղ ուսուցիչներից»: Չէ՞ որ նրանց կողքին կա նվիրյալ մանկավարժների հսկա մի բանակ:

ՌՈՒԶԱՆՆԱ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ,
թիվ 172 դպրոցի դասվար

«ՀԱՅ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅԱՆ ԽԱՉ»
ԴԱՐՁԱՎ ՕՋԱԽ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Արթնացի՛ր մոլորվել, խայլի՛ր ծաղկեցիր,
Նկատի՛ր կողքինից, օգնի՛ր անօգնականներին,
Մի՛ մոռանա Աստծուն, բա՛ց հոգուդ դռները,
Քեզից մեկնի՛ր ինձ, եղի՛ր իմ բարեկամը:

Սա էջմիածնում գործող «Հայ միասնության խաչ» կազմակերպության պատգամից մի հատված է: ՀՄԽ բարեգործական կազմակերպությունը ստեղծվել է «Ակարայր» թատրոնի հիմքի վրա: 20 տարիների ընթացքում ՀՄԽ-ն իրականացրել է բազմաթիվ կրթական, սոցիալական, մշակութային ծրագրեր: Գործագործության խմբակը՝ հիմնադրման օրից (արդեն 11 տարի) գործում է Ցինիցյան հիմնադրամի հովանավորությամբ: Բացի գործագործությունից ՀՄԽ-ում գործում են նաեւ նկարչական եւ համակարգչային դպրոց, թատրոնի, երգի, պարի, խեցեգործության խմբակներ, որտեղ ուսուցումն անվճար է: Կազմակերպության շրջանակներում գոյություն ունեն այլ ծառայություններ, որոնցից ստացված ողջ հասույթը գնում է կազմակերպության ֆոնդին: «**Աշխարհում շատ հարցեր կան, որ կարող են սպասել, սակայն ո՛չ աճող մանուկը, քանի որ այսօրվա չիղկված սերունդը վաղվա հասարակությունն է: Ամեն երեխա մի անհատականություն է, եւ մեծահասակները պետք է զգույշ լինեն, որպեսզի այս դաժան դարի վազքում նրանք լինեն ամենափիչ տուժողները, ու ոչ մի երեխայի հոգում չփշրվեն երազանքները**»: Սրանք Գրիգոր Բաքախանյանի խոսքերն են, որոնք կարդացի ՀՄԽ-ի մասին պատմող գրքույկում:

ՀՄԽ-ում կարեւոր դեր ու նշանակություն ունի «Մանուկների բազմակողմությունը», որը ղեկավարում են մանուկները՝ իրականացնելով դիվանագիտական, կրթական, մշակութային եւ իրազեկման ծրագրեր տարբեր ազգերի մանուկների միջեւ: Այս կենտրոնը հարազատ մի անկյուն է, որի դռները բաց են բոլորի համար:

ՀՄԽ-ի անդամները 200-250 երեխաներ են: Այստեղ հաճախում են սոցիալապես ապահով ու անապահով, ֆիզիկապես առողջ ու հաշմանդամ երեխաներ: Նարինե Բաղալյանը խուլ եւ համր է: Նա հինգ տարի է, ինչ հաճախում է գործագործության դպրոց: ՀՄԽ-ում նա իրեն զգում է ինչպես հարազատ օջախում եւ իր ապրուստի միջոցն էլ գործագործությամբ է վաստակում: Գրիգորյան Նազիկը, որ նույն ֆիզիկական խնդիրներն ունի, ինչ Նարինեն, եւս գալիս է գործագործության: Այստիսի երեխաները սիրո, ջերմության եւ հոգատարության կարիք ունեն: ՀՄԽ-ում նրանք գտնում են այդ բոլորը՝ միաժամանակ զգալով, որ հասարակության լիիրավ անդամ են:

ՀԵՂԻՆԵ ՃԱՆԿՈՒԼՅԱՆ,
Արմավիրի մարզ

Անգրագետի վերջը

Լինում է չի լինում մի շատ անգրագետ տղա: 1+1-ն ինչ է, դա էլ չի իմանում: Դպրոց է գնում ոչ թե սովորելու, այլ իր նոր բջջային հեռախոսը ցուցադրելու: Թեեւ իր անգրագիտության պատճառով, դրանից օգտվել էլ չի կարողանում: Ու ամբողջ օրը երգում է «4-րդ դասարանում անգրագետ եմ մնում» երգը:

Մի անգամ քայլում թրեւ գալուց հոգնած, ցանկացավ տուն գնալ, մեկ էլ տեսավ իր հասակակից մի տղա, գիրքը թեւի տակ արագ-արագ քայլում է: Մեր անգրագետն «ինչպես պետք է» ծաղրեց այդ տղային, իսկ գիրքը կարծես լսեց նրան, թռավ գրագետ տղայի ձեռքից ու ընկավ մեր հերոսի գլխին: Գիրքն էլ հո թեթեւ գիրք չէր, շատ ծանր ու հաստ «Ուղղագրական բառարան» էր: Եվ սիա տղան ավելի թքացած գնաց տուն:

Ցավոք սրտի, այսպիսի երեխաներ շատ կան: Ու հասեաս մի օր իրենց անգրագիտության ու անհաղաքավարության պատճառով կպատժվեն: Գրքերը չեն սիրում ծուլանալ եւ բութ երեխաներին:

ԼՈՒՍԻ ՆԱՍԻԲՅԱՆ, 10 տ.

Այսօր հայկական ռադիոն հարուստ է բազմաթիվ ալիքներով: Նրանցից շատերը հոգնեցնում են ունկնդրին իրենց աղմկարար գովազդներով, դիջեյների մակերեսային խոսակցություններով: Իսկ մեր աճող սերունդը հոգեւոր դաստիարակության կարիք ունի: Դրան նպաստում է «Վեմ» ռադիոկայանը: Այն եթեր է հեռարձակում բարձրակարգ դասական երաժշտություն եւ ծանոթացնում ունկնդրին երաժշտական գործիչների հետ: Պարբերաբար հաղորդումներ են հնչում հոգեւոր թեմաներով, որոնք խորհելու եւ ինքնակատարելագործվելու առիթ են լինում:

Լավ ռադիոալիքներից է նաեւ «Ռադիո-ջազը», որին նախապատվություն են տալիս երիտասարդները: «Ռադիո-ջազը» ունկնդրին ներկայացնում է ջազային երաժշտության հետաքրքրական կատարումներ, որի լսարանը վաղուց կա Հայաստանում:

Ուրախալի է, որ հայկական ռադիոն ունի այնպիսի ալիքներ, որոնք նպաստում են մեր ճաշակի զարգացմանը:

Զարգացնենք մեր ճաշակը

ԱՐՓԻՆԵ ՄԻՐԶՈՅԱՆ, 13 տ.

Դասական երաժշտության մոռացումը

Այսօր Հայաստանում քչերն են նախընտրում դասական երաժշտություն լսել: Մեծամասնությունը սիրում են ցածր մակարդակի եւ անորակ երաժշտություն: Դասական հանճարների փոխարեն մարդիկ գնում են ռաբիս երգիչների համերգների, գնում նրանց տեսա եւ ձայնասկավառակները:

Դավիթ Կարապետյանն ասում է. «Ռաբիս երաժշտության մեղեդին մուղամը հանգստացնում է ինձ: Կտրվում եմ իրական աշխարհից, նաեւ ինձ դուր են գալիս երգի բառերը»: Իսկ Մարիանան նշում է, որ տանել չի կարողանում ռաբիսը, սիրում է էստրադային երգեր, իսկ երբեմն էլ լսում է դասական երաժշտություն:

Սիա նաեւ հայտնիկս՝ Ալեքսանդր Դերոյանի կարծիքը: Նա ասում է, որ պետք է լսել դասական կամ փոփ երաժշտություն: Նրա կարծիքով՝ եւ հայաստանյան ժամանակակից էստրադան, եւ ռաբիսը փչացնում են երիտասարդ սերնդի ճաշակը:

Այնուամենայնիվ, Հայաստանում ամբողջովին դեռ չեն մոռացել դասական երաժշտությունը, եւ շատ տաղանդավոր երեխաներ հաջողություններ են ունենում մեծ բեմերում:

ԱՐՓԻՆԵ ԴԵՐՈՅԱՆ, 13 տ.

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ
unicef

Մականուններ

Վերջերս ստանալով թիվ 181 դպրոցի սաներից մեկի՝ Բորիս Առուստամյանի համաձայնությունը, մուտք գործեցի նրա հեռախոսային գիրքը:

Ինձ հետաքրքրում էր, թե կհանդիպե՞մ այնտեղ հետաքրքրական մականունների:

Այն, ինչ կարդացի սպասվածից ավելին էր: Մենք մուտքին հայտնվում էին «օրիգինալ կերպարներ»՝ Բոյով, Գիժ, DSP, Զուր, Թռաշ, Կռեռ, Ժանգ, Lncs, Կայֆո, Ճուտ, Ճոլ, Պսոր, Մուզ, Միկոսկա, Մեռ, Փիցը: Իսկ երբ հերթը հասավ «Շիշկա» մականունով մի մարդու, Բորիսը փոքր-ինչ ժպտաց ու ասաց.

- Մա, եթե նա իմանար, որ իր անունը «Շիշկա» եմ դրել...

Պարզեցի, որ Բորիսի ընկերը ստացել է այդ մականունը ճակատի վրա այտուց ունենալու պատճառով, բայց չափահաս դառնալուն պես վիրահատվել էր այն: Այդ օրվանից նրա ընկերները կամա թե ակամա արդեն առանց շիշկա «Շիշկային»՝ իր անունով էին դիմում: Մանավանդ, որ Յակոբն անհամեմատ ավելի գեղեցիկ ու պաշտած անում է, քան «Շիշկան»: Հեռախոսային անունով «Շիշկայի» պատմությունից՝ ասացի.

- Փաստորեն, եթե «բրածները» սափրվեն, «սեռուները» այլևս ռնգից գլուխ չխաբավորվեն, «ճոռգերն ու ճճամները» էլ փոքր ինչ ակտիվ լինեն, ապա բոլորն էլ նրանց կդիմեն իրենց կաղապարային անուններով:

ԱՆԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ, 16 տ.

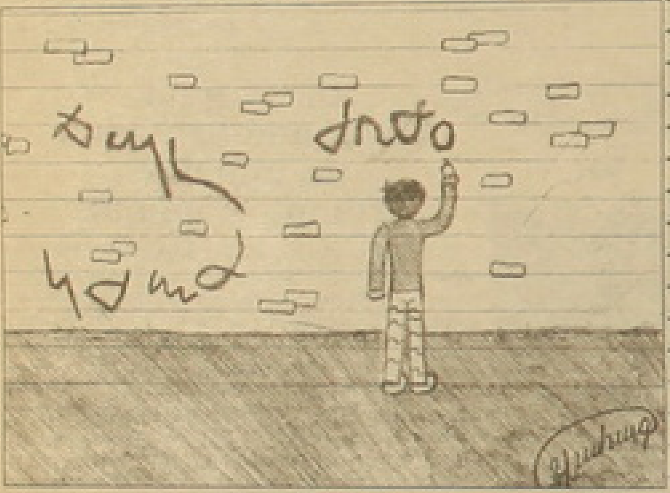

Ես ինչե՞ր արեցինք ...

Ողջույն: Ուզեցի հետ նայել և ի մի բերել մեր արածներն այս վերջին ինն ամիսների ընթացքում: Ահա թե ինչ ստացվեց:

Մեր առաջին իսկ ներդիրում գրեցինք Հայաստանում գտնվող ծանրբաների թերությունների մասին, բացահայտեցինք, որ ուսուցիչներին նյարդայնացնելով նաև մեր թոքերն ենք վնասում, երևան հանեցինք «զարգացած» հայերի մոդայի գաղտնիքները, գրեցինք մեր սիրելի, կենդանի խաղերի մասին և էլի շատ ու շատ հոդվածներ:

Այո՛, միշտ նկատեցի՞ք երկրորդ համարում էլ մեր «ազգնավորությունը» չփոխեցինք: Անդրադարձանք Բեկյանի թիվ 1 դպրոցի աշակերտությանը, ծանոթացանք ծխելը խրախուսող տակի հետ, տեսանք լքված և աշխատող երեխաների, ինչպես նաև շատերը վերջապես իմացան «ծծումը միրգ է, թե՞ բանջարեղեն»:

Մեր երրորդ ներդիրում գրեցինք «կյուրադիզի» վերածված մեր հայերենի մասին, առուստր արեցինք «խաղափակիրք» վաճառականների հետ, մեր ուսուցիչուհիներին դասեցինք «ծիս կամ ազդավ» թեյնասերսակների շարքին, ինչպես նաև փորձեցինք հանել չակերտավոր ավված բառերի չակերտները:

Չորրորդ համարում մենք նորանոր բացահայտումներ կատարեցինք: Մեզանից շատերի համար նոր բացահայտում էր այն, որ եթե դպրոցական 10 տարիների ընթացքում չօգտվենք դպրոցի բուֆետից, ապա 10 տարի անց կարող ենք գնել մեկ OK մակնիշի ավտոմեքենա կամ վճարել բուհի ուսումնական մեկ տարվա վարձավճարը: Եղանք եթերում և տպավորություններով կիսվեցինք մեզ հետ, տեսանք երեխաների, ովքեր դժվար մանկություն ունեն, ինչպես նաև իմացանք վաղ սիրահարության հետևանքները:

Կարծում եմ՝ մեր նախավերջին և ուրախ համարը շատերի դուր եկավ: Այնտեղ մենք փորձել էինք մեզ ժպիտ պարգևել մեր ուրախ և զվարճալի հոդվածներով: Ամանորյա տրամադրություն ստեղծելով՝ գրել ենք նամակներ, հարցազրույց վերցրել Ձմեռ պապիկից, փորձել ենք պարզել նրա ծագումը և իմանալ, թե ուսուցիչներից և աշակերտներից ովքեր են հավատում նրա գոյությանը:

Իսկ այս վերջին, ամփոփիչ համարում տեղ գտած հոդվածներին դուք արդեն ծանոթացաք ու հուսով ենք, որ նրանք ձեզ հետաքրքրեցին: Ես էլ մենք էի՞նք՝ փոքր-ինչ սրամիտ, փոքր-ինչ ճնճղասեր, կասակարծ ու զվարճալի, բայց այնուամենայնիվ անկեղծ ու բարի «Ազգ»-իկներ:

ԴԱՎԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ, 16 տ.

Անունս չեմ սիրում

Հայարփին անձերը դժգոհում է իր անունից, վերջապես փոխում է այն ու դառնում Էլեոնորա: Փառանձեմն էլ առաստուն ավելին թախանձում է ծնողներին փոխել իր անունը: Շատերն էլ իրենց անունը սիրում են, չէ՞ որ այն գրեթե միշտ ինչ-որ բան է խորհրդանշում: Ցավալի է, որ հայ պատանիները օտար անուններ են նախընտրում և նախանձում են իրենց ծնողներին, որոնք իրենց հին հայկական անուններով են կնքել: 15-ամյա Սիրանուշն ասում է. «Շուտով անձնագիր կստանամ և կփոխեմ անունս: Այն ինձ անծանոթին էլ դուր չի գալիս: Երբ անունս փոխեմ, ինձ ավելի ինքնավստահ կզգամ»: Սիրանուշն արդեն իր նոր անունն ընտրել է՝ Էրիկա: 16-ամյա Հայկարամի կարծիքն էլ այլ է. «Անձնիս պատվավոր ենք հարգել մեր անունը և չխուսափել հայկական ազգային անուններից: Օտարը երբեք հայկական անունով չի կնքի իր երեխային, մենք էլ, որ չյուրացնենք հայկական անունները, դրանք կկորչեն, ափսոս են»:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԲԱՐԱՆՅԱՆ, 16 տ.

Այսօր ձեզ ուզում եմ ծանոթացնել սիմֆոնիկ երաժշտության հետ:

Սիմֆոնիկ երաժշտություն

Այն գրվում է սիմֆոնիկ նվագախմբի համար, որը երաժիշտների մեծ խումբ է: Այնտեղ նվագում են լարային, փողային և հարվածային խմբեր: Ժամանակակից սիմֆոնիկ նվագախմբի մաս են նաև տավիղը և դաշնամուրը: Սիմֆոնիկ երաժշտության հիմնական ժանրերն են՝ **սիմֆոնիա, սյուիտ, նախերգանք, սիմֆոնիկ պոեմ**: Հատկապես մեծ արժեք են իրենցից ներկայացնում սիմֆոնիաները, որոնց հիմքը դրեցին Հայդնը, Մոցարտը, Բեթհովենը:

Դասական սիմֆոնիան բաղկացած է 4 մասից:

Սիմֆոնիկ երաժշտությունը մեծ զարգացում ապրեց 19-րդ դարում: Կարևոր դեր խաղացին Շուբերտը, Մենդելսոնը, Բրամսը, Մալերը, Չայկովսկին: Հայ երաժշտությունը հարուստ է սիմֆոնիկ երաժշտության գործերով: Խաչատրյանի 2-րդ սիմֆոնիան իրենից մեծ արժեք է ներկայացնում: Իսկ Ավետ Տերտերյանի սիմֆոնիկ երաժշտությունը մի նոր էջ էր արվեստում:

ԱՐՓԻՆԵ ՄԻՐԶՈՅԱՆ, 13 տ.

Ո՞ւմ համար են գրքերը

Ում համար են գրքերը: Երիտասարդների՞, երեխաների՞, թե՞ մեծահասակների: Դժբախտաբար՝ ոչ մեկի: Չէ՞ որ կան ավելի կարևոր գործեր: Եվ ո՞վ համակարգչով խաղա, ո՞վ բակում «սեմուշկա չրթի» և, վերջապես «զոմբեգրունգ» սերիալները թողած, հո գիրք չե՞նք կարդա: Ահա այն պատասխանը, որ թեև հնչում է շատերի շուրթերից, բայց իրականություն է: Սակայն, երբ հարցազրույց ես վերցնում, չգիտես ինչպես, բոլորը հանկարծ վերածվում են ընթերցասերների: Լավ կլիներ, որ ոչ միայն խոսքով, այլև գործով ապացուցվեր որոշների ընթերցասիրությունը: Վերջերս մի տղա առաջարկեց ինձ Կոմիտաս կարդալ, մտածելով, որ Կոմիտասը գրող է: Դեռևս կան երեխաներ, ովքեր չեն ճանաչում հանրահայտ երգահան Կոմիտասին: Եվ հիմա, ինչի՞ համար են գրքերը: Գրադարանները զարդարելու, թե՞ կարդալու:

ԱՐՓԻՆԵ ԴԵՐՅԱՆ, 14 տ.

Ինչո՞ւ ենք ստում

«Մոլորակի վրա չկա այնպիսի մի մարդ, որ չստի,- կարծում է ուսուցչուհի տիկին Խեղոյանը: Սուտ խոսելու անհրաժեշտությունը ծնվում է մեկ լավ, մեկ էլ վատ բան անելիս: Այսինքն, երբ ուզում ես ինչ-որ մեկին չվշտացնել, հրամցնում ես քաղցր սուտը: Շատերն էլ ստի միջոցով փորձում են սեփական շահը հետապնդել»:

15-ամյա Մերսիլին էլ խոստովանում է. «Չեմ ժխտում, ստում եմ: Ստում եմ, երբ դաս սովորած չեմ լինում և ցանկանում եմ երկուսից փրկվել»:

Հոգեբան տիկին Գայանեն էլ ստը որակեց որպես ինքնապաշտպանություն: «Նեղ վիճակի մեջ ընկած մարդը ստում է, որովհետև ուզում է ազատվել այս կամ այն պատասխանատվությունից»:

Մարդկային բնավորության թերություններից է ստը: Ուղղակի ոմանք հազվադեպ են ստում, ոմանք էլ՝ շատ հաճախ:

ԱՆԻ ԳԱԼՍՏՅԱՆ, 17 տ.

Երաժշտություն, թե՞ լեզվի խեղաթյուրում

2004 թվականին հայկական շոու-բիզնես մուտք գործեց «Հայ տղեք» ռեփ խումբը: Նրանց ճանաչում բերեցին «Լոռե ա» և «Հարազատ ֆույս» երգերը: Սկզբում «Հայ տղերին» չէին ընդունում, ննադատում էին ու փնովում՝ մեղադրելով լեզուն աղավաղելու և ժարգոնով երգելու համար: Սակայն որոշ երիտասարդների շրջանում «Հայ տղեքի» երգերը միանգամից ընդունվեցին: Դրանք իրենց բնույթով առաջինն էին հայկական շոու-բիզնեսում: Իսկ այժմ նորամուծությունն իր հետ աղմուկ է բերում: Այսօր արդեն «Հայ տղեքն» ունեն երկրպագուների մեծ բանակ, որոնց զբաղեցնում են իգական սեռի ներկայացուցիչները: Կարելի է եզրակացնել, որ հայ աղջիկներին դուր են գալիս «Լոռե ա», «գժվեցնող աման», «սեքս աղջիկ» և մի շարք նման բառեր ու արտահայտություններ պարունակող երգեր: Մինչ ոմանք պայքարում են երիտասարդությանը միշտ ուղիղ վրա կանգնեցնելու և անաղարտ լեզուն սովորեցնելու համար, այս խմբի անդամները գովերգում են ժարգոնը: Իսկ Հայկոն և Միշոն գտնում են, որ ժարգոնային բառերով երգերը ննադատելը կապված է մարդկանց ոչ ժամանակակից լինելու հետ: Հետաքրքրական է, որ իրենք՝ տղաները սիրում են այնպիսի երգչուհիների, ինչպիսին են Դայդոն, Բիոնսեն, Մերի Ջ Բլայջը: Ինչպե՞ս կարող է Դայդոյի երաժշտությունը սիրողը երգել ժարգոնային կոպիտ ու գռեհիկ բառերով:

Բայց մեր երիտասարդությանը դուր են գալիս գռեհիկ ու կոպիտ բառերով, հայհոյանքներով երգերը: Ամսագրերից մեկում կար «Հայ տղեքի» նկարը, որում նրանք հայհոյում էին: Ես, տեսնելով այդ նկարը, ինձ այնքան էլ հարմար չզգացի: Շատերը «Հայ տղեքին» սիրում են պարզապես տեքստի համար, իսկ նրանց երաժշտությամբ չեն էլ հետաքրքրվում: Ամենավատն այն է, որ կան աղջիկներ, ովքեր գիտակցում են, որ «Հայ տղեքը» խեղաթյուրում են մեր լեզուն, սակայն դրա հետ մեկտեղ շարունակում են սիրել նրանց: Տղաներն ասում են, որ իրենց համար կարևորը փողը չէ, սակայն երբ նրանք հյուրընկալվել էին DJ Ամալյային, հաղորդման ավարտին նրանցից յուրաքանչյուրը գրպանից հանեց մի քանի դոլարանոց և տվեց հաղորդավարուհուն: Ինչ էր դա, եթե ոչ ցուցադրական պահվածք: Սակայն «Հայ տղեքի» հեղինակությունը գնալով բարձրանում է, և այն հեռուստահաղորդավարները, ովքեր սկզբում ննադատում էին նրանց, հիմա հաճույքով են հյուրընկալում այս խմբին:

ԱՆԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, 15 տ.

Ներդիրի պատասխանատու-խմբագիր՝ ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Ներդիրի ձևավորող՝ ԿԱՐԻՆԵ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ
Հեռ. (093) 369531 e-mail: susmark2002@yahoo.com azg_ik@yahoo.com

ԱԶԳ **Միջազգային**

«Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը կարո՞ղ է մի նոր հնարավորություն լինել»

Գրում է «Զաման» թերթը

Թեեւ Թուրքիայում ներքաղաքական զարգացումները արագընթաց են զարգանում եւ երկրում բացահայտվում են ռեւանշիստական կառույցների հետ սերտաճած ընդհատակյա ահաբեկչական կազմակերպություններ, սակայն այս ամենը չի խանգարում, որ թուրքական լրատվամիջոցները ուշադրության կենտրոնում պահեն Հայաստանի առաջիկա նախագահական ընտրությունները: Իրականում այդ ուշադրությունը պայմանավորված է ոչ այնքան թուրք հասարակության տեղեկացվածությունն ապահովելու լրատվամիջոցների պատասխանատվությամբ, որքան թուրքական քաղաքական շրջանակների շահախնդիր շահագրգռվածություններով:

Գաղտնիք չէ, որ Թուրքիան իրեն ազգային խնդիր է դիտում նաեւ Հայաստանի հետ հարաբերությունների հարցը, ինչը ենթադրում է ռեւանշական համապատասխան մոտեցում մեր հանրապետությունում ընթացող գործընթացներին: Ահա թե ինչու կենտրոնական թերթերը ամենայն մանրամասնությամբ լուսաբանում են ՀՀ նախագահի թեկնածուների ընտրարշավը, իսկ վերլուծականներով փորձում են թեկուզ մասնակի ազդել այդ պայքարի ընթացքի վրա:

Վերոհիշյալ թերթերից թերեւս պետք է առանձնացնել «Զամանին», որովհետեւ Ադրբեջանում եւս հրատարակվելու հանգամանքը այս թերթին ինչպես Հայաստանի նախագահական ընտրությունների, այնպես էլ առաջադրված թեկնածուների նկատմամբ ավելի զգայուն է դարձնում, որի հետեւանքով դրա հրապարակումները հաճախ են հայտնվում Ադրբեջանում գործող եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի ամենօրյա տեղեկագրում:

Ստորեւ ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում «Զամանի» վերոհիշյալ տեղեկագրում արտատպված վերջին հրապարակումը:

Հ. Չ.

«Հայաստանը փետրվարի 19-ին պետության նոր ղեկավար ընտրելու համար գնալու է քվեարկության: Ընտրությունը, որի համար մրցելու է ինը թեկնածու, ունի երկու ֆավորիտ: Նրանցից մեկն իշխանությունների թեկնածու, վարչապետ Սերժ Սարգսյանն է, մյուսն էլ Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն է: Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ընտրություններին չի մասնակցում, քանի որ ՀՀ սահմանադրությունը թույլ չի տալիս հաջորդաբար երեք ժամկետով նախագահության պաշտոնը զբաղեցնել:

Անկասկած, ընտրությունները քննարկվում են որպես 10 տարի առաջվա հաշիվների ռեւանշ: Հիշեցնելու համար նշենք, որ Տեր-Պետրոսյանը 1998-ին Հայաստանի կողմից օկուպացված Լեռնային Ղարաբաղի համար կողմ է եղել խաղաղության ծրագրին, սակայն երկրում առկա ծայրահեղ ազգայնականների հակազդեցությանն է արժանացել:

Քաղաքական գործիչները, Քոչարյանի գլխավորությամբ, նրան մեղադրեցին Ադրբեջանին զիջում անելու մեջ, այդ պատճառով էլ Տեր-Պետրոսյանը ստիպված եղավ հրաժարական տալ: Ավելի վաղ միջազգային հանրության կողմից չճանաչված Ղարաբաղի Հանրապետության նախկին նախագահ Քոչարյանը 1997-ի մարտին վարչապետ դարձավ, 1998-ին էլ Տեր-Պետրոսյանից հետո թափուր մնացած աթոռը զբաղեցրեց: Քոչարյանը 2003-ին ընտրությունների արդյունքում երկրորդ անգամ նույն պաշտոնին ընտրվեց:

«Մեղմ» անհատականության համբավ ունեցող Տեր-Պետրոսյանը, որ նույնիսկ հանգուցյալ Ալփարսլան Թյուրքեշի հետ հանդիպել էր Փարիզում (1993-ի մարտի 12-ին), ասում է, որ Քոչարյանական շրջանում Հայաստանը շատ վատ է ղեկավարվել, Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի լուծման համար ոչ մի դրական քայլ չի արվել, Թուրքիայի հետ հարաբերությունները ընդհատվելու պատճառով երկրի տնտեսությունը հասել է աղետի եզրին: Ըստ Տեր-Պետրոսյանի՝ Հայաստանը 10 տարի ղեկավարվում է «մաֆիայի նման մի վարչակազմի» կողմից: Այս խոսքերով, Տեր-Պետրոսյանը նկատի ունի «ղարաբաղյան կլան» կոչվող եւ Քոչարյանի կողմից պետության կարեւոր պաշտոններում նշանակված ղարաբաղցիներին: Ի գիտություն ձեզ, խոսքը հայերենում «հայաստանցի» անվանվող Հայաստանի տեղաբնիկների եւ «ղարաբաղցի» անվանվող ղարաբաղցիների միջեւ շատ հնուց առկա մշակութային մրցակցության մասին է: Այսօր այս մրցակցությունն իրեն զգացնել է տալիս նաեւ քաղաքական ասպարեզում:

Տեր-Պետրոսյանից պաշտոնը ստանալուց հետո Քոչարյանի արած քայլերն էլ արդեն իսկ ցույց են տալիս, թե որքան անհաշտ ոգով է ընթանում այս քաղաքական պայքարը: Քոչարյանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի հետ կապված խաղաղ բանակցությունների հետաձգումը դրանցից մեկն է: Մյուսն էլ ծայրահեղ ազգայնական Դաշնակցություն կուսակցությանն իշխանության մեջ տեղ տալն է: Թուրքիային ճնշելու համար հայկական սփյուռքի հետ մտնելով սերտ համագործակցության մեջ՝ Եվրոպայի եւ ԱՄՆ-ի խորհրդարաններում «ցեղասպանության» բանաձեւի անցկացման համար քայլերի գործադրումը, երկրի տնտեսության ամբողջովին հանձնումը Ղարաբաղի հայերի գերիշխանությանը այս քաղաքական մրցակցության դրսեւորումներից են: Դեռեւս թարմ է երկրում Քոչարյանի հիմնած «օլիգարխական» վարչակարգի դեմ պայքարողների նկատմամբ արյունոտ հարձակման հիշողությունը: Այն ժամանակ, երբ Հայաստանում «անօրինական» վարչակարգի առկայության մասին խոսակցություններն աճում էին, նրանց շարքերում Քոչարյանին ընդդիմադիր վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի եւ Ազգային ժողովի նախագահ Կարեն Դեմիրճյանի հետ եւս 8 մարդ 1999-ի հոկտեմբերի 27-ին հայկական խորհրդարանում, այն էլ տեսախցիկների առաջ, ավտոմատ հրազեններով սպանվեցին:

Վերջին 10 տարիների ընթացքում լռություն պահպանած Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը Հայաստանի քաղաքականություն երկրի ներսում առկա իրավիճակի առումով կենսական նշանակություն ունի: Անշուշտ, Թուրքիայի առումով էլ... «Առանց Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը լուծելու, Թուրքիայի հետ սահմանները բացվելու Հայաստանը չի կարող հասնել բարեկեցության» խոսքերը նույնիսկ ցույց են տալիս, որ Տեր-Պետրոսյանի գնահատականը երկրի վերաբերյալ միանգամայն իրատեսական է: Անկասկած, վերջին 10 տարում Ադրբեջանը «նավթից» ստացված եկամուտով քաղաքական, ռազմական եւ տնտեսական հավասարակշռությունները փոխել է իր օգտին: Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի միջեւ էներգետիկ համագործակցության՝ նաեւ հաղորդակցության ոլորտում ռազմավարական համագործակցության վերածվելու պայմաններում, ակնհայտ է, որ Հայաստանը տարածաշրջանում դատապարտված է մեկուսացման: Այս պայմաններում Հայաստանը կարիք ունի տեսլական ունեցող մի նոր կառավարության:

Տեսնենք, հայ ժողովուրդը Տեր-Պետրոսյանի նման հասկանո՞ւմ է դա: Փետրվարի 19-ին ընտրողը ինչպե՞ս կփակի 10 տարվա վաղեմության հաշիվը: Հօգուտ Քոչարյանի՞, թե՞ Տեր-Պետրոսյանի: Բոլորս միասին սպասենք եւ կտեսնենք»:

ՄԵՀՄԵԴ ՔԱՄԻՇ

«Զաման», 28 հունվարի, 2008

Էդվարդսը եւ Ջուլիանին դուրս եկան նախընտրական արշավից

Մնում են Քլինթոն-Օբամա, Մակքեյն-Ռոմնիի զույգերը

ԱՄՆ նախագահական միջանկյալ ընտրություններում թեկնածուների շարքերը նոսրանում են: Հանրապետական եւ դեմոկրատ թեկնածուներն արդեն սակավաթիվ են. դա դյուրացնում է կուսակցությունների միասնական թեկնածուների ընտրությունը:

Դեմոկրատ թեկնածուների մեջ Բիլ Ռիչարդսոնից, Մայք Գրեյվելից, Դենիս Կուչինիչից հետո նախընտրական մրցավազքից դուրս եկավ Ջոն Էդվարդսը, ասպարեզում թողնելով միայն Հիլարի Քլինթոնին եւ Բարակ Օբամային:

Հյուսիսային Կարոլինայի նախկին սենատոր Էդվարդսը իր թեկնածությունը հանել է Նոր Օռլեանում աղքատությանը եւ աշխատանքին նվիրված իր ելույթի ժամանակ: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Էդվարդսը իր կողմնակիցներին որեւէ կոչ չի արել եւ չի հորդորել ձայները տալ Քլինթոնին կամ Օբամային:

Միջանկյալ ընտրություններում Էդվարդսը երբեք չէր հաղթել իր կուսակցակից թեկնածուներին: Նրա ամենամեծ հաջողությունը Այովայում գրաված երկրորդ տեղն էր Հիլարի Քլինթոնից հետո:

Հանրապետականների մեջ, ինչպես եւ սպասվում էր, իր թեկնածությունը հանել էր Նյու Յորքի նախկին քաղաքապետ Ռուդոլֆ Ջուլիանին: CNN-ը հաղորդում է, որ նա իր կողմնակիցներին հորդորել է քվեարկել Մակքեյնի օգտին:

Նախագահի պաշտոնի համար Ջուլիանին պայքարը դադարեցրեց Ֆլորիդայի նահանգում հանրապետականների միջանկյալ ընտրություններում կրած անհաջողությունից հետո: Այդ կարեւոր ընտրություններում Ջոն Մակքեյնը ստացել էր ձայների 36 տոկոսը, Միթ Ռոմնին՝ 31, Ջուլիանին՝ 15 տոկոսը:

Ենթադրվում է, որ Հանրապետական կուսակցության միասնական թեկնածու դառնալու համար պայքար կծավալվի հենց Մակքեյնի եւ Ռոմնիի միջեւ: Այդ պայքարի գլխավոր փուլերից մեկը փետրվարի 5-ին միանգամից 22 նահանգներում կայանալիք ներկուսակցական ընտրություններն են:

ԿՆՃԻՌ

Բոսնիայի սերբերը պահանջում են ինքնորոշման իրավունք

Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի կազմում գտնվող Սերբական ինքնավարության վարչապետ Միլորադ Դոդիկը հայտարարել է, որ իրեն ենթակա տարածքը ուզում է երկրի սահմանադրության մեջ տեսնել «ինքնորոշվելու եւ դաշնությունից անջատվելու իրավունքին» վերաբերող հոդված: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ներկայումս Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի դաշնային սահմանադրության նախագծերը ակտիվորեն քննարկվում են երկրի մահմեդական, սերբական եւ խորվաթական համայնքները:

Հանրային հարցումները վկայում են, որ Բոսնիայի սերբերը մտադիր են Սերբիայից Կոսովոյի անջատման դեպքում իրենց ինքնավարությունն անջատել Բոսնիայից: Ընդսմին նրանք ուզում են դա անել փաստորեն Կոսովոյի անկախության հռչակումից անմիջապես հետո:

«Այդ իրավունքը պետք է երաշխավորված լինի Բոսնիայի նոր սահմանադրությամբ», ընդգծել է Դոդիկը:

Սերբական ինքնավարության վարչապետի խոսքերը լրջորեն մտահոգել են Բոսնիային ու Հերցեգովինային վերաբերող հաշտության համաձայնագրերի կատարմանը հետեւող սլովակ դիվանագետ Միրոսլավ Լայչակին: «Բոսնիան ու Հերցեգովինան միջազգայնորեն ճանաչված պետություն է, որի տարածքային ամբողջականությունը երաշխավորված է Դեյտոնի հաշտության համաձայնագրով: Այդ երկրի գոյությունը չի կարող քննարկման առարկա դառնալ», հայտարարել է դիվանագետը:

Արեւմուտքի դիվանագետները կասկածներ ունեն, թե Սերբիան անջատական տրամադրություններ է հրահրում Բոսնիայի սերբերի մեջ: Դիվանագետների կարծիքով Բելգրադը նման քաղաքականությամբ ուզում է Արեւմուտքին ցուցադրել, որ բուն Սերբիայի մասնատումը կարող է դոմինոյի էֆեկտ առաջացնել. Կոսովոյի նախադեպը վկայակոչելով, ինքնորոշում կպահանջեն աշխարհի երկրների բազմաթիվ անջատական տարածքներ, իսկ Բոսնիայի սերբական մասը այդ գործընթացում կդառնա առաջիններից մեկը:

1990-ականներին Բոսնիայի սերբերը մարտնչում էին ինքնորոշվելու եւ տեղացի մահմեդականներից ու խորվաթներից անջատվելու իրավունքի համար, սակայն ՆԱՏՕ-ի ռմբակոծումները նրանց ստիպեցին համաձայնագիր ստորագրել Դեյտոնում: Այդ փաստաթղթի համաձայն, Բոսնիան ու Հերցեգովինան դարձավ սերբական եւ մահմեդական-խորվաթական մասերի բաժանված դաշնություն:

Մինչեւ օրս 3 համայնքների փոխհարաբերություններն անչափ լարված են. մեղմ ասած, սերբերը, մահմեդականները եւ խորվաթները իրար այնքան էլ չեն սիրում:

Կոսովոյի ալբանացիները հայտարարել են, որ Սերբիայից անկախանալու են փետրվարի 3-ին կայանալիք նախագահական ընտրությունների 2-րդ փուլից հետո: Սերբիայի քաղաքական բոլոր ուժերն ընդգծում են, որ Կոսովոն երբեք չեն ճանաչի անկախ պետություն:

Սարկոզիի ժողովրդականությունն իջել է 41 տոկոսի

Սոցիալական հետազոտությունների ֆրանսիական կենտրոնի անցկացրած վերջին հետազոտությունը վկայում է, որ նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի ժողովրդականությունը նվազել է 8 տոկոսով եւ կազմում է 41 տոկոս: Վարչապետ Ֆրանսուա Ֆիյոնի ժողովրդականությունը 43 տոկոս է:

«Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ անկման միտումն արդեն կայուն բնույթ է ստացել: Անցյալ ամռանը Սարկոզիի ժողովրդականությունն ամենաբարձրն էր (55 տոկոս): Մինչդեռ այժմ անկումը նկատելի է բոլոր տարիքային խմբերում: Նախագահին վստահում է երիտասարդների 31 տոկոսը, 65-ից բարձր տարիքի անձանց շրջանում այդ ցուցանիշը 50 տոկոս է:

Համանման վիճակ է տարբեր սոցիալական եւ զբաղմունքային խմբերում: Բանվորների շրջանում նախագահին վստահում է 34 տոկոսը, միջակա զբաղմունքների տեր անձանց շրջանում՝ 32 տոկոսը:

Նախագահի եւ վարչապետի հանդեպ վստահության նվազումը առհասարակ քաղաքական գործիչների հանդեպ ֆրանսիացիների թերահավատության խորացման վկայությունն է: Հետազոտության տվյալների համաձայն, ժողովուրդը կուզենար, որ կառավարությունը ուշադրությունը բեւեռի թանկացումների, գործազրկության կրճատման, գնողունակության պահպանման վրա:

Հարցման մասնակիցների 68 տոկոսը կարծում է, որ «հետզհետե ամեն ինչ վատանում է»: Ֆրանսիացիների 49 տոկոսը (անցյալ ամռանը 30-ի դիմաց) կարծում է, որ միջազգային ասպարեզում եւս գործերը վատանում են, աշխարհում Ֆրանսիայի դերը «նվազում է»:

Մերկուրիի վրա հրաբուխներ կան

Ամերիկյան «Մեսենջեր» տիեզերական սարքից ստացված լուսանկարները վկայում են Մերկուրի մոլորակի մակերեւույթի վրա հրաբուխների գոյության մասին:

NASA-ի գիտնականների խմբի առաջատար մասնագետ Շոն Սոլոմոնի խոսքերով, սարքն արդեն լուսանկարել է Մերկուրիի նախկինում չուսումնասիրված մակերեւույթի 30 տոկոսը:

Տվյալների վերլուծության մասնակիցներից մեկը՝ դոկտոր Լուիզա Պրոկտերը BBC-ին տված հարցազրույցում հաստատել է Մերկուրիի մակերեւույթի վրա հրաբխային խառնարանների գոյությունը:

Հրաբուխների հետ են կապում նաեւ «Մեսենջերի» նկարահանումների ժամանակ հայտնաբերված նոր գոյացությունը, որը գիտնականները կատակով «սարդ» են անվանում: «Սարդը» բաղկացած է Կալորիս կոչվող կենտրոնական խառնարանից ճառագայթաձեւ տարածվող հարյուրից ավելի ճյուղավորումներից: Խառնարանի տրամագիծը մոտ 40 կիլոմետր է:

Առայժմ հայտնի չէ, Կալորիսը նախնական գոյացության մասն է, թե՞ ավելի ուշ է ձեւավորվել մոլորակի մակերեւույթի վրա:

Մերկուրիի առաջին լուսանկարները «Մեսենջերից» ստացվել էին հունվարի կեսերին: Երեք տարի առաջ Կանավերալ հրվանդանից արձակված 1,2 տոննայով «Մեսենջերը» յոթ գլխավոր սարքեր ունի Մերկուրիի մակերեւույթի ու մթնոլորտի հետազոտման համար:

Մերկուրին Արեգակնային համակարգի ներքին գոտու չորս մոլորակների մեջ ամենաքիչ հետազոտվածն է: Դրանց անվանում են նաեւ «քարե» մոլորակներ՝ ի տարբերություն արտաքին գոտու մոլորակների (Յուպիտերը եւ մյուսները), որոնց անչափ թանձր մթնոլորտն առայժմ անթափանցելի է երկրային սարքերի համար:

Մշակույթ

Ընտրանի՝ ընտիր հեղուկի մասին

Հետաքրքրական անձնավորություն է Ասատուր Փաշայանը: Մասնագիտությամբ ֆիզիկոս է, բայց զբաղված է վաղամեռիկ հայ գործիչների եւ այլոց կենսագրություններով, հանդես է գալիս գրքերով եւ այլազան հրատարակումներով... Թեեւ գրքում տպագրված 2006 թվականով, սակայն 2007-ի հունվարին լույս է տեսել Ա. Փաշայանի հերթական գիրքը, որը, կարելի է ասել, նախորդներից ավելի է առնչվում իր մասնագիտությանը:

«Թասդ բեր», այսպես է կոչվում անմահական հեղուկին՝ գինուն նվիրված այս հատորը: 296 էջնոց աշխատությունը լույս է ընծայել «ՎՄՎ-պրինտ» հրատարակչությունը՝ հմուտ որոնող, հանրագիտարանային բնույթի բազմաթիվ գրքերի եւ ընտրանիների հեղինակ **Ալբերտ Փարսադանյանի** խմբագրությամբ:

«Մուտք» նախաբանում կարդում ենք, որ այս գիրքը «յուրօրինակ հրատարակություն է՝ այդ բառի ողջ իմաստով, ժողովածու, որ պարունակում է ընտիր հատվածներ, բազմազան նյութեր, առավելապես գրական-գեղարվեստական բնույթի: Ժողովածուն բաղկացած է երեք մասից՝ ընդհանուր բաժին, հայ հեղինակների՝ գինուն ձոնած գործեր եւ թարգմանական» (էջ 5-6): Առաջին բաժնում (էջ 7-46) տեղ են գտել գինուն առնչված զանազան նյութեր՝ ասացվածքներ, հանելուկներ, բանահյուսական այլ նյութեր, իրավական ակտեր եւ այլն՝ քաղված հայկական եւ բազմազգի աղբյուրներից:

Հատորի երկրորդ եւ երրորդ բաժիններում տեղ գտած մյուս ստեղծագործությունների մեծ մասը գինու գովքն է հյուսում, թեեւ շատ հաճախ հեղինակները զգուշացնում են գինու ավելորդ չարաշահումից, խորհուրդ տալով գինու վայելքին զուգորդել կենաց սերը: Հայկական եւ օտար գրականության (թարգմանական) հատվածներից յուրաքանչյուրը զբաղեցնում է հատորի մնացյալ ծավալի շուրջ կեսը: Հայ հեղինակներն (էջ 46-175) արտացոլում են գինու նկատմամբ ձեւավորված հայկական ավանդական մոտեցումները: Նրանց մեծագույն մասը խորհուրդ է տալիս չընկնել հարբեցողության, այլ՝ գինին օգտագործել չափավոր քանակներով: Օրինակ, 17-18-րդ դարերի հեղինակ Գալուստ Ամասիացին (Կայծակ) չափածո գրում է, թե **տասը բաժակ ըմպելուց հետո,** մարդ «**Կանգնել ոչ կարէ// Որպէս անդամալոյծ է**», **իսկ տասներկու բաժակից հետո՝ «Մյան, խոզի ձայն հանէ»:** Ըստ նրա՝ «**Երէք բաժակ հալալ է// Բաժակ ուրախարար է// Անկէ աւելի վնաս է...**» (էջ 64): Գինու դրական եւ բացասական կողմերին է անդրադառնում 16-17-րդ դարերի հեղինակ Աստվածատուրը՝ «Վասն խաղողի» իր չափածոյում, գրելով. «**Շատ խռով հաշտեցնէս,// Շատ սիրելիք կռուեցնէս,// Շատ անմտի ի խելք բերես,// եւ շատ խելօք այլ խելագնես**» (էջ 62): Հետեւաբար, «**Այլ խաղաղութեամբ խմելն է հալալ,// Ոչ հարբիլ, ոչ կռուիլ եւ ոչ բարկանալ,// Պարկեշտութեամբ ըմպել, սիրել եւ զուարճանալ**» (**Նաղաշ Հովնաթան, 1661-1722, էջ 66**): Ռափայել Պատկանյանը այդքան էլ համաձայն չէ այս հորդորներին: «**Տղամարդուն գինի ու կին// ընծայել են Նոյ ու Աստուած// Երէք բաժակ փրփրադէզ// Բերէք իմ մօտ կին բոցավէզ// Խմեմ, գրկեմ ու համբուրեմ// Այնուհետեւ իմ կեանքը ձեզ**» (**էջ 71**): Ոգելից ըմպելիքի հետ մտերիմ բարեկամություն ունեցած Յովհաննես Շիրազն անգամ կոչ է անում չափավոր լինել. «**Օ, մի՛ խմի, ո՛վ մարդիկ, այնքան խմէք, որ հիշէք// Թէ մի փոքրիկ բաժակում ինչ հանճարներ են կորել**» (**էջ 125**): Նույն խորհուրդն են տալիս հատկապես պարսիկ միջնադարյան հեղինակները՝ Ֆիրդուսին, Ռուդաքին, Խաքանին, Հաֆեզը... Նրանցից, իհարկե, առավելապես տարբերվում է գինու անզուգական երգիչ Օմար Խայյամը: Ինչպես չհիանալ Ռուդաքիի հետեւյալ մտքի վրա. «**Թե մարմնի մեջ Աստված հոգի, սիրտ չդներ// Ապա գինին պիտի դրանց փոխարինէր**» (էջ 191): Գինեմոլ Խայյամն նույնիսկ կտակում է. «**Երբ ես մեռնեմ եւ հող դառնամ առհավետ,// Ինձ թաղեք հրաշք գինով բուրավետ,// Եվ պատրաստեք կուժ կամ կարաս ինձանից,// Որ ես կրկին կյանքի կոչվեմ գինու հետ**» (էջ 195): Նա խորհուրդ է տալիս. «**Գինի խմիր եւ կյանքդ մնայլով մի անցկացրու,// Երբ վաղորդայն մահն իջնի, ոչ դու կմնաս, ոչ՝ ես**» (էջ 196):

Գինին չափավոր գործածելու կոչ է անում նաեւ օտար հեղինակների մեծ մասը: Նրանցից է Ուիլյամ Շեքսպիրը, որն իր «Օթելլո»-ում գրել է. «Լավ գինին լավ ընկեր է, երբ մարդ հետը խելացի կերպով վարվի» (էջ 221): Բոլոր ժամանակների մեծագույն ողբերգակը «Հենրիկ VI»-ում նույնիսկ հաստատում է, թե «ազնվական արյունը ոչինչ բան է առանց գինու, քանզի նա է, որ գործողության մեջ է դնում այդ արյունը» (էջ 222): Իսկ կենսախնդրությամբ հռչակված ֆրանսիացիներից Պիեր-Ժան Բերանժեի (1780-1857) կարծիքով, «երբ հեռու է գինին», կինը «թունդ է դառնում ավելի» (էջ 235): Միխայիլ Լերմոնտովի (1814-1841) համար, կնոջ սերն ինքնին բավարար է հարբելու համար: «Կալաշնիկովի երգը» բանաստեղծության մեջ, գեղեցկուհի Ալյոնային սիրող երիտասարդն ասում է թագավորին. «Ինձ ինչ չեմ. սիրտ մռուցից// Լուռ սեւանում են աչերս վառման,// Ծունկս ծալվում է՝ ընկնում եմ ուժից// Ահա թե ինչու չեմ խմում գինին» (էջ 256):

Գինին եւ առհասարակ ոգելից ըմպելիքը դառը իրականությունից դեպի առաջ փախուստ տալու միջոց են՝ հոգեբանական պաշտպանական մեխանիզմ, որը սակայն ունի ժամանակավոր դրական եւ մնայուն դառնալու միտված շատ բացասական ազդեցություն: Այս առնչությամբ չափազանց հետաքրքրական են 20-րդ դարի արաբ հեղինակ Սալեհ Ժամուդաշի դատողություններն իր «Անկրկնելի պատմություն» երկում. «... գինեմոլն արժանի է ըմբռնման օգնության ու կարեկցության: Քանզի գինեմոլը մի մարդ է, որն անպայման բաժակով է փորձում խույս տալ իր կյանքը դառնացնող ցավալի իրողությունից, ողբերգությունից, հոգեկան մեծ տագնապից եւ կամ մի զրկանքից: Գինովությունը փախուստ է: Այս է հոգեբանների կարծիքը» (էջ 281):

Ժողովածուն ավարտվում է գինուն նվիրված հայերեն եւ օտարերեն 56 հրատարակությունների մատենագիտական ցանկով (էջ 290-293) եւ հեղինակի շնորհակալական խոսքով՝ այս հրատարակությանը օժանդակողներին ուղղված:

Այս հատորի առթիվ ունենք մի քանի առաջարկություններ, որոնք ուղղված են առհասարակ բոլոր հայ հեղինակներին:

Ճիշտ է ասվել, որ թարգմանությունների դեպքում նշվել են հայերենի թարգմանողների անունները: Սակայն, չգիտենք ինչու, երբեմն այդ անունների առաջին բաղադրիչները սղվել են: Հայ մարդն ունի անուն եւ ազգանուն, որոնք ամբողջությամբ պետք է նշել՝ գոնե առաջին անգամ. մյուս դեպքերում կարելի է առաջին բաղադրիչը հապավել: Ընթերցողը երբեմն գլուխ է կոտրում, թե ո՞վ է, օրինակ, Ս. Խաչատրյանը (էջ 289): Հնարավոր է, որ Ասատուր Փաշայանն էլ չիմանար «Ս.»-ի տիրոջ անունը: Սակայն, նա վստահաբար գիտի, թե ո՞վ է «Ա. Փաշայանը», որը լիբանանցի արաբ հեղինակ Ջբրան Խալիլ Ջբրանից թարգմանություն է կատարել (էջ 276): Ո՞վ է այդ «Ա.»-ն՝ հեղինակը ինքը, իր դուստրը, առաջնեկ Արմենը, թե՞ միգուցե իր հայրը՝ Ալեքսանդր Փաշայանը: Լավ կլիներ, որ ժողովածուն ավելի լայն աշխարհագրական տարածք ընդգրկեր: Եթե չհաշվենք հատորի վերջում բերված պատմվածքն ու Միքեր Նալլինին, դուրս է գալիս, որ ընդգրկվել են Եվրոպայի եւ Միջին Արեւելքի ժողովուրդները միայն, մինչդեռ վստահ ենք, որ Ամերիկայում եւ երկրագնդի այլ վայրերում ստեղծված գրականության եւ բանահյուսության մեջ էլ գինուն ձոնված կամ առնչված նյութեր կան: Հետաքրքրական կլիներ, եթե պարսիկ հեղինակների շարքում մեջբերվեր նաեւ Իրանի իսլամական հեղափոխության առաջնորդ Իմամ Խոմեյնու բանաստեղծությունը՝ նվիրված գինուն:

Ասատուր Փաշայանը հայ ընթերցողի սեղանին է դրել մի հիանալի ժողովածու, որը կարդացվում է հետաքրքրությամբ եւ հաճույքով, ազնվական գինու պես զովյալ ընթացքով: Խորհուրդ եմ տալիս այս գիրքը կարդալ եւ ըմբոշխնել՝ ոչ առանց գինու բաժակի (ոչ ավելի քան երեք բաժակ կամ բաս): Իսկ, որպեսզի վայելքն ամբողջական լինի, նախընտրելի է գիրքն ընթերցման ժամանակ կողքին ունենալ նաեւ ... սիրած էակին:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶՃՅԱՆ

«Այգաբացի տասնօրյակ»

Այսօր Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում եւ աշխարհի 138 երկրներում տոնում են Իրանի Իսլամական հեղափոխության հաղթանակի 29-րդ տարեդարձը ու այդ առթիվ կազմակերպվում են «Այգաբացի տասնօրյակ» միջոցառումների շարքեր: Երեկ ՀՀ-ում ԻԻՀ դեսպանատան մշակույթի կենտրոնում հրավիրվել էր ասուլիս, որի ընթացքում դեսպանատան մշակույթի խորհրդական **Ռեզա Աթուֆին** ներկայացնելով ԻԻ հեղափոխության մանրամասներն, ասաց. «Իրանի ժողովրդի համար «Այգաբացի տասնօրյակը» անձնակարեւոր, լուրջ միջոցառումներից է: Փետրվարի 1-ը Իրանի ողջ ժողովրդի պատմության կողմնորոշիչն էր: Ճիշտ այդ օրը, 29 տարի առաջ, երկար տարիների խաղախական աքսորից հետո, Իմամ Խոմեյնին վերադարձավ Իրան եւ, 10-օրյա պայքարի հեղափոխության ընթացքում, որոշակի փոփոխությունների արդյունքում հաղթանակեց Իսլամական հեղափոխությունը նրա առաջնորդմամբ: Տապալվեց տարածաշրջանում ամենահզոր շահական կերպի ու բռնապետական վարչակարգը եւ հաղթանակեց Իսլամական հեղափոխությունը»: Հենց այդ պայքարի 10 օրերն անվանվեցին «Այգաբացի տասնօրյակ», որոնց ընթացքում առաջնորդվում էին երեք կարեւոր գործոններով՝ առաջնորդում, բանականության ձգտում ու ժողովրդի աջակցություն: «Հեղափոխությանը մասնակցել են ժողովրդի հասարակական բոլոր խավերը, այդ թվում նաեւ իրանահայերը», նշեց պրն Աթուֆին ու բարձր գնահատեց հայ-իրանական դարավոր պատմական ու մշակութային կապերը, որոնք գնալով ավելանում են ու կնքվում են համագործակցության նոր պայմանագրեր: Ինչպես Իրանում, այնպես էլ Հայաստանում փետրվարի 1-10-ն անց է կացվում «Այգաբացի տասնօրյակ» միջոցառումների շարքը, որի ընթացքում կլինեն թատերական միջազգային փառատոներ, կինոփառատոներ, բասկետբոլի, թեկվանդոյի, ֆուտբոլի, ըմբշամարտի մրցումներ:

Իսկ Իրանում բազմաբնույթ միջոցառումների ավարտը փետրվարի 11-ին կկայանա Թեհրանի Ազատության հրապարակում: 22.000 հոգանոց երգչախումբը կկատարի Իրանի Իսլամական հեղափոխության հաղթանակի 29-րդ տարեդարձին նվիրված գեղեցիկ երգով: Երեւանում միջոցառումների մեկնարկը կտրվի ժողարվեստի թանգարանում, որտեղ պաշտոնապես կբացվի իրանական գրքերի եւ ձեռքի աշխատանքների ցուցահանդեսը: Փետրվարի 4-ին Երեւանի Կապույտ մզկիթում տեղի կունենա պարսկերեն լեզվի ազատ դասընթացների ավարտական միջոցառում, պարսկական պոեզիայի երեկույթ, փետրվարի 5-ին ԱՕԿԱ-ում՝ «Ժամանակակից Իրանը հայ մտավորականների տեսանկյունից» ֆիլմի քննարկումը, փետրվարի 6-ին ՀԳ միությունում հայերեն թարգմանված 5 գրքերի շնորհանդեսը, փետրվարի 7-ին՝ Երեւանի թիվ 78 դպրոցում, իսկ 9-ին՝ պարսկերեն լեզվի թեմայով դպրոցում պարսկերեն լեզվով միջոցառումներ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Լեոնիդ Գայդայը 85 տարեկան կլիներ...

Ռուսաստանում եւ շատ ուրիշ երկրներում սիրված ու ճանաչված կինոռեժիսոր Լեոնիդ Գայդայը (1923-1993) ոչ միայն սցենարիստ ու ռեժիսոր էր, այլեւ հրաշալի դերասան: Պատանեկության տարիներին նա երազում էր հենց դերասան դառնալ, չնայած իր բնածին երկչոտությանը եւ որոշ հնչյունների սխալ արտաբերմանը: Այդ մասին իր հուշերում գրում է Գայդայի այրին՝ դերասանուհի Նինա Գրեբեշկովան:

Իրկուտսկում դպրոցն ավարտելուց հետո Լեոնիդը որպես բեմի բանվոր աշխատում էր տեղի դրամատիկական թատրոնում, եւ Մոսկվայի սատիրայի թատրոնի հյուրախաղերի ժամանակ ոչ մի ներկայացում բաց չէր թողնում:

1942-ին Գայդային զորակոչեցին բանակ եւ ուղարկեցին խաղաղ Մոնղոլիա: Բայց նա ամեն ջանք գործի դրեց գործող բանակում հայտնվելու համար: Ծառայեց հետախուզությունում, բայց ծանր վիրավորվելուց հետո տուն վերադարձավ եւ ընդունվեց Իրկուտսկի մարզային թատրոնին կից ստուդիա, որն ավարտեց 1947-ին:

Չնայած առաջատար դերերին, նա լիակատար բավարարվածություն չէր զգում: 1949-ին մեկնեց Մոսկվա, ընդունվեց Կինոյի համամիութենական պետական ինստիտուտ: Հենց այնտեղ էլ ծանոթացավ իր ապագա կնոջ հետ:

Գայդայի առաջին գործը միանգամայն լուրջ կինոնկար էր («Երկար ուղի», 1956), ըստ Կորոլենկոյի սիբիրյան պատմվածքների: Բայց հենց այդ ֆիլմի շնորհիվ բեմադրիչ Միխայիլ Ռոմը նկատեց Գայդայի կատակերգական ձիրքը: Հենց Ռոմի արվեստանոցում ի հայտ եկավ Գայդայի առաջին կատակերգությունը («Փեսացուն այն աշխարհից», 1958) Գեորգի Վիցինի եւ Ռոստիսլավ Պլյատի մասնակցությամբ: Չափազանց սուր համարվելով՝ ֆիլմը ցուցադրվեց երկրորդական էկրանների վրա: Հաջողություն չունեցավ Գայդայի նաեւ երկրորդ գործը՝ «Երիցս հարություն առածը» (1960):

Ընկճված Գայդայը վերադարձավ Իրկուտսկ, որտեղ գրեց «Բարբոս շունը եւ արտասովոր վազքը» 9 րոպեանոց ֆիլմի սցենարը: Այդպիսով խորհրդային կինեմատոգրաֆում ի հայտ եկավ նոր ժանր՝ էքսցենտրիկ կոմեդիա: «Բարբոսի» հերոսներ Դմբոն, Վախկոտը եւ Փորձվածը (Նիկուլին, Վիցին, Մորգունով) հետագայում հայտնվեցին «Օղի թորողները» (1962) կարճամետրաժ ֆիլմում, «Ի» գործողությունը եւ Շուրիկի մյուս արկածները» (1965) եւ «Կովկասի գերուհին» (1966) գեղարվեստական ֆիլմերում:

«Կինոկոմեդիայում պետք է հնարավորին չափ քիչ խոսքեր լինեն, իսկ երաժշտույթներն էլ պարտավոր են լինել հակիրճ, հղկված, դիպուկ», հաճախ ասում էր Գայդայը: Նա չէր հանդուրժում, քանի դեռ չէր հասել արտահայտությունների անհրաժեշտ ճշգրտության:

Բեմադրիչ Գայդայը խրախուսում էր դերասանների յուրօրինակ գաղափարները: «Կովկասի գերուհին» ֆիլմի նկարահանումների ժամանակ նա փայլուն մտքերի դիմաց շամպայն էր տալիս: Նկարահանումներից հետո պարզվեց, որ Նիկուլինը վաստակել է 24 շիշ, Մորգունովը՝ 18, Վիցինը՝ 1 շիշ խմիչք:

1968-ին Գայդայի նկարահանած «Ադամանդե ձեռքը» ֆիլմը 1970-ին արժանացավ Պետական մրցանակի: 1971-ին «12 աթոռ» կատակերգությունը նկարահանելիս Օստապի դերի 22 հավակնորդներից նա ընտրեց անհայտ դերասան Արչիլ Գոմիաշվիլուն:

1973-ին Գայդայն ստեղծեց «Իվան Վասիլեւիչը փոխում է մասնագիտությունը», 1975-ին՝ «Չի կարող պատահել» ֆիլմերը, 80-ականների սկզբներին՝ «Լուցկի բերելու» եւ «Սպորտլոտո-82», ապա՝ «Վտանգավոր է կյանքի համար» (1985), «Մասնավոր խուզարկու կամ «Կոոպերացիա» գործողություն» (1989), «Դերիբասովսկայայում լավ եղանակ է, կամ Բրայտոն-Բիչում դարձյալ անձրեւներ են» (1992) գործերը:

Պատրաստեց Պ. [illegible]

ԱԶԳ **Մարզական**

ՀՀ հավաքականին մեկնարկում ծանր մրցախաղեր են սպասում

Սեպտեմբերի 6-ին Երեւանում Թուրքիայի հավաքականի հետ մրցախաղով Հայաստանի ազգային հավաքականը կսկսի մրցավեճն աշխարհի 2010-ի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Այսպիսին է Զագրեբում ՈՒԵՖԱ-ի կոնգրեսի ժամանակ վիճակահանությամբ կազմված ընտրական 5-րդ խմբի խաղացանկը: Հիշեցնենք, որ տարեսկզբին ընտրական 5-րդ խմբում ընդգրկված երկրների ֆուտբոլի ֆեդերացիաների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Բարսելոնում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ կողմերն այդպես էլ համաձայնության չէին եկել խաղացանկի հարցում: Ուստի ՖԻՖԱ-ն նման դեպքերում խաղացանկը կազմում է վիճակահանությամբ: Նախապես որոշված էր վիճակահանությունն անցկացնել հունվարի 16-ին, Ցյուրիխում, սակայն հետո տեղափոխվեց Զագրեբ:

Հարկ է նշել, որ Հայաստանի հավաքականի համար խաղացանկը բավական ծանր ու դժվարին մեկնարկ է նախատեսել: Ընդամենը չորս օրում մեր ֆուտբոլիստները պետք է մրցեն ընտրական 5-րդ խմբում ուղեգրերի հիմնական հավակնորդներ Թուրքիայի եւ Իսպանիայի հավաքականների հետ: Թուրքերի հետ հանդիպումն ազգային հավաքականների մակարդակով երկու երկրների անդրանիկ հանդիպումն է եւ սպասվում է չափազանց մեծ հետաքրքրությամբ: Թուրքերի պարագան մեկնարկային խաղում մեր ֆուտբոլիստների վրա կրկնակի պատասխանատվություն է դնում: Իհարկե, հաջող մեկնարկը հոգեբանական առումով կարեւոր նշանակություն ունի, այն նոր լիցք ու ոգեւորություն կհաղորդի ֆուտբոլիստներին, ինչը հատկապես ՀՀ հավաքականի համար շատ է կարեւորվում: Թուրքերի հետ երեւանյան հանդիպումից չորս օր հետո հարկ կլինի հյուրընկալվել Իսպանիայի ահեղ հավաքականին, որը մեր ֆուտբոլիստների համար անհասանելի մրցակից է: Դատեցեք ինքներդ: Մինչ օրս իսպանացիների հետ անցկացրած բոլոր չորս հանդիպումներում էլ հայ ֆուտբոլիստները պարտվել են՝ չկարողանալով գեթ մեկ գնդակ խփել մրցակցի դարպասը, փոխարենը սեփականն ընդունելով 10: Հոկտեմբերին էլ կրկին մրցակիցների դաշտերում մեր հավաքականը պետք է մրցի իր մյուս անցանկալի մրցակցի՝ Բելգիայի եւ Բոսնիայի ընտրանիների հետ: Բելգիացիների հետ էլ անցկացրած չորս խաղերում մեր հավաքականը միայն պարտություններ է կրել ընդհանուր 0-8 հաշվով: Իսկ Բոսնիայի հավաքականի հետ մեր ֆուտբոլիստներն առաջին անգամ են հանդիպելու:

Ընդհանրապես, ընտրական մրցաշարի այս տարվա խաղացանկը շատ դժվարին է ՀՀ հավաքականի համար, թեեւ հայտնի ճշմարտություն է, որ նման մրցաշարերում թույլ մրցակիցներ ու հեշտ խաղեր չեն լինում: Այնպես որ, մեր ֆուտբոլիստները պետք է լրջորեն նախապատրաստվեն ընտրական մրցախաղերին եւ ձգտեն հաջող մեկնարկել: Նախապատրաստության փուլ կհանդիսանա փետրվարի 2-6-ը Մալթայում կայանալիք մրցաշարը, որտեղ մեր ընտրանին ուժերը կչափի տանտերերի, Բելառուսի եւ Իսլանդիայի հավաքականների հետ: Մեր հավաքականը երեկ գլխավոր մարզիչ Յան Բորգե Պոուլսենի գլխավորությամբ մեկնել է Մալթա: Հավաքականում ընդգրկված 22 ֆուտբոլիստներից (կազմը հրապարակել էինք թերթի նախորդ համարում) 9-ը լեգեոնականներ են: Ցավոք, վնասվածքի պատճառով Մալթա չի մեկնել հավաքականի ավագ Սարգիս Հովսեփյանը, որն ազգային թիմում 95 խաղ է անցկացրել:

Ներկայացնում ենք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական 5-րդ խմբի խաղացանկը:

	2008
06.09	**Հայաստան-Թուրքիա**
	Բելգիա-Էստոնիա
	Իսպանիա-Բոսնիա
10.09	Բոսնիա-Էստոնիա
	Իսպանիա-Հայաստան
	Թուրքիա-Բելգիա
11.10	Թուրքիա-Բոսնիա
	Էստոնիա-Իսպանիա
	Բելգիա-Հայաստան
15.10	Բելգիա-Իսպանիա
	Էստոնիա-Թուրքիա
	Բոսնիա-Հայաստան
	2009
28.03	Իսպանիա-Թուրքիա
	Բելգիա-Բոսնիա
	Հայաստան-Էստոնիա
01.04	Բոսնիա-Բելգիա
	Էստոնիա-Հայաստան
	Թուրքիա-Իսպանիա
05.09	Իսպանիա-Բելգիա
	Հայաստան-Բոսնիա
	Թուրքիա-Էստոնիա
09.09	Բոսնիա-Թուրքիա
	Իսպանիա-Էստոնիա
	Հայաստան-Բելգիա
10.10	Էստոնիա-Բոսնիա
	Բելգիա-Թուրքիա
	Հայաստան-Իսպանիա
14.10	Էստոնիա-Բելգիա
	Թուրքիա-Հայաստան
	Բոսնիա-Իսպանիա

Ակումբները համապատասխան փոխհատուցում կստանան

Յուրաքանչյուր չորս տարին մեկ ՈՒԵՖԱ-ն ֆուտբոլի ազգային ֆեդերացիաների միջոցով ակումբներին փոխհատուցում կվճարի Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլի մասնակից ֆուտբոլիստների դիմաց: Եվրո-2008-ի մասնակիցներին վճարվելիք փոխհատուցման գումարը կկազմի 43,5 մլն եվրո: Իսկ Եվրո-2012-ի մասնակիցների համար նախատեսված է 55 մլն եվրո: 2008-ի Եվրոպայի առաջնությունում անցկացրած յուրաքանչյուր օրվա համար ակումբը հավաքականի ֆուտբոլիստի դիմաց 4 հազարական եվրո փոխհատուցում կստանա:

Փոխհատուցման վճարման որոշումն արդյունք է վերջերս ՈՒԵՖԱ-ի եւ նորաստեղծ եվրոպական ակումբների ընկերակցության (ԵԱԸ) միջեւ կնքված համաձայնագրի: ԵԱԸ-ն փաստորեն ստեղծվել է հանրահայտ G-14 խմբի փոխարեն: Ինչպես հայտնի է, այդ խմբում ընդգրկված եվրոպական առաջատար ակումբները մի շարք պահանջներ էին ներկայացնում ՈՒԵՖԱ-ին եւ ՖԻՖԱ-ին՝ մասնավորապես պահանջելով համապատասխան փոխհատուցում ազգային հավաքական հրավիրված իրենց ֆուտբոլիստների դիմաց: Եվ ահա այդ խմբի մեջ ընդգրկված 12 ակումբները համաձայնագիր են ստորագրել ՈՒԵՖԱ-ի հետ՝ հետ վերցնելով դատական հայցերն ընդդեմ ՖԻՖԱ-ի եւ ՈՒԵՖԱ-ի եւ լուծարելով G-14 խումբը: Փոխարենը ֆուտբոլի միջազգային եւ եվրոպական ֆեդերացիաները որոշակի պարտավորություններ են ստանձնել ակումբների հանդեպ: Մասնավորապես ՈՒԵՖԱ-ն խոստացել է, որ այսուհետ Եվրոպայի առաջնությունների ընտրական մրցաշարերում ընտրական խմբերում 6-ից ավելի հավաքականներ չեն ընդգրկվի:

ԵԱԸ-ն ՈՒԵՖԱ-ի կողմից ճանաչված միակ կազմակերպությունը կլինի, որը կներկայացնի ու կպաշտպանի ակումբների շահերը: Նրա կազմում կընդգրկվեն 53 երկրների 103 ակումբների ներկայացուցիչներ: «Փյունիկը» եւս այդ կազմակերպության անդամ է:

Կազմակերպությունում տարբեր երկրների ակումբների նանակը կսահմանվի երկու տարին մեկ՝ ելնելով ՈՒԵՖԱ-ի գործակիցների աղյուսակում գրաված դիրքից: Աղյուսակում 1-3-րդ տեղերը զբաղեցրած երկրները կազմակերպությունում ներկայացված կլինեն 5 թիմով, 4-6-րդ տեղերը՝ 4, 7-15-րդ տեղերը՝ 3, 16-26-րդ տեղերը՝ 2, 27-53-րդ տեղերը՝ մեկ:

ԵԱԸ-ի հիմնադիր անդամներն են «Ռեալը», «Բարսելոնը», «Միլանը», «Յուվենտուսը», «Լիոնը», «Գլազգո Ռեյնջերսը», «Մանչեսթր Յունայթեդը», «Չելսին», «Բավարիան», «Այաքսը», «Պորտոն», «Օլիմպիակոսը», «Անդերլեխտը», «Բիրկիրկարան», Զագրեբի «Դինամոն» եւ «Կոպենհագենը»: Ժամանակավորապես ԵԱԸ-ի անունից հանդես կգա խորհուրդը, որի նախագահն է Կառլ-Հայնց Ռումենիգեն («Բավարիա»), անդամներն են Ժոան Լապորտան («Բարսելոնա»), Ումբերտո Գանդինին («Միլան»), Պիտեր Քենյոնը («Չելսի»), Մարտին Յոնսեյնը («Այաքս») եւ Ժան Միշել Օլասը («Լիոն»):

ՇԱԽՄԱՏ

Իրավիճակը կտրուկ սրվեց

Ջիբրալթարի շախմատի մրցաշարի ավարտական տուրից առաջ իրավիճակը մրցաշարային աղյուսակում անսպասելիորեն սրվեց: Բանն այն է, որ մինչ այդ միանձնյա առաջատարի դերը ստանձնած Բու Քսյանջին, որ մեկ միավորով առաջ էր անցել իր մոտակա հետապնդողից, 9-րդ տուրում սեւերով պարտություն կրեց ուկրաինացի Զախար Եֆիմենկոյից: Դա չին շախմատիստի անդրանիկ պարտությունն էր, որը հնարավոր է ճակատագրական դառնա նրա համար: Այդ հաջողության շնորհիվ Եֆիմենկոն, որ առայժմ անպարտելի է, վաստակեց 7,5 միավոր ու Քսյանջիի հետ գլխավորեց աղյուսակը: Այժմ հաղթողի հարցը կորոշվի վերջին տուրում: Քսյանջին սպիտակներով խաղալու է իր հայրենակից Նի Հուայի հետ, որն ունի 7 միավոր եւ հաղթանակի դեպքում հնարավոր է ինքը դառնա հաղթող: Եֆիմենկոն էլ սեւերով մրցելու է Հիկարու Նակամուրայի հետ, որը եւս 7 միավոր ունի: 7-ական միավոր են վաստակել նաեւ Գոպալն ու Բոլոգանը, որոնք խաղալու են միմյանց հետ: Այնպես որ նշված մրցախաղերի ելքը վճռորոշ նշանակություն կունենա:

Ցավոք, մրցանակային տեղի չեն հավակնում Տիգրան Պետրոսյանն ու Վարուժան Հակոբյանը, որոնք հաջող էին սկսել մրցաշարը: Տիգրանը 9-րդ տուրում սպիտակներով զիջեց Նակամուրային: Իսկ ահա Հակոբյանը սպիտակներով առավելության հասավ Յոժեֆ Բրադֆորդի նկատմամբ: Մեր երկու շախմատիստներն էլ վաստակել են 6-ական միավոր: Պետրոսյանն ավարտական տուրում կմրցի Մոնիկա Սոչկոյի հետ, իսկ ահա Հակոբյանի մրցակիցը կլինի Ռոբերտ Բելինը:

«Արարատի» առաջին հաղթանակը

Խորվաթիայում ուսումնամարզական հավաք անցկացնող Երեւանի «Արարատի» ֆուտբոլիստները ստուգողական 2-րդ հանդիպումն են անցկացրել: Ինչպես տեղեկացանք «Արարատ» ակումբի մամուլի ծառայությունից, արարատցիները մրցել են Խորվաթիայի առաջնության բարձրագույն խմբում 12 թիմերի մրցակցությունում 10-րդ տեղում ընթացող «Շիբենիկի» հետ: Խաղը կոփիչ բնույթ է կրել, որի հետեւանքով մրցավարը մրցակիցների մեկական ֆուտբոլիստի հեռացրել է խաղադաշտից: «Արարատն» այդ խաղում հաղթել է 1-0 հաշվով: Երկրորդ խաղակեսում գոլի հեղինակ է դարձել Անդրանիկ Թադեւոսյանը:

Հաջորդ հանդիպումն արարատցիներն անցկացնելու են խորվաթական «Իստրի» հետ, որը բարձրագույն խմբում զբաղեցնում է 9-րդ հորիզոնականը: Խաղը կկայանա փետրվարի 2-ին: Իսկ հաջորդ օրը արարատցիները ուժերը կչափեն սերբական «Վոյվոդինայի» հետ:

«Մարդ-սառույցի» նոր նվաճումը

Մարդկանցից շատերը հանուն ռեկորդի պատրաստ են ամենաանհավանական նվաճումների: Յուրօրինակ նվաճման է հասել ամերիկացի 48-ամյա Վիմ Հոֆը: Նա գերազանցեց սառույցի մեջ գտնվելու իր իսկ համաշխարհային ռեկորդը: Նյու Յորքի փողոցներից մեկում տեղադրված ապակե տարայում, որը լցված էր սառույցով, Վիմ Հոֆը մնաց 72 րոպե, ինչը չորս րոպեով գերազանցում է իր իսկ նախկին ռեկորդը: Ռեկորդակիրը հայտարարել է, որ հատուկ վարժությունների շնորհիվ իրեն հաջողվում է կարգավորել մարմնի ջերմաստիճանը: Չորս տարի առաջ նա մեկ ժամ 8 րոպե ամբողջովին ընկղմված էր մնացել սառույցի մեջ:

Էտո՛Օ-ի ռեկորդային ցուցանիշը

Աֆրիկայի գավաթի խաղարկությունում իրենց մրցավեճն ավարտեցին նաեւ «C» խմբում ընդգրկված հավաքականները: Այս խմբից պայքարը կշարունակեն Եգիպտոսի եւ Կամերունի հավաքականները: Կամերուն-Սուդան մրցախաղում նշանակալի իրադարձություններ տեղի ունեցան: Աչքի ընկավ կամերունցի Սամյուել Էտո՛Օ-ն: Նա արդեն 28-րդ րոպեին հուսալի իրացրեց 11 մ հարվածը՝ բացելով հաշիվը: Իսկ խաղավերջում 3-րդ գոլը խփեց ու իր թիմին 3-0 հաշվով հաղթանակ պարգեւեց (2-րդ գնդակը սեփական դարպասն էր խփել սուդանցի Ալ Հիդերը): Էտո՛Օ-ն 5 գնդակով դարձավ Աֆրիկայի գավաթի խաղարկության լավագույն ռմբարկուն: Նա նաեւ նոր ռեկորդի հեղինակ դարձավ: Աֆրիկայի գավաթի մրցաշարերում Սամյուել Էտո՛Օ-ն իր գոլերի թիվը հասցրեց 16-ի եւ գերազանցեց կոտդիվուարցի Լորան Պոկուի 28-ամյա վաղեմության ցուցանիշը, որի հաշվին գրանցված էր 14 գնդակ: Սամյուել Էտո՛Օ-ն 27 տարեկան է եւ լավ հնարավորություն ունի էլ ավելի բարձրացնելու ռեկորդային ցուցանիշը Աֆրիկայի գավաթի մրցաշարերում, որոնք անցկացվում են երկու տարին մեկ:

Քառորդ եզրափակիչի մյուս ուղեգիրը բաժին հասավ Եգիպտոսի ընտրանուն: Զամբիացիների հետ խաղում եգիպտացիներին բավարարում էր նույնիսկ ոչ-ոքի արդյունքը: Եվ նրանք հասան դրան: Ընդ որում, արդեն 15-րդ րոպեին Զակիի դիպուկ հարվածի շնորհիվ Եգիպտոսի հավաքականը բացեց հաշիվը: Զամբիայի ընտրանին միայն խաղավարտից 2 րոպե առաջ խուսափեց պարտությունից:

Իսպանացիները հետաքրքրվում են Դիեգո-կրտսերով

Դիեգո Մարադոնայի որդին՝ կրտսեր Դիեգոն հայտնվել է իսպանական մի շարք ակումբների ուշադրության կենտրոնում: Ներկայում նա հանդես է գալիս Իտալիայի «D» սերիայի «Վենաֆրո» ակումբում: 21-ամյա ֆուտբոլիստն առայժմ բարձրակարգ թիմերում չի խաղացել:

«Տեղյակ եմ, որ ինձանով հետաքրքրվում են իսպանական ակումբները: Ուրախ կլինեմ ֆուտբոլային կարիերաս Պիրենեյան թերակղզում շարունակել: Խաղաոճով նմանվում եմ Կառլոս Տեւեսին: Ինչպես նա, ես էլ եմ սիրում հարձակվել, կարող եմ օգտակար լինել նաեւ դաշտի կենտրոնում: Բացի հորից, իմ ընտանիքում եւս արգենտինացիներ կան: Եվ թեեւ ծնվել եմ Իտալիայում, երազում եմ հանդես գալ Արգենտինայի հավաքականում եւ կրկնել լեգենդար հորս անցած մարզական ուղին: Կցանկանայի հանդես գալ նաեւ իտալական «Նապոլիում», որտեղ ժամանակին հիանալի էր խաղում հայրս»,- նշել է Դիեգոն, որը խաղացել է Իտալիայի մինչեւ 17 տարեկանների պատանեկան հավաքականում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Խմբագրությանը հասցեագրված սույն անգլերենից թարգմանաբար ներկայացվող նյութը հայերի հրատարակիչ եւ մարդու իրավունքների պաշտպան Ռագըփ Զարաքոլուի վերջերս վերնագրով թուրքերեն ելույթի համառոտ տարբերակն է, որտեղ նա բացահայտում է Թուրքիայում բռնատիրական վարչակարգի բնույթն ու անունները, կապելով միջպատերազմյան շրջանի Եվրոպայում ծնունդ առած ֆաշիզմի եւ հետպատերազմյան շրջանի զինվորական բռնատիրությունների հետ. Ծրագրված էր, որ նա այս ելույթով հանդես կգա Լոնդոնում հունվարի 22-ին նախատեսված մամուլի կարեւոր մի ասուլիսի ժամանակ, բայց հունվարի 31-ին նախատեսված դատավարության կապակցությամբ իր իսկ փաստաբանի խորհրդով նա ճիշտ է համարել Լոն-

ներում: Դրանք զինվորականների բացարձակ իշխանությունների` այսպես կոչված, Ազգային անվտանգության խորհրդի իրավասության տակ են գտնվել: Թուրքիայում «կարմիր գիրք» անվամբ տակ գործում է գաղտնի մի սահմանադրություն:

2006 թվականի ամռանը էրդողանի կառավարությունը ընդունեց այդ «կարմիր գիրքը» իր նոր, բարեփոխված ձեւով եւ հրաժարվեց հանրության սեփականությունը դարձնել, պաշտպանելով, որ պետք է գաղտնի մնա` հաշվի առնելով նրա կարեւորությունը պետության համար: Դրանում ընդգրկված դրույթներով «ծայրահեղ ազգայնամոլությունը» ու «ռասիզմը» որպես վտանգավոր ծայրահեղական շարժումներ չեն դիտվում Թուրքիայում: Այսպիսով «պաշտոնական ազգայնամոլությունը» չի դատապարտվում Թուրքիայում, եւ նրանում ընդգրկ-

մաշխարհային պատերազմի վերաբերյալ: 2007-ի ապրիլի 28-ին նրանք համարձակություն ունեցան նույնիսկ պետական հեղաշրջման կոչ անելու էլ. փոստով: Սրանք, իհարկե, փորձնական հայցեր են` միտված ապագային:

Զինվորականները անցած 90 տարիների ընթացքում հրաժարվել են լուծել Քրդական խնդիրը խաղաղ եւ խաղաղական միջոցներով: Գնդապետներ են եղել, որոնք նույնիսկ հայտարարել են. «Եթե չլինեն այս «մարդու իրավունքներ» կոչվածը, մենք մեկ օրում կլուծեինք այդ հարցը»: (Այս առիթով պետք է հիշել Արեւմտյան Հայաստանի հայերի, ինչպես նաեւ ասորիների եւ պոնտական հույների ճակատագիրը):

Զինվորականների այս ռազմամոլական ազգայնականությունը անբուժելի է դարձնում իր պաստառը «ներքին թշնամու» դեմ: Այս հոգեբանությունը նաեւ տարած-

Ռազմամոլական ազգայնականության ժառանգությունը Թուրքիայում

ված իր այցելությունը: Եվ քանի որ նա գլխավոր ելույթ ունեցողն էր, այդ մամուլի ասուլիսն ընդհանրապես հետաձգվել է: Այդուհանդերձ նա ցանկացել է, որ Հրանտ Դինքի սպանության տարելիցի առթիվ այս տեքստն հենց այդ ելույթը հիշատակի որպես միջոցառման ժամանակ:

Ազգային անվտանգության պետության հասկացությունը օգտագործվում էր սառը պատերազմի ժամանակաշրջանում, երբ Արեւմուտքը խրախուսում էր զինվորական բռնատիրություններին` պայքարելու համար ոչ միայն արտաքին, այլեւ այսպես կոչված «ներքին թշնամու» դեմ: 1960-1970-ական թվերին Լատինական Ամերիկայի շատ երկրներ, ինչպես նաեւ Հունաստանը, Թուրքիան, Ինդոնեզիան եւ Հարավային Կորեան զինվորական հեղաշրջումներ իրականացրած նմանատիպ բռնապետներ էին կառավարում: Արգենտինան, Չիլին եւ Թուրքիան տառապում էին նաեւ մեկ այլ գործընթացով, որն ամբողջովին խափանեց այդ երկրների ժողովրդավարական շարժումներն ու կառույցները: Բրազիլիայում, Չիլիում եւ Թուրքիայում վարչակարգերը վերակազմավորվում էին կամ քաղաքական կուսակցությունները, արհմիություններն ու հասարակական կազմակերպությունները հիմնահատակ վերացնելով, կամ էլ դրանց զգալի վերակառուցումով` եւ այդ բոլորը կատարվում էր «ազգային անվտանգության» պատճառաբանությամբ կամ նրա ներքո:

Այսօրինակ վարչաձեւն իր պատմությունն ունի, որ հետ` դեռեւս 1920-ական թվականներն էր գնում, երբ ռազմամոլական վարչակարգեր հաստատվեցին սալազարիզմի, ֆրանկոիզմի եւ ֆաշիզմի դրոշների տակ: Դրանց ավելացան Լեհաստանում գեներալ Պիլսուդսկու, Հունաստանում գեներալ Մետաքսայի եւ Հունգարիայում ծովակալ Հորթիի բռնապետությունները:

Թուրքիայում ռազմամոլական ազգայնականությունը հաստատվել է Արեւմուտքի եւ մասնավորապես Միացյալ Նահանգների սերտ համագործակցությամբ: Ներկայում հասել է ծայրահեղության, այնպես, որ ընտրված իրավահաջորդ կառավարությունները ինչ-որ ազդեցիկ ուժ են ունեցել կառավարության հիմնական խնդիրներում եւ ոլորտ-

ված մարդասպանները, որոնք «սպանում են համաձայն պատվերների», համարվում են «լավ տղաներ» կամ «տղաներ, որոնք լավ մտադրություններ ունեն»:

Լրատվամիջոցներից ոմանք դեմ են այս իրավիճակին: Ուրիշներ «հերոսների» նոր ալիք են ծնավորում այդ «տղաներից»: Դեռահասները երբեմն ոչ իրական պատմություններ են հորինում եւ հրամցնում հանրությանը: Օրինակ` Ստամբուլի Ֆեներ թաղամասում գտնվող հունական եկեղեցու աթոռանիստը հռչակվում է «Նոր Վատիկան»: Քրիստոնյա միսիոներները համարվում են «մեծ վտանգ», «սպառնալիք» այն առումով, որ նրանք քրդերին ու ալեւիներին (ալեւիները մահմեդական են եւ կազմում են բնակչության 20 տոկոսը): Քրդերն ու ալեւիները այսպիսով «անհուսալի» տարր են համարվում, իսկ մաքուր թուրքական արյուն ունեցողները (մի բան, որ Անատոլիայում հնարավոր չէ ապացուցել)` հավատարիմ ու հուսալի:

Չնայած ասվում է, որ Թուրքիան աշխարհիկ պետություն է, հայկական կամ հունական սրբազան վայրերը, եկեղեցիներն ու դպրոցները հետեւողականորեն համարվում են «օտար» եւ պետության կողմից ենթարկվում հետապնդումների: Այս խնդիրը հասկանալու համար հիշենք նշանակալի զարգացումն առաջ Իսմեթ Ինոնյուի (1938 թ.) նախագահության օրոք: Նման դիրքորոշման վերջնական նպատակը այդ, այսպես կոչված, «օտար», քրիստոնյա հաստատություններն ամբողջովին բնաջնջելն է:

Երկրի բողոքական եւ կաթոլիկ համայնքները զգալի դժվարությունների առաջ են կանգնած եւ չեն կարողանում պաշտոնապես գրանցել իրենց աղոթավայրերը: Բազմիցս ռումբեր են գցվել հունական պատրիարքարանի տարածք:

Զինվորականների պաշտոնական կայքը քրիստոնյա փոքրամասնություններին դասում է վտանգավորների ցուցակում: Հայկական ցեղասպանության ժխտումը նրանց գլխավոր նպատակներից մեկն է: Այդ առթիվ եղած հայտարարությունները համահունչ են թուրանիզմի-պանթուրքիզմի գաղափարախոսության հետ: Զինվորականները նույնիսկ պաշտպանում են Թալեաթ փաշայի հրահանգները հա-

վում է արտասահմանում ապրող թուրքերի շարժում, դրանով խրախուսելով Թաներ Աքչամի նման առաջադեմ գիտնականների եւ հեղինակների հրապարակային ելույթների խափանումները: Երեւույթն այն աստիճանի է «արմատավորվել», որ երբեմն կարիք էլ չի զգացվում «վերեւների հրահանգներին» սպասելու, քանի որ արտասահմանում գործող այդ ռասիստական եւ ազգայնական խմբավորումները այնտեղ են ենթարկվել «ուղեղների լվացմանը», որ կարեւս ծրագրավորված ռոբոտներ լինեն:

Այսօրինակ վարչակարգի երկար պատմությունը նույնիսկ կապեր ունի նացիստների հետ: Սառը պատերազմից հետո, շնորհիվ ՆԱՏՕ-ի, գաղտնիորեն վերակենդանացել է նրանց գաղափարախոսությունն ու դիրքորոշումը: Ովքեր կանգնում են նրանց ճանապարհին, պարզապես «հեռացվում են»:

Հարցն այստեղ հետեւյալն է: Պատահակա՞ն էր արդյոք Հրանտ Դինքի սպանությունը: Զուգադիպությո՞ւն էր:

Այժմ, երբ ասորի քրիստոնյաներն են հետամուտ լինում իրենց ցեղասպանության ճանաչմանը, զուգադիպությո՞ւն է արդյոք, որ նրանք «վտանգավոր գոտում» եւ սպանությունների թիրախի շարք են հայտնվել, իսկ վերջերս էլ Շվեդիայում սպանվեց նրանց գիտնականներից մեկը:

Ինչո՞ւ են արտասահմանից եկած կաթոլիկ կրոնավորները հարձակման ենթարկվում անընդհատ, իսկ նրանցից մեկն էլ սպանվեց:

Ինչո՞ւ բողոքականներն ու գրողները, որոնք Թուրքիան իրենց բնակության վայր են դարձրել, դժվարանում են իրենց դավանանքին տեր կանգնել առանց հետապնդումների:

Ինչ կապ ունի այս բոլորը մի պետության հետ, որն իրեն աշխարհիկ է համարում:

Վերոհիշյալներից (եւ ոչ միայն) ոչ մեկն էլ զուգադիպություն կամ պատահականություն չէր:

Ընդհանուր մտածելակերպը դեռ մնում է ռազմավարական, զինվորական:

Իրավիճակը կարող է փոխվել միայն ժողովուրդների միջազգային համերաշխության շնորհիվ:

ՌԱԳԸՓ ԶԱՐԱՔՈԼՈՒ

Թարգմ. Տ. Ծ.

«Իմ խնդիրն է լինել ջերմաչափ եւ պատվիրատուին ցույց տալ ռեալ ջերմությունը»

1-ին էջից

«Ամենաթույլ կողմը ընտրողների` վերաբերում է ծրագրերին: Մարդիկ առաջնորդվում են ոչ թե ծրագրերով, այլ անձով: Վաս է, որ Սերժ Սարգսյանի մասին տեղեկացված է մարզերի ընտրողների 97, 5 տոկոսը, բայց ծրագրերի մասին տեղյակ է ընդամենը 19, 7 տոկոսը: Շատ թեկնածուների ծրագրեր մեծ են ծավալով, իսկ ընթերցողները զլանում են կարդալ. օրինակ` Գեղամյանինը», ասում է սոցիոլոգը:

Մարզերի ընդդիմադիր ընտրազանգվածի նախընտրելի թեկնածուն է Արթուր Բաղդասարյանը: «Արթուր Բաղդասարյանն ավելի է ընկալվում որպես անցողիկ թեկնածու` 6,8 տոկոս: Հարցվողների 40 տոկոսը «Իմ ձայն չէք տա» հարցին պատասխանելիս նշել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի անունը: Սերժ Սարգսյանին ձայն չտվողները 10 տոկոս են կազմում», նշում է Աղիբեկյանը:

Սեփական հարցման արդյունքների համապատասխանությունը իրականությանը Աղիբեկյանն այսպես է մեկնաբանում. «Իմ խնդիրն է լինել ջերմաչափ եւ պատվիրատուին ցույց տալ նրա ռեալ ջերմությունը: Իմ անձնական ռեյտինգը եւ ֆիրմայի իմիջը ավելի բարձր են, քան անցումային շրջանում թեկնածուինը: Սոցիալ-քաղաքական ակտիվությունը սկսել եմ ուսումնասիրել 87-ից: Մենք գործիք ենք սոցիալական կառավարման խնդիրների լուծման համար»:

Ի դեպ, հարցման պատվիրատուներից մեկը եղել է Սերժ Սարգսյանի շտաբից, իսկ մյուսի անունը Ահարոն Աղիբեկյանը գաղտնի պահեց:

Ընտրությունների երկրորդ փուլի հավանականության վերաբերյալ սոցիոլոգը նկատեց. «Երկրորդ փուլի հավանականությունը շատ փոքր է, որովհետեւ ձայների 2/3-ն ուղղված է Սերժ Սարգսյանին, եթե ընդդիմությունը բոլոր ձայները հավաքի, կհասնի 40-45 տոկոսի, եթե նրանք կարողանան ավելի էֆեկտիվ միավորվել»:

Աղիբեկյանն ընդգծեց, որ ժողովրդավարական երկրների համար որեւէ թեկնածուի հաղթանակի համար նորմալ ցուցանիշը պետք է լինի գոնե 55-65 տոկոս: Իսկ եթե բարձր է լինում ցուցանիշը, ուրեմն երկրում առկա են հիվանդագին գործընթացներ:

«Ռոբերտ Քոչարյանը 2003-ին սկսեց 56 տոկոս վարկանիշով` մեր տվյալներով, պատվիրատուին ասացինք, որ երկրորդ փուլ պետք է լինի: Սոցիոլոգը պարտավոր չէ կանխատեսել, որովհետեւ շատ հավանական է, որ մի արտառոց բան պատահի: Ազգային ժողովի կառուցվածքն էլ եմ ես տվել, որ պետք է լինի 131 հոգի, այսքան համամասնական, այսքան մեծամասնական: Դրա մաթեմատիկական մոդելն եմ կառուցել, հիմա ես դպրոցներում իրականացնում եմ հաշվողական տեխնիկա: Ես մեկ օրվա համար չեմ աշխատում կամ ապրում», հավելեց Աղիբեկյանը:

Այսպիսով, Աղիբեկյանի սոցհարցումների արդյունքները, ըստ մարզերի ընտրողների ձայների բաշխվածության, հետեւյալն են. Վազգեն Մանուկյան` 1,5 տոկոս, Արտաշես Գեղամյան` 2, Վահան Հովհաննիսյան` 3, Լեւոն Տեր-Պետրոսյան` 6, Արթուր Բաղդասարյան` 9, Սերժ Սարգսյան` 67 տոկոս: Մնացած թեկնածուները` ամբողջությամբ վերցրած, կազմել են 0,7 տոկոս: Չկողմնորոշվածների զանգվածը շարունակում է կազմել 10,5 տոկոս:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-08/7» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում` **ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կարիքների համար հիդրոօդերեւութաբանական ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Աղբիինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 24723006158 Հ/Հ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով` ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.` 28-93-25, Ի.Քոչարյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում` նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը` սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 15.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

[illegible]

Ղեկավար` Գ. [illegible]

Փետրվարի 15-ին, ժամը 14.00-ին Վայոց Ձոր մարզի Ջերմուկ [illegible] «Ջերմուկ-1» ՓԲԸ-ի [illegible]

[illegible] Երեւան, Կոմիտասի 29 հասցեում [illegible]

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

[illegible]

Հասցե	Օգտ. նշանակ.	Մ.Ք.Մ.
1. Երեւան, Սարյան փող. թիվ 22	[illegible]	61.0

ՈՒՂՂՈՒՄ

«ԱԶԳ» օրաթերթի 2007 թվականի հոկտեմբերի 10-ի թիվ 184(3836) համարում [illegible] 35 հատ [illegible] 64 հատ [illegible]

www.azg.am

Կորել է

Անահիտ Սոսեի Պետրոսյանի ԵՊՀ ֆիզիկական ֆակուլտետի ավարտական N ՊԲ 002342 դիպլոմը:

Համարել անվավեր:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵՔ` 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող` «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը` 02 Ա N 047261, տրված` 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ` 3000, ստորագրված է տպագրության` 31.01.2008, գինը` 100 դրամ, տպագրված է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում` Արշակունյաց 2: